

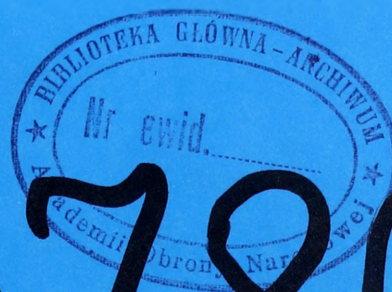
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ LOTNICTWA I OBRONY POWIETRZNEJ

Ppłk dr inż. Adam HALAMA

STRUKTURY I OBSADA ETATOWA KATEDRY TAKTYKI WOPL

4.51.1.0

57863

WARSZAWA

2004

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
WYDZIAŁ LOTNICTWA I OBRONY POWIETRZNEJ

ppłk dr inż. Adam HALAMA

**STRUKTURY I OBSADA ETATOWA
KATEDRY TAKTYKI WOPL**

(4.51.1.0)

Spis treści

Wstęp	3
1. Struktura organizacyjno-etatowa	12
2. Obsada personalna stanowisk etatowych.....	30
3. Słuchacze specjalności obrona przeciwlotnicza	48
Zakończenie	60
Załączniki	63
Noty biograficzne pracowników naukowo-dydaktycznych	63
Wykaz absolwentów ASG i AON specjalności obrona przeciwlotnicza	94
Wykaz profesorów, docentów, doktorów habilitowanych i doktorów	100
Rozkaz personalny Komendanta ASG Nr.099 z 24.08.1957 roku	101
Rozkaz personalny komendanta ASG WP Nr 088 z 24.10.1958 roku	102
Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie utworzenia AON.....	104
Wyciąg z etatów ASG i AON.....	105
Bibliografia	117

Recenzent: płk dr hab. inż. Bogdan ZDRODOWSKI

Wstęp

Historia kołem się toczy. To krótkie i znane od lat stwierdzenie stało się mottem do podjęcia badań nad historią kształcenia oficerów przeciwlotników w Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej. W roku 1991 została rozwiązana Katedra Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej a w roku 2002 rozwiązano Zakład Obrony Przeciwlotniczej a jego zadania przejął nieetatowy Zespół Obrony Przeciwlotniczej wyznaczany przez komendanta Wydziału Lotnictwa i Obrony Powietrznej. Jednak, sytuacja ta spowodowała, że jednocześnie ze znacznym zmniejszeniem znaczenia kształcenia przeciwlotników dla potrzeb wojsk lądowych, znacznie ograniczono liczbę wykładowców specjalizujących się w obronie przeciwlotniczej. Redukcja w akademii tłumaczona często bywa zmniejszeniem potrzeb wojsk jednak nie jest to całkowita prawda. Wojska Obrony Przeciwlotniczej jako jedne z niewielu ograniczyły swoją liczebność w nikłym procencie. W latach osiemdziesiątych akademia kształciła oficerów na stanowiska do pułków rakiet (po trzy stanowiska akademickie), i sztabów związków taktycznych i operacyjnych. Obecnie kształci oficerów na te same stanowiska, co w latach osiemdziesiątych a dodatkowo dowódców dywizjonów rakiet przeciwlotniczych, dowódców dywizjonów przeciwlotniczych oddziałów ogólnowojskowych oraz oficerów sztabów oddziałów ogólnowojskowych. Przyjmując, że liczba oficerów z sztabach związków operacyjnych i liczba pułków przeciwlotniczych uległa znacznemu zmniejszeniu, a liczba oficerów „akademików” w dywizjonach przeciwlotniczych i sztabach ogólnowojskowych znacznie wzrosła, można przyjąć, że liczba stanowisk oficerskich wymagających wykształcenia akademickiego nie zmieniła się. Tak, więc potrzeby wojsk są obecnie analogiczne jak w latach osiemdziesiątych. Co się, więc zmieniło? Akademia od roku 1990 kształci oficerów o przygotowaniu ogólnym jednak z przygotowaniem specjalistycznym. Wiąże się z tym zmniejszenie liczby godzin specjalistycznych z obrony przeciwlotniczej z około 250 w roku akademickim w grupie przeciwlotniczej do 40. Uwzględniając, że studia trwały trzy lata a teraz dwa to ubyło około 670 godzin. Jak do tych zmian ma się zmniejszenie liczebności katedry? Zmniejszyła się ona z dwudziestu do czterech a obecnie dwóch, czyli pięciokrotnie a nawet dziesięciokrotnie. Tak mała liczba wykładowców jest wprawdzie w stanie realizować program szkolenia (okrojony do obecnych potrzeb), występują jednak problemy z opracowaniem takiej samej a może i większej liczby ćwiczeń, skryptów czy podręczników.

Tak znaczne zmniejszenie liczby wykładowców przeciwlotników zainspirowało mnie do sięgnięcia do historii akademii i przypomnienie jak dotychczas kształcono przeciwlotników.

Wszyscy wprawdzie pamiętają jeszcze Katedrę Obrony Przeciwlotniczej w Wydziale wojsk Lądowych to już niewielu pamięta, że przeciwlotników dla wojsk lądowych kształcił Fakultet Lotnictwa a jeszcze wcześniej Fakultet Artylerii. Patrząc z perspektywy czasu na proces kształcenia przeciwlotników w Akademii można podzielić cztery etapy kształcenia w:

- Fakultecie Artylerii
- Fakultecie Lotnictwa
- Wydziale wojsk Lądowych
- Wydziale Lotnictwa

Podział ten można poszerzyć dodając jednym etap na początek, a mianowicie przed etapem kształcenia w Fakultecie Artylerii był krótkotrwały okres kształcenia przeciwlotników przez oficerów przeciwlotników będących w różnych katedrach różnych fakultetów. Etap ten ma wiele wspólnego z obecnym stanem kształcenia przeciwlotników dla wojsk lądowych.

Tak, więc w historii były już etapy gdzie minimalna liczba wykładowców kształciła przeciwlotników, przy tak ograniczonej liczbie wykładowców, a zarazem ograniczonej liczbie godzin na kształcenie specjalistyczne konieczne stało się dobranie zasadniczych treści szkoleniowych.

W wyniku takiej sytuacji problemowej przystąpiłem do prac badawczych nad historią komórek organizacyjnych kształcących oficerów obrony przeciwlotniczej w Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej. Całość prac badawczych zatytułowanych **Historia Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej** podzieliłem na dwa etapy. W pierwszym etapie zatytułowanym „Struktura i obsada etatowa Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej”, badaniami objęte były struktury organizacyjne, obsada stanowisk etatowych i słuchacze. W drugim etapie, zatytułowanym „Metody i treści szkoleniowe w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej”, planuję badać proces kształcenia oficerów specjalności obrony przeciwlotniczej i kształcenia oficerów innych specjalności z zakresu obrony przeciwlotniczej.

Celem głównym badań jest opisanie historii kształcenia oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza w Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej.

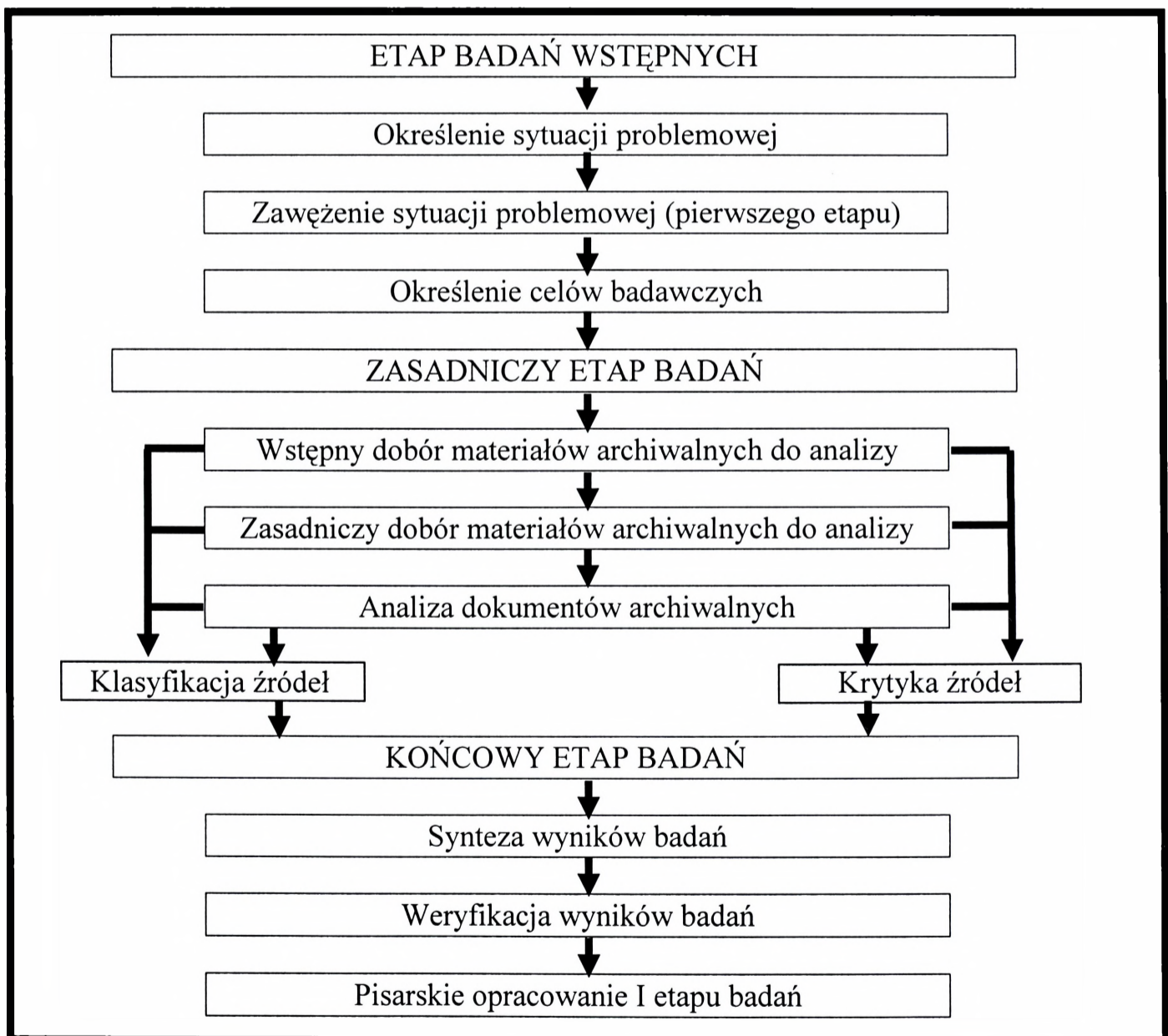
Osiągnięcie celu głównego możliwe będzie poprzez realizację następujących problemów badawczych.

1. Jak zmieniała się struktura etatowa Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej?
2. Kim byli wykładowcy obrony przeciwlotniczej w Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej?
3. Jaka była struktura studentów, którzy rozpoczynali studia w akademii, jaka była skuteczność studiów?
4. Jakie były zasadnicze treści kształcenia przeciwlotników?
5. Jakie były cele, formy, metody kształcenia przeciwlotników?

Badania podzieliłem na dwa etapy.

W pierwszym etapie badań postarałem się udzielić odpowiedzi na dwa pierwsze problemy badawcze, czyli opisałem wykładowców i studentów specjalności obrona przeciwlotnicza.

Model badań w pierwszym etapie był klasycznym modelem badań historycznych.

Rysunek 1. Model badań

We wstępnym etapie badań określiłem sytuację problemową i zawęziłem ją do badań w poszczególnych etapach. Po określeniu celów badawczych nastąpił jeden z najtrudniejszych etapów a mianowicie dobór materiałów archiwalnych do analizy. W etapie tym gromadziłem dane do analizy. Podstawowymi źródłami były dokumenty archiwalne Centralnego Archiwum Wojskowego w Warszawie i Archiwum Instytucji Centralnych Ministerstwa Obrony Narodowej w Modlinie. Ilość materiału źródłowego okazała się tak duża, że konieczne było dokonanie kolejnego wyboru, które z materiałów poddać zasadniczej analizie. Na każdym etapie pracy z dokumentami źródłowymi konieczna była klasyfikacja źródeł i krytyka źródeł, których znaczenie i przebieg opisałem w dalszej części wstępu.

Wyniki badań poddałem wstępnej weryfikacji poprzez skonfrontowanie ich z wiedzą długoletnich pracowników katedry Panów Władysława Masteja i Tadeusza Mirowskiego. Następnie przystąpiłem do pisarskie opracowanie I etapu badań, którego efektem jest niniejsze opracowanie.

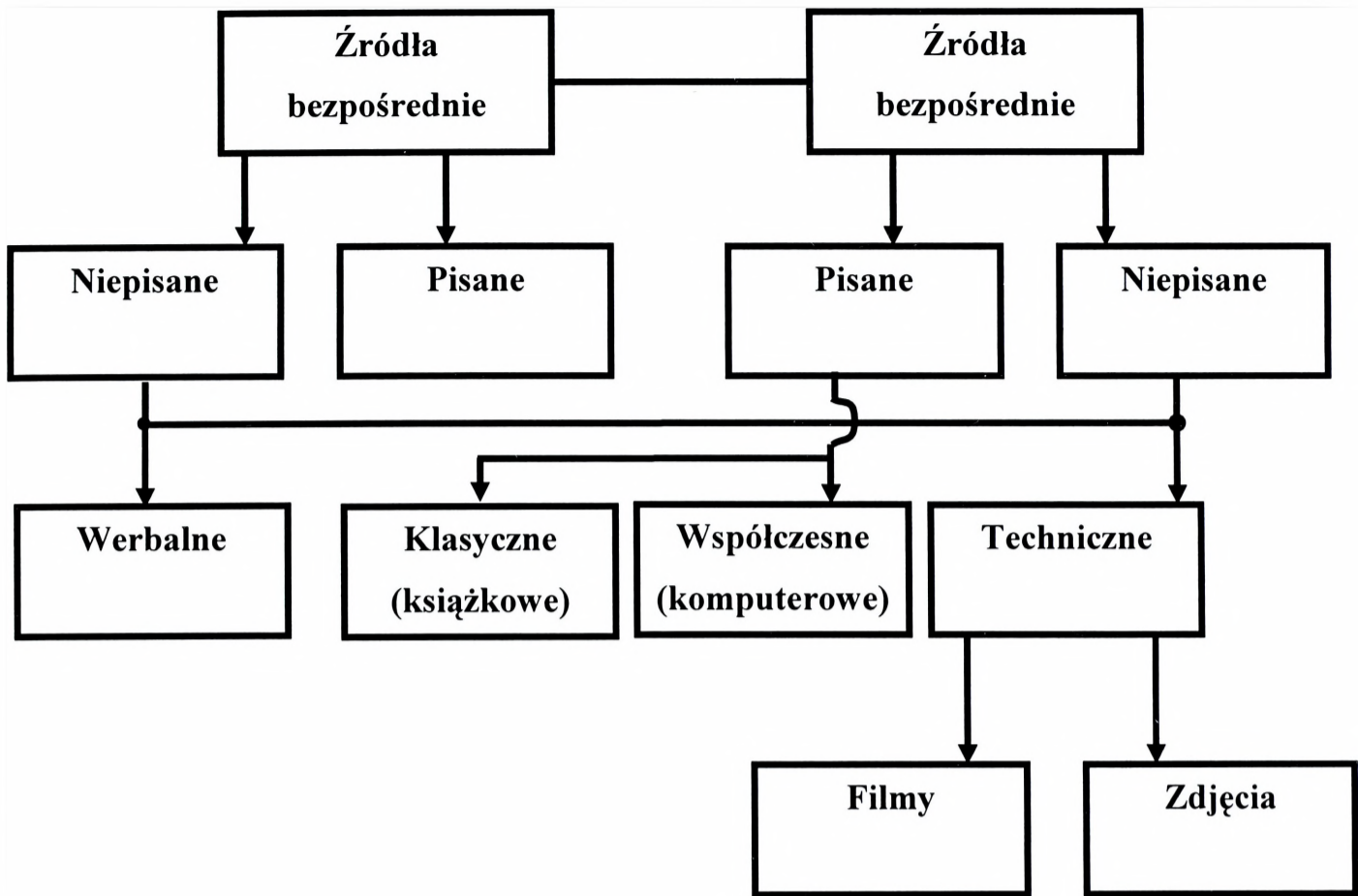
Specyficzną cechą badań historycznych jest konieczność ciągłego prowadzenia klasyfikacji i krytyki wszystkich źródeł informacji historycznych.

Klasyfikacja źródeł

Według profesora Jerzego Podolskiego¹, klasyfikacja źródeł historycznych może być odmienna w zależności od celu, jaki danej klasyfikacji stawiamy, i nie należy stale dążyć do zaprezentowania klasyfikacji „najlepszej”, co jednocześnie powoduje określenie innych klasyfikacji nawet jako „błędnych”. Takie założenie pozwoliło mi dokonać własnej klasyfikacji źródeł dla potrzeb opracowanej monografii.

Wszystkie źródła, z których korzystałem prowadząc badania podzieliłem według dwu kryteriów, bezpośredniości i formy przekazu. Według kryterium bezpośredniości źródła podzieliłem na źródła bezpośrednie i pośrednie, natomiast według kryterium formy przekazu podzieliłem na źródła pisane i niepisane, które następnie podzieliłem na oralne i technicznych środków przekazu. Techniczne środki przekazu podzieliłem na zdjęcia i filmy. Podział źródeł według poszczególnych kryteriów prezentuje poniższy rysunek.

¹ Topolski Jerzy, *Metodologia historii*. PWN Warszawa 1984, s. 328.

Rysunek 2. Klasyfikacja źródeł
Źródło własne.

Klasyfikacje ta wydają się głęboko uzasadnione. Jest one w pełni związane z osobliwościami poznania historycznego oraz z moją praktyką badawczą.

Pierwszy z nich, na źródła bezpośrednie i pośrednie jest podziałem pierwotnym. Koniecznym jest przypomnienie, że źródła pośrednie przedstawiają fakty historyczne za pomocą znaków umownych (pismo, język i inne znaki umowne). Natomiast źródła bezpośrednie obywają się bez takich znaków umownych, bowiem same są częścią rzeczywistości historycznej, czyli same są faktami historycznymi. Za takie fakty uznałem fakty, które obserwowałem i w dalszej pracy badawczej korzysta już z tego opisu, czyli źródła pośredniego. W opisie tym część rzeczywistości została zaszyfrowana za pomocą znaków umownych (np. pisma, rysunku).

Jedynie w przypadku źródeł pośrednich konieczne jest w celu ich odczytania nastąpić uzgodnienie kodu nadawcy i kodu odbiorcy. W badaniach historycznych problem kodu wydaje się być niekiedy dużym problemem, przykładowo przy odczytywaniu starodruków czy pisma Inków. W badaniach tak niedalekiej przeszłości, bo zaledwie 50 lat nie istnieją problemy w odczytywaniu tekstu opisowego istnieją jednak problemy z interpretacją niektórych fragmentów tekstu. Przykładowo spotkać można zapis „DAPlot” – obecnie w

2004 roku taktycy odczytają ten skrót jako - dywizja artylerii przeciwlotniczej. Jednak po dokładnych sprawdzeniach i uwzględnieniu faktu, że skrót tego użyła osoba zajmująca się sprawami personalnymi, a nie taktyk, należało weryfikować znaczenie tego skrótu i okazało się, że był on raz używany do opisu – raz jako dywizja artylerii przeciwlotniczej, innym razem jako dywizjon artylerii przeciwlotniczej.

Reasumując, podział na źródła bezpośrednie i pośrednie jest z wielu względów pożyteczny, przede wszystkim zaś ze względów metodologicznych. Pokazuje to poniższa tabela:

Tabela 1. Cechy różniące źródło bezpośrednie i pośrednie

Źródła bezpośrednie	Źródła pośrednie
(1) Poznanie bezpośrednie	(1) Poznanie pośrednie
(2) Brak pośrednictwa osoby trzeciej	(2) Pośrednictwo osoby trzeciej
(3) Nie ma problemu badania wiarygodności (jest badanie autentyczności)	(3) Konieczność badania wiarygodności informatora

Źródło. Topolski Jerzy, Metodologia historii. PWN Warszawa 1984, s. 329

Pamiętać trzeba, że poznanie bezpośrednie jest zawsze względnie bezpośrednie, bo przecież np. obserwacja przez szybę czy powietrze jest już pośrednia, nie mówiąc już o tym, że percepcja obserwatora – którym jest tylko człowiek - jest ukierunkowana na postrzeganie i pamiętanie faktów, które nasz umysł „chce” pamiętać, pomijane są fakty „niechciane”. Jeszcze bardziej niebezpieczną pułapką dla badacza są błędne informacje wtórne uzyskiwane od obserwatorów. Po okresie prawie pięćdziesięciu lat w pamięci ludzkiej często „fakty niebyłe” stają się „faktami rzeczywistymi”

Drugi, już wewnętrzny, podział źródeł bezpośrednich i pośrednich, który nazywany często bywa źródłoznawczy, zdaje sprawę z faktu wielkiej wagi źródeł pisanych. Kryterium podziału jest istnienie pisma. Źródła niepisane obejmują źródła przekazujące informacje za pomocą innych symboli aniżeli pismo oraz źródła - cząstki rzeczywistości historycznej. W przypadku mojej pracy badawczej źródłami niepisаныmi były najczęściej zdjęcia. I tutaj powstawał kolejny problem z opisem zdjęcia. Identyfikacja ta obejmowała: identyfikacje postaci, identyfikacje miejsca i identyfikacje daty wykonania zdjęcia.

Krytyka źródeł

W podręcznikach prowadzenia badań historycznych spotkać można w odniesieniu do krytyki źródeł podział na krytykę zewnętrzną i wewnętrzną. Badanie zewnętrznych cech

źródła to badanie wszystkiego poza treścią przekazywanych przez nie informacji i często utożsamiana jest z badaniem autentyczności źródła. Krytyka wewnętrznych cech źródła to badanie informacji zawartej w treści źródła, ta z kolei utożsamiana jest z rozpatrywaniem wiarygodności informacji.

Badanie autentyczności źródła było punktem wyjścia do wszelkich poczynąń ze źródłem w każdej postaci, zarówno dokumentem, informacją werbalną czy zdjęciem.

Badanie autentyczności rozpoczynałem od ustalania czasu i miejsca pochodzenia oraz autorstwa źródła. Wśród dokumentów, które posiadały wszelkie cechy autentyczności – i są dokumentem źródłowym z archiwum – zdarzają się dokumenty o sprzecznej dacie utworzenia dokumentu i dacie zdarzenia opisanego w nim zdarzenia. Przykładowo „Księga postępów słuchaczy”² zawiera nazwiska słuchaczy akademii kolejnych roczników jednak nie wszystkich, ponieważ wpisy kolejnych roczników robione były po ukończeniu przez słuchaczy pierwszego roku nauki i autorzy dokonujący kolejnych wpisów nie wpisywali słuchaczy, którzy nie ukończyli pierwszego roku. Taki błąd wynikający z nierzetelności osób dokonujących wpisów uniemożliwia na podstawie tylko tej księgi określić chociażby skuteczności studiów w pierwszym roku studiów.

Kolejny czynnik autentyczności, a mianowicie pochodzenia źródła, w prowadzony przeze mnie badaniach był bardzo łatwy do sprawdzenia gdyż zasadnicza część dokumentów pochodziła z zasobów archiwum³ i ich pochodzenie było dokładnie udokumentowane.

Wiarygodność źródeł rozpatrywałem w dwóch aspektach jako wiarygodność informacji oraz wiarygodność informatora. Informacja była uznawana za wiarygodną, jeżeli pochodziła z autentycznego źródła, do dokumentów takich należały przede wszystkim rozkazy dzienne⁴. Wiarygodność informatora potwierdzałem poprzez porównanie informacji uzyskanej od niego, z co najmniej jednym dokumentem o pewnej autentyczności. Przy rozpatrywaniu wiarygodności zarówno źródeł jak i informatorów w prowadzonych badaniach nie spotkałem się z fałszywą informacją, były wprowadzić informacje niepełne, lub informacje z błędami nazwanymi przeze mnie ortograficznymi. Najczęściej spotykane były one w

² Księga postępów słuchaczy Akademii Sztabu Generalnego Wojsk Polskiego im. Gen. Karola Świerczewskiego, Archiwum IC MON 1703/00/30

³ W badaniach korzystałem z archiwów:

Centralnego Archiwum Wojskowego w Warszawie;

Archiwum Instytucji Centralnych Ministerstwa Obrony Narodowej w Modlinie;

Archiwum Wojsk Lądowych w Warszawie

Archiwum Wojskowej Komendy Uzupelnień Warszawa Praga Południe w Warszawie.

⁴ W badaniach wykorzystywane były informacje z rozkazów dziennych i personalnych ASG i AON

nazwiskach, przykładowo w rozkazie personalnym⁵ jest błędnie wpisane nazwisko Panów PIURO (PIÓRO) i KAŻMIEROWSKI (KAZIMIEROWSKI).

W procesie badawczym podstawowym źródłem informacji były:

- dokumenty archiwalne Akademii Sztabu Generalnego Wojska Polskiego im. Gen. Karola Świerczewskiego za lata 1948 – 1990, przechowywane w Archiwum Instytucji Centralnych Ministerstwa Obrony Narodowej w Modlinie.
- Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej za lata 1990 – 2004, przechowywane w kancelarii Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych AON.
- Teczki Akt Personalnych byłych pracowników Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej przechowywanych w Archiwum Wojsk Lądowych w Warszawie – Cytadeli, Archiwum WKU Warszawa Praga Południe i w Centralnym Archiwum Wojskowym w Warszawie – Rembertowie.

Bardzo przydatne były nieliczne opracowania zwarte o historii Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej. a przede wszystkim:

- Baszak Jerzy, Biedrzycki Marian, Akademia Sztabu Generalnego WP im gen. broni Karola Świerczewskiego 1947 – 1967⁶;
- Kroniki ASG⁷.

Konieczne jest także przypomnienie opracowania wykonanego w 1980 roku przez pracowników Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej „Zarys dziejów katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1958 – 1980”⁸. Jednak jak widać już w tytule opracowania jest ono niekompletne gdyż pomija cały pierwszy rok istnienia katedry.

Wyniki badań zawarte w niniejszym opracowaniu podzieliłem na trzy rozdziały. W pierwszym opisałem **strukturę organizacyjno-etatowa**. Blisko sześćdziesięcioletni okres

⁵ Rozkaz personalny Komendanta ASG Nr.099 z dnia 24 sierpnia 1957

⁶ Baszak Jerzy, Biedrzycki Marian, Akademia Sztabu Generalnego WP im gen. broni Karola Świerczewskiego 1947 – 1967 – rozprawa doktorska. ASG Warszawa 1983.

⁷ Kronika ASG WP 1947-1957 IC MON 604/92/1
Kronika ASG WP 1957-1962 archiwum IC MON 604/92/5
Kronika ASG WP 1962-1975 archiwum IC MON 604/92/11
Kronika ASG WP 1975-1980 archiwum IC MON 604/92/20
Kronika ASG WP 1981-1985 archiwum IC MON 604/92/61
Kronika ASG WP 1986-1990 archiwum IC MON 603/92/1

⁸ Zbigniew PALUCH, Paweł SOKOŁOWSKI, Zygmunt ZAREMBA, Kazimierz SZYMANSKI, Zarys dziejów katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1958 – 1980. ASG, Warszawa 1980

istnienia Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej podzieliłem na sześć etapów.

- etap pierwszy 1947- 1957 do powstania Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
- etap drugi 1957 - 1960 pierwsze lata Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
- etap trzeci 1960 - 1977 zmiana statusu katedry na katedrę ogólnoakademicką;
- etap czwarty 1977 - 1990 podporządkowanie Wydziałowi Wojsk Lądowych ASG WP i przemianowaniu katedry na Katedrę Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej;
- etap piąty 1990 – 2001 likwidacja Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego i utworzenie w Akademii Obrony Narodowej Zakładu Obrony Przeciwlotniczej ;
- etap szósty 2001 – 2004 likwidacja Zakładu Obrony Przeciwlotniczej i utworzeniu nieetatowego Zespołu Obrony Przeciwlotniczej.

W drugim etapie opisałem **obsadę personalną katedry** a w trzecim **sluchaczy specjalności obrony przeciwlotniczej**, jacy kształcili się w akademii.

Całość monografii uzupełniłem licznymi załącznikami, w których zawarłem ważniejsze dokumenty źródłowe. W załącznikach też przedstawione są noty biograficzne pracowników katedry, zakładu i zespołu obrony przeciwlotniczej.

1. Struktura organizacyjno-etatowa

Etap pierwszy 1947- 1957

Powojenna historia kształcenia oficerów na potrzeby wojsk obrony przeciwlotniczej jest ściśle związana z historią Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej. Wprawdzie, gdy w kwietniu 1947 roku⁹ powołano do życia grupę przygotowawczą, której zadaniem było zorganizowanie ASG, czy podczas tworzenia pierwszego etatu ASG¹⁰ nie uwzględniano w procesie kształcenia oficerów o specjalności obrona przeciwlotnicza. Jednak podczas naboru¹¹ i egzaminów¹² do Akademii specjalność obrona przeciwlotnicza była reprezentowana. Już 17 listopada 1947 roku, gdy odbyło się rozpoczęcie szkolenia na pierwszym roku studiów, wśród studiujących oficerów byli między innymi ppłk Bronisław JUŻKÓW¹³ i mjr Jan SZAMOTULSKI¹⁴.

Bardzo ważną datą w historii Akademii był 12 grudnia 1947 roku, kiedy to odbyło się uroczyste otwarcie Akademii Sztabu Generalnego, połączone z inauguracją pierwszego roku akademickiego. W uroczystościach wzięli udział: prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bolesław BIERUT i minister obrony narodowej marszałek Polski Michał ŻYMIERSKI

⁹ Podstawa rozkazu MON nr 0126/Org. z 17 kwietnia 1947 roku

¹⁰ Podstawa rozkaz organizacyjny nr 0203/Org. o przeniesieniu ASG z tymczasowego etatu nr 20/85 na etat nr 20/86

¹¹ Zarządzenie MON o naborze kandydatów do ASG na rok akademicki 1947/1948 z 9 sierpnia 1947 roku

¹² W dniach 5-13 listopada 1947 roku przeprowadzono pierwsze egzaminy wstępne dla kandydatów na wyższe studia wojskowe w Akademii Sztabu Generalnego

¹³ **JUŻKÓW Bronisław** pułkownik. Urodzony 20.03.1914 r. w m. Tekłówka pow zaleszczyński. Wstępuje do Wojska Polskiego w dniu 03.03.1944 r., początkowo dowodzi plutonem w 18 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej. Po ukończeniu kursu w Wyższej Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej z dniem 31.10.1944 r. otrzymuje stopień podporucznika i rozpoczyna dowodzenie baterią artylerii przeciwlotniczej w 3 DAPlot. W dniu 16.04.1945 r. zostaje słuchaczem kolejnego kursu w Akademii Artylerii w Moskwie. Po powrocie do kraju w dniu 01.10.1945 r. obejmuje kolejno stanowiska: dowódcy baterii, oficera zwiadu, pomocnika szefa sztabu, a w dniu 27.04.1946 roku dowódcy 88 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej. W latach 1947-1949 studiuje w ASG WP. W 1950 r. zostaje zwolniony z wojska, po sześciu latach zrehabilitowany otrzymuje w 1957 roku stopień pułkownika. – podstawa *Dowódcy pułków artylerii przeciwlotniczej wojsk lądowych 1924 – 1994, Słownik biograficzny*. WSOWOPL Koszalin 1994.

¹⁴ **SZAMOTULSKI Jan** studiując w Akademii był oficerem artylerii naziemnej, jednak został wymieniony ze względu na jego wcześniejszą i późniejszą służbę jako oficer wojsk obrony przeciwlotniczej, patrz dane personalne strona 86 niniejszego opracowania

*Zdjęcie 1. Prezydent Rzeczypospolitej
Polskiej Bolesław BIERUT podczas
uroczystości inauguracji pierwszego
roku akademickiego*

W kolejnych latach następował ciągły rozwój Akademii. Wraz ze wzrostem liczby oficerów studiujących w Akademii, zwiększała się liczba oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza i już 1948 studia rozpoczęli: SZCZEPUCHA Władysław¹⁵, ENDLER Mieczysław¹⁶ i Jerzy ZAKRZEWSKI¹⁷. W początkowych latach Akademii nie było podziału na specjalności i wszystkich oficerów, w tym przeciwlotników, obowiązywał ten sam program szkolenia.

Wśród wielu zmian, jakie następowały w początkowych latach istnienia Akademii widoczna jest coraz większa specjalizacja wykładowców i w trzy lata od jej powstania, czyli w 1950 roku wprowadzono etat wykładowcy artylerii przeciwlotniczej¹⁸.

Kolejny ważny, dla przeciwlotników był rok 1953, kiedy to utworzono pięć fakultetów¹⁹: ogólnowojskowy, rozpoznawczy, artylerii, wojsk pancernych i

¹⁵ **Szczepucha Władysław** - szef sztab. 84 pułku artylerii przeciwlotniczej, podstawa Książeczka kierownika III kursu rocznik 1950/51. Archiwum CAW IC MON 1703/06/4

¹⁶ **Endler Mieczysław** - dowódca baterii szkolnej 84 pułku artylerii przeciwlotniczej, podstawa Książeczka kierownika III kursu rocznik 1950/51. Archiwum CAW IC MON 1703/06/4

¹⁷ **Jerzy Zakrzewski** – zastępca dowódcy pułku przeciwlotniczego do spraw polityczno – wychowawczych, podstawa Książeczka kierownika III kursu rocznik 1950/51. CAW IC MON 1703/06/4

¹⁸ W Katedrze Artylerii etatem nr 20/194 został po raz pierwszy wprowadzony etat wykładowca artylerii przeciwlotniczej, stopień etatowy podpułkownik. Podstawa rozkazem organizacyjnym nr 0114/org z dnia 5 10 1950 roku.

zmechanizowanych oraz wojsk lotniczych. W Fakultecie Artylerii²⁰ wymieniono cztery etaty przeciwlotnicze²¹ i wprowadzono jedną armatę ćwiczebną²². Rok ten był też bardzo znaczący ze względu na rozpoczęcie nauki przez grupę oficerów, którzy jako pierwsi w 1956 roku ukończyli studia jako oficerowie specjalności naziemne środki obrony przeciwlotniczej²³.

W roku 1954, w Fakultecie Artylerii²⁴ nastąpiły jedynie zmiany ilościowe. W Katedrze Taktyki Artylerii powołano cztery etaty przeciwlotnicze²⁵, w Katedrze Strzelania²⁶ trzy etaty, w Katedrze Techniki Wojskowej sześć etatów²⁷ i cztery egzemplarze sprzętu²⁸. Utworzono także dwie grupy oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza na pierwszym i drugim roku kształcenia. Grupy były podporządkowane pod Fakultet Artylerii. Powstał tym samym w Akademii Sztabu Generalnego WP nowy kierunek studiów specjalistycznych²⁹. Słuchaczy nowopowołanych grup objęto wszechstronnym szkoleniem ogólnym i specjalistycznym wprowadzając, oprócz taktyki artylerii przeciwlotniczej, takie przedmioty specjalistyczne jak: teoria i instrukcja strzelania, zasady konstrukcji i budowy sprzętu artyleryjskiego. Nieco później poszerzono szkolenie specjalistyczne o problematykę radiolokacyjną z niezbędną podbudową z zakresu fizyki i radioelektrotechniki. Do realizacji rozszerzonej tematyki szkolenia specjalistycznego powołano zespoły wykładowców, artylerzystów – przeciwlotników, w pozostałych Katedrach Fakultetu Artylerii. Jednocześnie,

¹⁹ Rozkaz MON nr 046 z 25 czerwca 1953 roku polecający przejście Akademii z dniem 1 lipca 1953 r. na etat nr 20/285

²⁰ Rozkaz MON nr 046 z 25 czerwca 1953 wprowadził etat Fakultetu Artylerii nr 20/288

²¹ Starszego wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy pułkownik, wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy podpułkownik, dwa etaty starszy laborant - mechanik (stopień etatowy ogniomistrz nadterminowy) – specjalność obrona przeciwlotnicza

²² W etacie Pracowni Sprzętu i Uzbrojenia Katedry Taktyki Artylerii wprowadzono niebędąca na etacie wojennym 85 mm armatę przeciwlotniczą

²³ W dokumentacji znajdującej się w archiwum podawane jest, że grupa ta od początku była grupą specjalności obrona przeciwlotnicza jednak z licznych źródeł wynika, że dopiero po ukończeniu pierwszego roku zmieniono specjalność z artylerii naziemnej na artylerię przeciwlotniczą. Tak więc, pierwsza grupa przeciwlotników kończąca Akademię byli to oficerowie artylerii naziemnej przeszkoleni na przeciwlotników.

²⁴ Rozkazem MON nr 038/Org. z 28 lipca 1954 roku Akademia przeszła na etat nr 20/324, a Fakultet Artylerii na etat nr 20/328

²⁵ Zastępca szefa katedry (płk doc. kandydat nauk wojsk.), starszy wykładowca (płk doc. kandydat nauk wojsk.), i dwa etaty wykładowcy (ppłk)

²⁶ Zastępca szefa katedry (jednocześnie starszy wykładowca teorii strzelania artylerii przeciwlotniczej (płk doc. kandydat nauk wojsk.), dwa etaty starszego wykładowcy teorii strzelania artylerii przeciwlotniczej (ppłk)

²⁷ Starszy wykładowca sprzętu artylerii plot (płk doc. kandydat nauk technicznych), starszy wykładowca radiolokacji (płk doc. kandydat nauk technicznych), starszy laborant sprzętu artylerii plot. (por technik), starszy laborant przyrządów do kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej (por technik), kierownik stacji radiolokacyjnej (mjr inż.), laborant mechanik (starszy ogniomistrz nadterminowy)

²⁸ Dwie 85 mm armaty przeciwlotnicze, stacja radiolokacyjna SON-4 i stacja radiolokacyjna P-8

²⁹ PALUCH Zbigniew, SOKOŁOWSKI Paweł, ZAREMBA Zygmunt, SZYMANSKI Kazimierz, Zarys dziejów katedry taktyki wojsk obrony przeciwlotniczej 1958 – 1980, - kronika Katedry TWOPL Warszawa 1980

w tym czasie zwiększono zakres wiadomości z taktyki artylerii przeciwlotniczej przekazywanych słuchaczom reprezentującym inne rodzaje wojsk. Szkolono przy tym równolegle (w tych samych grupach szkoleniowych) oficerów artylerii przeciwlotniczej dla wojsk operacyjnych i dla Wojsk Obrony Powietrznej Kraju³⁰.

W roku 1955 zaczął się tworzyć drugi ośrodek szkolenia przeciwlotników w Akademii³¹, a mianowicie, w ogólnoakademickiej Katedrze Sztuki Operacyjnej i Taktyki Wyższych Związków Operacyjnych wprowadzono trzy etaty dla specjalistów obrony przeciwlotniczej³². Jednocześnie poszerzano zakres specjalizacji w Fakultecie Artylerii³³ i tak w Katedrze Artylerii siedem etatów³⁴, w Katedrze strzelań artylerii cztery etaty³⁵ i w Katedrze Techniki Artylerii trzy etaty³⁶. Zwiększono znacznie liczbę sprzętu do szkolenia. W etacie były wówczas:

- armata przeciwlotnicza 85 mm – 1 szt.
- armata przeciwlotnicza 57 mm – 1 szt.
- armata przeciwlotnicza 37 mm – 1 szt.
- ZPU-4 – 1 szt.
- ZPU-2 – 1 szt.
- WKM – 1 szt.
- dalmierz 4m DJA – 1 szt.
- dalmierz 3m – 1 szt.
- radiolokacyjna artyleryjska stacja - SON 4
- radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania – P-8.

Rok 1956³⁷ był rokiem bardzo dużych zmian ilościowych, a zwłaszcza wzrosła liczba wykładowców - przeciwlotników. W Katedrze Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej

³⁰ Tamże

³¹ Rozkazem MON nr 042/Org. z 29 sierpnia 1955 roku Akademia przeszła na etat nr 20/353

³² Zastępca szefa katedry do spraw obrony przeciwlotniczej – płk doc. kandydat nauk wojskowych, dwa etaty starszych wykładowców obrony przeciwlotniczej – płk doc. kandydat nauk wojskowych

³³ Rozkazem MON nr 042/Org. 29 sierpnia 1955 roku fakultet artylerii przeszedł na etat 20/357

³⁴ Zastępca szefa katedry – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk, trzech starszych wykładowców – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk i trzech wykładowców – stopień etatowy – ppłk

³⁵ Zastępca szefa katedry – starszy wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk i trzech wykładowców – stopień etatowy – ppłk

³⁶ Starszy wykładowca budowy sprzętu i przyrządów artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk technik, starszy laborant artylerii przeciwlotniczej - stopień etatowy – por. technik i kierownik stacji – stopień etatowy – major technik

³⁷ Rozkazem organizacyjnym nr 033/org z 13 września 1956 roku wprowadzono etat Akademii Sztabu Generalnego Nr 20/411

wprowadzono etaty: kierownika grupy obrony przeciwlotniczej³⁸ (płk doc. kandydat nauk wojskowych) i starszego wykładowcy obrony przeciwlotniczej (płk doc. kandydat nauk wojskowych). Jednak szybko wprowadzono poprawkę do etatu i w październiku tego roku Komendant Akademii³⁹ wyznaczył na stanowiska w Katedrze czterech specjalistów z zakresu obrony przeciwlotniczej⁴⁰.

- ppłk Jan Szamotulski – Kierownik Grupy OPLot ;
- ppłk Sławomir Spasiuk – starszy wykładowca OPLot ;
- mjr Franciszek Owsianecki – starszy wykładowca OPLot ;
- kpt. Daniel Kazmierowski – wykładowca OPLot.

Znacznie zwiększyła się także liczba wykładowców obrony przeciwlotniczej w Fakultecie Artylerii: w Katedrze Taktyki Artylerii dwanaście etatów⁴¹, w Katedrze Strzelań Artylerii sześć etatów⁴², w Katedrze Techniki Artylerii trzy etaty⁴³ i w Laboratorium Techniki Artylerii trzy etaty⁴⁴.

Rozbudowana została baza szkoleniowa poprzez przydzielenie na etat siedmiu armat i karabinów przeciwlotniczych⁴⁵, czterech dalmierzy⁴⁶ i aż siedmiu urządzeń radiolokacyjnych⁴⁷.

³⁸ Grupę przeciwlotniczą należy rozumieć tutaj jako grupę wykładowców stanowiącą część katedry a jej wyznacznikiem jest ich specjalność

³⁹ Rozkazy personalne Komendanta ASG WP z roku 1956 styczeń – październik. IC MON 563/92/39

⁴⁰ W posiadanej wersji etatu w archiwum CAW (Etat ASG 20/411 archiwum CAW MON 1544/73/3756) zmiana ta nie została uwzględniona

⁴¹ Zastępcy szefa katedry ds. artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk), czterech starszych wykładowców (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk), sześciu wykładowców (stopień etatowy – ppłk) i kierownika gabinetu taktyki artylerii przeciwlotniczej⁴¹ (stopień etatowy – ppłk)

⁴² Zastępcy szefa katedry ds. strzelań przeciwlotniczych (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk), starszego wykładowcy strzelania i kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk), dwóch wykładowców teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – ppłk), kierownika gabinetu strzelania i kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – ppłk) i laboranta (stopień etatowy – kpt)

⁴³ Zastępcy szefa katedry - starszy wykładowca sprzętu i przyrządów artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.), starszego wykładowcy radiolokacji (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.) i wykładowcy radiolokacji (stopień etatowy – ppłk inż.)

⁴⁴ Starszego laboranta sprzętu artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – kpt. tech.), kierownika gabinetu stacji radiolokacyjnych (stopień etatowy – ppłk. inż.) i dowódcy stacji radiolokacyjnej - starszego laboranta gabinetu radiotechniki i radiolokacji (stopień etatowy – kpt. inż.)

⁴⁵ 85 mm armata przeciwlotnicza wz. 39, 100 mm armata przeciwlotnicza KS19, 130 mm armata przeciwlotnicza KS 30, 57 mm armata przeciwlotnicza S-60, 37 mm armata przeciwlotnicza wz. 39, wielkokalibrowy karabin maszynowy ZPU-4 i wielkokalibrowy karabin maszynowy ZU-2

⁴⁶ Dalmierz 4 metry, dalmierz 3 metry i dwa dalmierze 1 metr

⁴⁷ Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-4 z przystawką SPP, radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-9, radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-30, radiolokacyjna stacja wstępnego poszukiwania MOST-2, radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania P-8, radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania P-10 i urządzenie radiolokacyjne NRZ-1

W roku tym trwały ciągle dyskusje na temat rozdziału na grupy specjalistyczne i szkolenie zintegrowane. W dniach 22 i 27 grudnia 1956 roku odbyło się posiedzenie Rady Naukowej dla opracowania zmiany ustroju i systemu studiów. Komisja nie mogła ustalić stanowiska gdyż część członków, zwłaszcza artylerzyści stali na stanowisku, że musi pozostać odrębny profil artylerii, ponadto podkreślono konieczność istnienia specjalnego pionu obrony przeciwlotniczej, którego rdzeniem byłyby dotychczasowe kursy artylerii przeciwlotniczej (na nich mieliby się szkolić oficerowie artylerii przeciwlotniczej i szefowie obrony przeciwlotniczej). W protokołach wyróżniono również opinię płk Stachowskiego⁴⁸, że grupy artylerii przeciwlotniczej należy oddzielić od Fakultetu Artylerii, ponieważ ten rodzaj wojsk ma bardzo mało wspólnego z artyleria naziemną.⁴⁹

Etap drugi 1957 - 1960

Rozkaz organizacyjny nr 055/org z 3 lipca 1957 roku⁵⁰ można uznać za rozkaz powołujący do życia Katedrę Obrony Przeciwlotniczej.

W etacie tym wśród katedr ogólnoakademickich wymieniona została **Katedra Obrony Przeciwlotniczej**. W Katedrze było jedenaście etatów:

- szef Katedry (płk doc. kandydat nauk wojskowych);
- starszy wykładowca obrony przeciwlotniczej (płk doc. kandydat nauk wojskowych) trzy etaty;
- starszy wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej (płk doc kandydat nauk wojskowych);
- starszy wykładowca lotnictwa myśliwskiego (płk);
- starszy wykładowca radiolokacji (płk);
- wykładowca obrony przeciwlotniczej (ppłk) cztery etaty;
- laborant kreślarz jeden etat.

⁴⁸ Ówczesny szef Fakultetu Artylerii

⁴⁹ Kronika Akademii Sztabu Generalnego Wojska Polskiego 1947-1957, Archiwum IC MON 604/92/

⁵⁰ Rozkaz organizacyjny nr 055/org z 3 lipca 1957 roku wprowadza nowy etat Akademii Sztabu Generalnego nr 20/435 oraz poszczególnych fakultetów Akademii

Płk dypl. Jan SZAMOTULSKI
pierwszy Szef
Katedry Obrony Przeciwlotniczej

Na stanowiska zostało wyznaczonych⁵¹ jednak tylko ośmiu oficerów

1. płk. SZAMOTULSKI Jan s. Jana – czasowo pełniący obowiązki (cz.p.o.) / Szef Katedry Obrony Przeciwlotniczej
2. mjr. OWSIANECKI Franciszek, s. Michała – cz.p.o. / st. wykładowca OPL. Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
3. mjr. KWAŚNIAK Władysław s. Mikołaja – cz.p.o. / st. wykładowca OPL. Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
4. mir. MASTEJ Władysław s. Józefa - st. wykładowca taktyki art. OPL. Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
5. mjr. PIÓRO⁵² Stanisław s. Jana -wykładowca OPL. Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
6. 6 kpt. KAZIMIEROWSKI⁵³ Daniel s. Jana - wykładowca OPL. Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
7. kpt. KOSMAŁA Tadeusz s. Piotra - wykładowca OPL. Katedry Obrony Przeciwlotniczej;
8. kpt. WRZEŚNIAK Zdzisław - Józef - s. Józefa – wykładowca OPL. Katedry Obrony przeciwlotniczej.

Zmiany zaszły też w Fakultecie Artylerii⁵⁴ W poszczególnych katedrach wprowadzono: w Katedrze Taktyki Artylerii jednaście etatów⁵⁵, w Katedrze Strzelań Artylerii pięć etatów⁵⁶,

⁵¹ Rozkaz personalny Komendanta ASG Nr.099 z dnia 24 sierpnia 1957 r – treść rozkazu zawarta jest w załączniku **Rozkaz personalny Komendanta ASG nr 099 z 24.08.1957 roku**,

⁵² W rozkazu jest błędnie wpisane nazwisko Pana PIURO

⁵³ W rozkazu jest błędnie wpisane nazwisko Pana KAZMIEROWSKI

⁵⁴ Rozkaz organizacyjny nr 055/org z 3 lipca 1957 roku wprowadza nowy Fakultetu Artylerii 20/437

⁵⁵ Zastępca szefa katedry ds. artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.), cztery etaty starszego wykładowcy (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.), pięć etatów wykładowca (stopień etatowy – ppłk) oraz kierownik gabinetu taktyki artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – ppłk)

⁵⁶ Zastępca szefa katedry ds. strzelań przeciwlotniczych (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.), starszy wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.) dwa etaty wykładowcy (stopień etatowy – ppłk) oraz wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – ppłk)

w Katedrze Techniki Artylerii dwa etaty⁵⁷ oraz w Laboratorium Techniki Artylerii pięć etatów⁵⁸.

Zasadniczy przełom jakościowy w traktowaniu obrony przeciwlotniczej miał miejsce w roku 1958, kiedy to zlikwidowano Katedrę Obrony Przeciwlotniczej jako katedrę ogólnoakademicką i po połączeniu jej z oficerami z Fakultetu Artylerii utworzono Katedrę Obrony Przeciwlotniczej w Fakultecie Wojsk Lotniczych. Autorzy monografii „Zarys dziejów Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1958 – 1980”⁵⁹ za zasadnicze przyczyny powstania Katedry Obrony Przeciwlotniczej w Fakultecie Lotnictwa przytaczają: rozwój ilościowy i jakościowy lotnictwa potencjalnego przeciwnika, zmiany jakie zachodziły w tym okresie w sposobach jego działania a szczególnie zagrożenie użyciem z powietrza broni atomowej oraz liczne powiązania lotnictwa i artylerii przeciwlotniczej.

Dokumentem formalizującym powstanie katedry w Fakultecie Wojsk Lotniczych był rozkaz Szefa Sztabu Generalnego⁶⁰, którym polecił przejść Akademii na etat nr 20/473, z jednoczesnym przejściem Fakultetu Wojsk Lotniczych na etat Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej nr 20/476. Warte podkreślenia jest użycie obrony przeciwlotniczej w nazwie fakultetu – jest to w blisko sześćdziesięcioletniej historii Akademii najwyższe uhonorowanie obrony przeciwlotniczej. Wcześniej i później była Katedra Obrony Przeciwlotniczej, Zakład Obrony Przeciwlotniczej czy Zespół Obrony Przeciwlotniczej, ale tylko w latach 1958 – 1960 był Fakultet Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej.

Nowopowstała **Katedra Obrony Przeciwlotniczej** miała aż dwadzieścia cztery następujące etaty:

- szef katedry – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.;
- zastępca szefa katedry – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.;

⁵⁷ zastępca szefa katedry - starszy wykładowca sprzętu i przyrządów artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.) i starszy wykładowca radiolokacji (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.)

⁵⁸ Starszy laborant sprzętu artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – kpt. tech.), starszy laborant przyrządów do kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej (stopień etatowy – kpt. tech.), kierownik gabinetu i stacji radiolokacyjnych (stopień etatowy – ppłk. tech.), dowódca stacji radiolokacyjnej - starszy laborant gabinetu radiotechniki i radiolokacji (stopień etatowy – kpt. tech.) oraz starszy operator (stopień etatowy – starszy sierżant nadterminowy)

⁵⁹ Zbigniew PALUCH, Paweł SOKOŁOWSKI, Zygmunt ZAREMBA, Kazimierz SZYMANSKI, Zarys dziejów katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1958 – 1980. ASG, Warszawa 1980

⁶⁰ Rozkaz organizacyjny z 15 września 1958 roku wprowadza nowy etat Akademii Sztabu Generalnego nr 20/473 oraz przejście Fakultetu Wojsk Lotniczych na etat Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej nr 20/476

- zastępca szefa katedry ds. teorii strzelań – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.;
- starszy wykładowca OPL – kierownik grupy – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.;
- starszy wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej – kierownik grupy – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk (trzy etaty);
- starszy wykładowca OPL – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.;
- starszy wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.;
- starszy wykładowca teorii strzelań – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk (dwa etaty);
- wykładowca OPL – stopień etatowy – ppłk adiunkt kand. nauk wojsk (dwa etaty);
- wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk adiunkt kand. nauk wojsk (sześć etatów);
- wykładowca teorii strzelań – stopień etatowy – ppłk adiunkt kand. nauk wojsk (dwa etaty);
- kierownik gabinetu – stopień etatowy – ppłk;
- starszy laborant – stopień etatowy – plutonowy.

Jednocześnie w **Katedrze Taktyki Wojsk Lotniczych** utworzono etat zastępcy szefa katedry ds. lotnictwa myśliwskiego i OPL⁶¹ – etat ten jednak zlikwidowano 18 sierpnia 1959 roku.

Ważnym podkreślenia jest, że pomimo przeniesienia specjalistów obrony przeciwlotniczej z Fakultetu Artylerii do Fakultetu Wojsk Lotniczych i OPL w Fakultecie Artylerii pozostało następujące uzbrojenie:

- 85 mm armata przeciwlotnicza wz. 39;
- 57 mm armata przeciwlotnicza S-60;

⁶¹ Należy tutaj podkreślić że pod pojęciem OPL w tamtych latach rozumiano zwalczanie środków napadu powietrznego przez środki naziemne, znajdujące się w strukturach zarówno Wojsk Lądowych jak i Wojsk Lotniczych.

- 37 mm armata przeciwlotnicza wz. 39;
- dalmierz 4 metry ;
- dalmierz 1 metr (dwie sztuki);
- przyrząd centralny PAUZO – 3;
- przyrząd centralny PAUZO – 6 – 60;
- radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-4 z przystawką SPP;
- radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-9;
- reflektor Z-15-11;
- luneta przeciwlotnicza BI;
- luneta przeciwlotnicza TZK z przystawką.

W wyniku poprawek w etatu z 15 listopada 1959 roku, zamiast jednego etatu starszy wykładowca OPL (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk) wprowadzono cztery etaty starszego wykładowcy OPL (stopień etatowy – płk), co dało razem 27 etatów w Katedrze.

Etap trzeci 1960 - 1977

Równoległe, z rozwojem Akademii, następowały zmiany w strukturze organizacyjnej wojsk. Powstały Szefostwa Obrony Przeciwlotniczej Ministerstwa Obrony Narodowej i Okręgów Wojskowych, przekształcone wiosną 1961 roku w Szefostwa Wojsk Obrony Przeciwlotniczej MON (frontu) i Okręgu Wojskowego (armii)⁶². Były to kolejne zmiany jakościowe, powodujące formalne przekształcenie obrony przeciwlotniczej wojsk z formy zabezpieczenia działań bojowych wojsk lądowych w formę działań bojowych wyodrębnionego rodzaju wojsk, a właściwie w formę walki w „trzecim wymiarze” stanowiącej integralną część walki ogólnowojskowej. W ślad za tym następował również rozwój ilościowy i jakościowy Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, a problematyka teoretyczna i praktyczna szeroko rozumianej walki z lotnictwem przeciwnika oraz zasad użycia i działania wojsk obrony przeciwlotniczej nabierała ciągłego znaczenia i w ramach restrukturyzacji Akademii w 1961 roku nastąpiło usamodzielnienie Katedry i stała się ona Katedrą ogólnoakademicką z w pełni podporządkowanymi grupami szkoleniowymi słuchaczy.

⁶² Wojska Obrony Przeciwlotniczej Wojsk Lądowych, historia tradycje i współczesność. Wydawnictwo WM Bydgoszcz 2000. s. 26.

Usamodzielnienie Katedry nastąpiło rozkazem Szef Sztabu Generalnego⁶³ w związku z przejściem Akademii Sztabu Generalnego na etat nr 20/491. Ustalono wówczas następujący skład etatowy Katedry Obrony Przeciwlotniczej:

- szef katedry – profesor zwyczajny – gen. bryg. (1 etat)
- zastępca szefa katedry – profesor nadzwyczajny – płk (2 etaty)
- zastępca szefa katedry ds. kursów - płk (1 etat)
- docent – płk (2 etaty)
- adiunkt – kierownik grupy – płk (4 etaty)
- adiunkt – płk (7 etatów)
- starszy asystent - ppłk (8 etatów)
- asystent – kierownik gabinetu – ppłk (1 etat)
- laborant – pracownik cywilny (1 etat)
- maszynistka – pracownik cywilny (1 etat)

W kolejnych latach liczba etatów adiunkta – kierownika grupy była zmniejszana ze względu na skrócenie okresu studiów z trzech i pół do trzech i likwidację Wyższych Kursów Doskonalenia Oficerów (WKDO), jednocześnie zwiększała się liczba etatów adiunktów co ogólnie dawało tę samą liczbę 26 etatów wojskowych i 2 pracowników cywilnych⁶⁴.

Jednocześnie etatem tym wprowadzono na uzbrojenie :

- 100 mm armata plot KS-19 - 1 szt.
- 85 mm armata plot - 1 szt.
- 57 mm armata plot ZSU-57-2 - 1 szt.
- 57 mm armata plot S-60 - 2 szt.
- 57 mm armata - 1 szt.
- dalmierz 4m - 1 szt.
- dalmierz 1m ZD - 1 szt.
- dalmierz 1m ZDN - 1 szt.
- przyrząd centralny PAUZO-3 - 1 szt.
- przyrząd centralny PAUZO-6-60 - 1 szt.

⁶³ Rozkazem - Szef Sztabu Generalnego z 2 lipca 1960 polecił Akademii przejść z etatu 20/473 na etat nr 20/491

⁶⁴ W wersji Etatu Akademii Sztabu Generalnego w Centralnym Archiwum Wojskowym – CAW 1678/84 poz. 818. zaznaczone są poprawki nie wpisano jednak dat ich uwzględnienia w miejscu dokonywania poprawki. Spowodowało to, że dokument był cały czas aktualny jednak nie ma możliwości odtworzenia kiedy jakie zmiany były dokonywane.

Etap czwarty 1977 - 1990

Rozkazem Szefa Sztabu Generalnego⁶⁵ został zmieniony etat Akademii Sztabu Generalnego. W etacie tym dokonano dużych zmian w strukturze Akademii jak i Katedry, ale także zmieniono podejście do etatu. Zmiana w strukturach polegała przede wszystkim na utworzeniu Wydziału Wojsk Lądowych. W skład tego wydziału podporządkowane zostały katedry specjalistyczne w tym Katedra Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. Zmiany dotyczące podejścia do etatu polegały na tym, że był to pierwszy etat, w którym na stanowiska wyznaczane były tylko osoby pełniące zasadnicze funkcje. W Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej określono tylko dwa etaty: Szefa Katedry (gen. bryg.) i Zastępcy Szefa Katedry (płk). Pozostali pracownicy analogicznie jak w innych katedrach byli przydzielani do katedry według decyzji Komendanta Akademii z puli personelu dydaktyczno – naukowego. Do personelu tego zaliczeni byli: profesorowie i docenci; starsi wykładowcy; adiunkci; wykładowcy i starsi asystenci.

Tym samym etatem w należnościach znalazły się trzy wozy dowodzenia obrony przeciwlotniczej. Warte podkreślenia jest tutaj, że w roku tym zlikwidowano w Akademii uzbrojenie przeciwlotnicze a wprowadzono sprzęt dowodzenia.

Etap piąty 1990 – 2001

Rozkazem 093/org z 9 kwietnia 1990 rozpoczęto reorganizację Akademii Sztabu Generalnego na Akademię Obrony Narodowej.

W strukturze Akademii Obrony Narodowej określono kluczowe etaty Akademii oraz ogólna liczbę stanowisk dydaktycznych. Do zasadniczych zmian⁶⁶ należało połączenie dwóch katedr: Katedry Obrony Przeciwlotniczej z Wydziału Wojsk Lądowych z Katedrą Wojsk Obrony Powietrznej Kraju Wydziału Wojsk Lotniczych. Nowo utworzona katedra nosiła nazwę Katedry Wojsk Obrony Powietrznej. W etacie wymieniony był tylko Szef Katedry, a pozostałych pracowników wyznaczał rozkazem Komendant Akademii. Byli to oficerowie należący do jednego z zespołów:

- zespołu pracowników naukowo dydaktycznych ZPND (profesorowie zwyczajni, profesorowie nadzwyczajni, adiunkci, asystenci);
- zespołu pracowników dydaktycznych ZPD (starsi wykładowcy);

⁶⁵ Rozkazem organizacyjnym Szefa Sztabu Generalnego z 16 sierpnia 1977 Akademia Sztabu Generalnego przeszła na etat 74/064

⁶⁶ Zamiany te miały miejsce we wrześniu 1991 roku.

- zespołu pracowników naukowych ZPN (profesorowie nadzwyczajni, adiunkci, asystenci);
- zespołu pracowników pomocniczych ZPP.

Jednocześnie powierzano niektórym z nich nieetatowe obowiązki np. w latach 1990 – 2001 w Katedrze Wojsk Obrony Powietrznej jednemu z adiunktów powierzano obowiązki Kierownika Zakładu Obrony Przeciwlotniczej.

Płk dr hab. Ryszard Kuriata
- pierwszy Kierownik
Zakładu Obrony Przeciwlotniczej

Dzień 1 października 1991 roku był dniem powstania Zakładu Obrony Przeciwlotniczej, ale jednocześnie był dniem likwidacji Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. Katedra istniała od 3 lipca 1957 roku do 30 września 1991, czyli 34 lata i trzy miesiące.

Etap szósty od 2001

Rok akademicki 2001-2002 rozpoczął się od kolejnej restrukturyzacji Akademii Obrony Narodowej. W ramach zmian zmieniono Wydział Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej w Wydział Lotnictwa i Obrony Powietrznej, Katedrę Wojsk Obrony Powietrznej w Katedrę Obrony Powietrznej oraz zlikwidowano Zakład Obrony Przeciwlotniczej i powołano nieetatowy Zespół Obrony Przeciwlotniczej.

Płk dr Andrzej Glen
- pierwszy Kierownik
Zespołu Obrony Przeciwlotniczej

Na pierwszego kierownika zespołu Komendant Wydziału Lotnictwa i Obrony Powietrznej wyznaczył ppłk dr. Andrzeja GLENA. Zaslugującym na podkreślenie jest fakt, że zarówno kierownik jak i wszyscy pracownicy naukowo dydaktyczni zespołu posiadali stopień naukowy doktora i byli na etacie adiunkta.

Liczba pracowników była jednak adekwatna do liczby studentów i w roku akademickim 2001-2002 wynosiła czterech, 2002-2003 i 2003-2004 trzech a rok akademicki 2004-2005 zaczęło dwóch adiunktów⁶⁷. Nie wolno jednak zapominać żaden z pracowników naukowo dydaktycznych nie był etatowo przydzielonych do Zespołu Obrony Przeciwlotniczej, i był rokrocznie określany przez Komendanta Akademii.

W dniu pierwszego lipca 2004 roku weszła w życie nowa – wręcz rewolucyjna – ustawa regulująca tok służby wojskowej żołnierzy. Zasadniczym elementem wyróżniającym tą ustawę było połączenie stanowiska ze stopniem wojskowym. Zgodnie z tą ustawą wszyscy adiunkci⁶⁸ i starsi wykładowcy zostali zakwalifikowani do stopnia podpułkownika, a starsi asystenci do stopnia majora.

Podsumowanie

Liczba etatowych pracowników w Katedrze Obrony Przeciwlotniczej była ciągle zmieniana. Początkowo, do roku 1977, była ustalana etatem, a później wyznaczani byli tylko kierownicy katedr, ewentualnie ich zastępcy, a liczbę pozostałych pracowników ustalał Komendant Akademii swoim rozkazem. Porównanie liczby etatów w poszczególnych latach nie jest jednak proste, gdyż w ciągu lat zmieniały się ich nazwy. W celu porównania dokonałem uogólnienia i na jednym poziomie ustawiłem etaty:

- kierownik katedry z kierownikiem zakładu i zespołu w AON;
- zastępcy kierownika katedry z profesorem nadzwyczajnym;
- kierownika zespołu z docentem;
- starszego wykładowcy z adiunktem;
- wykładowcy z starszym asystentem.

W początkowych latach istnienia Akademii Sztabu Generalnego wykładowcy specjalności obrona przeciwlotnicza byli podporządkowywani do różnych katedr. Sytuacji tej nie zmieniło nawet powołanie katedry w roku 1957, i dopiero rok później wykładowcy zajmujący się obroną przeciwlotniczą byli w jednej komórce organizacyjnej. Dokonując

⁶⁷ Byli to ppłk dr Adam Halama (autor opracowania) i mjr dr Adam Radomyski

⁶⁸ Warunkiem otrzymania stanowiska adiunkta był między innymi posiadanie stopień naukowy doktora

porównania liczby etatowych wykładowców (pracowników) obrony przeciwlotniczej wstępnie podzieliłem w historii Akademii na okres do powstania jednorodnej Katedry Obrony Przeciwlotniczej⁶⁹ i po jej powstaniu. Wyniki porównania zawarłem w tabeli 2 i 3.

Tabela 2. Zestawienie etatów przeciwlotniczych poza katedrą do roku 1958

Stanowisko	1947-1949	1950-1951	1951-1952	1952-1953	1953-1954	1954-1955	1955-1956	1956-1957	1957-1958	do 1958
Szef katedry - prof. zwyczajny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zastępca szefa katedry - prof. nadzwyczajny	-	-	-	-	-	2	3	4	3	-
Zastępca szefa katedry ds. kursów	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kierownik zespołu - docent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Starszy wykładowca - adiunkt	-	-	-	-	1	5	6	7	6	-
Wykładowca - starszy asystent	-	1	1	1	1	2	6	9	8	-
Kierownik gabinetu	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Laborant	-	-	-	-	2	4	1	4	5	-
Razem	0	1	1	1	4	13	16	28	23	0
Pracownik cywilny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem z pracownikami cywilnymi	0	1	1	1	4	13	16	28	23	0

⁶⁹ Powstanie katedry w Fakultecie Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej w 1958 roku.

Tabela 3. Zestawienie etatów katedry (zakładu, zespołu) w latach 1957 -2004

Stanowisko	1957	1958-1959	1960-1963	1964	1965-1967	1968-1977	1978-1990	1991-2001	2001 -
Szef katedry - prof. zwyczajny	1	1	1	1	1	1	1	1	-
Zastępca szefa katedry - prof. nadzwyczajny	-	2	2	2	2	2	1	-	-
Zastępca szefa katedry ds. kursów	-	-	1	1	1	1	-	-	-
Kierownik zespołu - docent	-	-	2	2	2	1	-	-	-
Starszy wykładowca - adiunkt	6	11	11	12	12	13	-	-	-
Wykładowca - starszy asystent	4	10	8	5	5	1	-	-	-
Kierownik gabinetu		3	1	1	1	1	-	-	-
Razem	11	27	26	24	24	20	2	1	0
Pracownik cywilny	1	-	2	1	1	1	1	-	-
Razem z pracownikami cywilnymi	12	27	28	24	24	20	2	1	0

Tabela 4. Zestawienie liczby etatowych i przydzielonych rozkazem komendanta wykładowców do katedry w latach 1978 -1991

Rok akademicki	1978/79	1979/80	1980/81	1981/82	1982/83	1983/84	1984/85	1985/86	1986/87	1987/88	1988/89	1989/90	1990/91
Wg etatu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Rozkazem komendanta	18	16	19	17	17	15	17	16	15	14	13	13	13
Razem	20	18	21	19	19	17	19	18	17	16	15	15	15

Tabela 5. Zestawienie liczby etatowych i przydzielonych rozkazem komendanta wykładowców do zakładu i zespołu w latach 1991 -2004

Rok akademicki	1991/1992	1992/1993	1993/1994	1994/1995	1995/1996	1996/1997	1997/1998	1998/1999	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/
Wg etatu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0
Rozkazem komendanta	5	1	3	4	4	4	4	5	5	5	6	4	3	3
Razem	6	2	4	5	5	5	5	6	6	6	6	4	3	3

Z zestawień wartości w czterech powyższych tabelach można powiedzieć, że historia kołem się toczy, początkowo była minimalna liczba wykładowców potem wzrosła i teraz znowu zmalała. Etatowa liczba pracowników (tabela 2) została wręcz zniwelowana do zera, Nie jest to jednak cała prawda. Należy zauważyć, że minęło ponad pół wieku od powstania Akademii i zmieniła się filozofia ustalania etatów. W początkowych latach, aż do roku 1977 wszystkie etaty były ustalane na szczeblach centralnych, później szczebel centralny decydował tylko o strukturze Akademii a liczba pracowników w poszczególnych komórkach ustalał Komendant Akademii.

Ogółem liczba pracowników dydaktycznych w Katedrze wahała się od 11 do 28. Uwzględniając jednak dodatkowo, że rok akademicki 1957/1958 był dla przeciwlotników rokiem przejściowym i istniała zarówno Katedra Obrony Przeciwlotniczej oraz liczna, bo aż 23 osobowa reprezentacja wykładowców przeciwlotników w Fakultecie Artylerii można podać, że liczba pracowników dydaktycznych w Katedrze wahała się od 15 do 28. Liczba ta, stosunkowo duża w momencie powstania Katedry, zaczęła systematycznie maleć do roku 1969. Zakład i Zespół Obrony Przeciwlotniczej nie mógł nigdy poszczycić się tak dużą liczbą pracowników i było ich najwięcej 6. Zmniejszenie się tak drastyczne liczby pracowników spowodowane było następującymi czynnikami:

- zmianą statusu organizacyjnego z katedry na zakład;
- likwidacją kursów specjalistycznych, co spowodowało zlikwidowanie stanowiska kierownika taktycznego grupy;
- skróceniem trwania studiów z trzech do dwu i pół roku⁷⁰.

⁷⁰ Początkowo studia w AON trwały dwa lata jednak już po dwóch latach dodano sześciomiesięczny kurs języka obcego, co przedłużyło studia do dwu i pół roku.

- o zmianą profilu studiów, ze studiów specjalistycznych na studia ogólne, szczególnie duże znaczenie miała likwidacja ćwiczeń specjalistycznych z dwóch – trzech rocznie do zera..

Zmiany, Zakładu na Zespół, przeprowadzone w 2001 roku związane były ponownie ze zmianą profilu studiów. Do 2001 roku studia były studiami dyplomowymi. Oficerowie otrzymywali wszechstronne wykształcenie specjalistyczne. Od 2001 roku studia w Akademii Obrony Narodowej są uzupełniającymi studiami magisterskimi. W związku z tym muszą otrzymać niezbędny zasób wiedzy wymagany ustawą o szkolnictwie wyższym.

Podsumowując liczba pracowników Katedry, Zakładu i Zespołu Obrony Przeciwlotniczej była zawsze dostosowana do potrzeb dydaktycznych Akademii. Wypracowywane przez nich pensum odpowiadało liczbie godzin dydaktycznych, jakie należało przeprowadzić celem realizacji procesu kształcenia oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza oraz innych specjalności.

2. Obsada personalna stanowisk etatowych

Etap pierwszy 1947- 1957

W 1950 roku wprowadzono etat wykładowcy artylerii przeciwlotniczej⁷¹. W kolejnych latach liczba etatów się zwiększała jednak większość z nich była obsadzana przez oficerów artylerii przysposobionych do nauczania przedmiotów przeciwlotniczych.

Pierwszymi oficerami - przeciwlotnikami byli Panowie: por Czesław GOZDECKI (od sierpień 1953), ppłk Józef DAC (do września 1953) i kpt. Antoni PRZENICZNY (od września 1953). Panowie DAC i PRZENICZNY byli doświadczonymi wykładowcami obrony przeciwlotniczej, przybyli do Akademii z Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Zaraz po przyjeździe do Akademii zaczęli oni podnosić swoje kwalifikacje i rozpoczęli studia. Por Gozdecki na stacjonarnym kursie artylerii a ppłk Dac na zaocznym kursie ogólnowojskowym.

Rok później do akademii przybyła kolejna grupa doświadczonych oficerów przeciwlotników: mjr Józef BRYCH, mjr Włodzimierz KOSTRZEWSKI, mjr Stefan MAKOWSKI i mjr Kazimierz NEDWIDEK. Poza Panem Józefem BRYCHEM wszyscy pozostali posiadali doświadczenie dydaktyczne w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej.

Poważna zmiana zaszła w 1955 roku, kiedy to utworzono także dwie grupy oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza na pierwszym i drugim roku kształcenia. W związku z tym gwałtownie wzrosły potrzeby Akademii w zakresie doświadczonych wykładowców obrony przeciwlotniczej. Z pomocą przyszła wówczas ponownie Oficerska Szkoła Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie, z jej szeregów. do akademii przybyli: por Ryszard BŁASZCZĘC, mjr Józef ZABŁOTNI i mjr Władysław MASTEJ. Ponadto z wojsk przybył kpt, Mieczysław KOWALCZYK (szef artylerii dywizji). Do Katedry Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej przybył, ze stanowiska dowódcy dywizji ogólnowojskowej, ppłk Jan SZAMOTULSKI.

⁷¹ W Katedrze Artylerii etatem nr 20/194 został po raz pierwszy wprowadzony etat wykładowca artylerii przeciwlotniczej, stopień etatowy podpułkownik. Podstawa rozkazem organizacyjnym nr 0114/org z dnia 5 10 1950 roku.

W roku 1956 do pracy w Fakultecie Artylerii przybyli pierwsi absolwenci kursu artylerii przeciwlotniczej mjr Zygmunt FOLCIK kpt. Zygmunt SOKALSKI i por. Czesław GOZDECKI.

Rok ten był rokiem bardzo dużych zmian w Katedrze Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej w październiku tego roku Komendant Akademii⁷² wyznaczył na stanowiska czterech specjalistów z zakresu obrony przeciwlotniczej⁷³.

- ppłk Jan Szamotulski – Kierownik Grupy OPLot ;
- ppłk Sławomir SPASIUK – starszy wykładowca OPLot ;
- mjr Franciszek OWSIANECKI – starszy wykładowca OPLot ;
- kpt. Daniel KAZMIEROWSKI – wykładowca OPLot.

Wszyscy wymienieni oficerowie nie byli specjalistami obrony przeciwlotniczej, byli to oficerowie ogólnowojskowi lub artylerzyści.

* * *

Podsumowując analizę obsady etatowej w pierwszym okresie istnienia Akademii należy podkreślić dwutorowość kształcenia z zakresu obrony przeciwlotniczej. Kształcenie to prowadzili wykładowcy z Fakultetu Artylerii oraz od 1955 roku z Katedry Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej. Bardzo trudno z perspektywy lat ocenić ich przygotowanie do pracy dydaktycznej można się jedynie pokusić o ocenę ich udokumentowanych umiejętności i przeanalizować ich dotychczasową praktykę w jednostkach wojskowych.

W Fakultecie Artylerii od początku kształcenia w zakresie obrony przeciwlotniczej znaczna część wykładowców była przeciwlotnikami z wykształcenia i praktyki. Na podkreślenie zasługuje tutaj dwa fakty. Pierwszy to wkład Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej z Koszalina, która w latach 1953 – 1956 oddelegowała do pracy w Akademii ośmiu oficerów. Drugi natomiast to wprowadzanie do pracy w Akademii młodej kadry – absolwentów kursów przeciwlotniczych ASG.

Zupełnie inna sytuacja była w Katedrze Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej. Oficerowie będący na etatach przeciwlotniczych byli oficerami ogólnowojskowymi lub artylerzystami, specyfikę obrony przeciwlotniczej znał jedynie ppłk Jan SZAMOTULSKI, który w okresie wojny, w armii radzieckiej, pełnił służbę w dywizjonie przeciwlotniczym. Posiadał on doświadczenie wojenne nie posiadał jednak przygotowania teoretycznego.

⁷² Rozkazy personalne Komendanta ASG WP z roku 1956 styczeń – październik. IC MON 563/92/39

⁷³ W posiadanej wersji etatu w archiwum CAW (Etat ASG 20/411 archiwum CAW MON 1544/73/3756) zmiana ta nie została uwzględniona

Etap drugi 1957 - 1960

Cytując autorów opracowania o Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej⁷⁴ z 1980 roku, można stwierdzić, że „o jakości pracy decydują głównie ofiarność, zaangażowanie i kwalifikacje zespołów ludzkich. Z pełną satysfakcją można stwierdzić, że Katedra Wojsk Obrony Przeciwlotniczej dysponowała zawsze oficerami, którzy gwarantowali kształcenie kolejnych zastępów oficerów przeciwlotników”.

Początek Katedry Obrony Przeciwlotniczej w Fakultecie Ogólnowojskowym tworzyli bardzo doświadczeni oficerowie: płk Jan SZAMOTULSKI - który został pierwszym szefem katedry, mjr Franciszek OWSIANECKI, mjr Władysław KWAŚNIAK, mjr Władysław MASTEJ, mjr Stanisław PIURO; kpt. Daniel KAŻMIEROWSKI; kpt. Tadeusz KOSMAŁA; kpt. Zdzisław WRZEŚNIAK.

Ich dotychczasowy przebieg służby nie zawsze był ściśle związany z obroną przeciwlotniczą. Zasadniczo tylko mjr Władysław MASTEJ, który wprawdzie ukończył szkołę artylerii naziemnej to później ukończył kurs doskonalenia dla oficerów przeciwlotników i dowodził dywizjonem przeciwlotniczym. Dwaj oficerowie: płk Jan SZAMOTULSKI i mjr Stanisław PIURO byli artylerzystami a pozostała piątka: mjr Franciszek OWSIANECKI, mjr Władysław KWAŚNIAK, kpt. Daniel KAŻMIEROWSKI; kpt. KOSMAŁA Tadeusz; kpt. WRZEŚNIAK Zdzisław to oficerowie ogólnowojskowi.

Podobna sytuacja miała miejsce rok później, kiedy to spośród pracowników naukowo-dydaktycznych Katedry Obrony Przeciwlotniczej i oficerów zajmujących się problematyką przeciwlotniczą w ówczesnym Fakultecie Artylerii utworzono Katedrę Obrony Przeciwlotniczej tym razem podległej Fakultetowi Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej.

W tej Katedrze liczba oficerów przeciwlotników była już znaczna, tacy oficerowie jak ppłk dypl. Józef DAC, mjr dypl. Włodzimierz KOSTRZEWSKI, kpt. dypl. Józef ZABŁOTNI, czy mjr dypl. Stefan MAKOWSKI byli przeciwlotnikami z wykształcenia, Ponadto posiadali oni doświadczenia frontowe w tym jako przeciwlotnicy, jak w przypadku - ppłk dypl. Józefa DACA.

Tak, więc Katedra składała się w początkowym okresie z oficerów różnych specjalności w tym tylko część była przeciwlotnikami. Zarówno jedni jak i drudzy poza kilkuletnią pracą w ASG WP legitymowali się również stosunkowo dużym stażem pracy

⁷⁴ Zbigniew PALUCH, Paweł SOKOŁOWSKI, Zygmunt ZAREMBA, Kazimierz SZYMANSKI, Zarys dziejów katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1958 – 1980. ASG, Warszawa 1980

dydaktycznej oraz służby liniowej. Ppłk Józef DAC, oficer artylerii przeciwlotniczej od roku 1938, brał udział w Kampanii Wrześniowej 1939 roku, a po wojnie przez szereg lat zajmował między innymi odpowiedzialne stanowiska w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Płk Jan SZAMOTULSKI i płk Eugeniusz TRZCIŃSKI brali udział w II-iej wojnie światowej w szeregach Ludowego Wojska Polskiego, a po wojnie zajmowali wysokie stanowiska dowódcze. Mjr Władysław MASTEJ długoletni pracownik dydaktyczny Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej, a następnie dowódca oddziału artylerii przeciwlotniczej, miał poza sobą również kilkuletni staż wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej Fakultetu Artylerii. Mjr Włodzimierz KOSTRZEWSKI i mjr Wiktor BUKOWSKI, byli pracownicy Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej, mieli ponadto kilkuletni staż liniowy i sztabowy. Mjr Kazimierz NEDWIDEK i mjr Stefan MAKOWSKI - żołnierze wojska polskiego z okresu drugiej wojny światowej byli doświadczonymi pracownikami dydaktycznymi z Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej. Mjr Stanisław PIURO i mjr Daniel KAŻMIEROWSKI mieli poza sobą wieloletni staż liniowy w jednostkach ogólnowojskowych, a mjr Antoni PRZENICZNY i mjr Józef ZABŁOTNI - wieloletnią pracę dydaktyczną w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej.

W skład Katedry zostali również włączeni artylerzyści - przeciwlotnicy z Fakultetu Artylerii: kpt. Zygmunt ZAREMBA, kpt. Ryszard BŁASZCZEĆ, mjr Mieczysław KOWALCZYK, kpt. Piotr SZYMCZYK, kpt. dypl. Czesław GOZDECKI, kpt. dypl. Zygmunt SOKALSKI, kpt. dypl., Marian HAWRYSZCZAK, kpt. dypl., Zygmunt FOLCIK, kpt. dypl. Marian WÓJCIK, kpt., dypl. Tadeusz CZARNOCKI oraz pracownik ogólnowojskowej Katedry OPL ppłk dypl. Franciszek OWSIANECKI.

Oficerowie ci stanowili pod względem doświadczenia i wykształcenia dwie odrębne grupy. Kpt. Zygmunt ZAREMBA, kpt. Ryszard BŁASZCZEĆ, mjr Mieczysław KOWALCZYK i kpt. Piotr SZYMCZYK nie mieli ukończonych studiów wojskowych, lecz posiadali za sobą staż dowódczy i sztabowy oraz doświadczenie pedagogiczne. Natomiast młodzi wówczas oficerowie kpt. Czesław GOZDECKI, kpt. Zygmunt SOKALSKI, kpt. Marian HAWRYSZCZAK i kpt. Zygmunt FOLCIK byli absolwentami z roku 1956 Kursu Artylerii Przeciwlotniczej Fakultetu Artylerii ASG, a kpt. Marian WÓJCIK i kpt. Tadeusz CZARNOCKI rozpoczęli kilka miesięcy wcześniej pracę w ASG po ukończeniu Akademii Wojskowej w Związku Radzieckim.

Organizatorem i pierwszym szefem w 1958 roku Katedry był płk dypl. Jan SZAMOTULSKI, jego zastępcą do spraw taktyczno - operacyjnych - mjr dypl. Włodzimierz

KOSTRZEWSKI, a zastępcą do spraw strzelania i kierowania ogniem mjr dypl. Stefan MAKOWSKI.

Pierwsze, znaczne zmiany personalne w Katedrze miały miejsce już w 1959 roku. Odszedł z niej do pracy w innej instytucji wojskowej ppłk Franciszek OWSIANIECKI, a na studia stacjonarne w ASG WP zostali skierowani: kpt., Zygmunt ZAREMBA, kpt. Ryszard BŁASZCZEC, mjr Mieczysław KOWALCZYK i kpt. Piotr SZYMCZYK. Natomiast w skład zespołu weszli absolwenci kursu naziemnych środków OPL w ASG WP kpt. dypl. Paweł SOKOŁOWSKI, kpt. dypl. Tadeusz MIROWSKI i kpt. dypl., Kazimierz KOMOCKI.

Kpt. Paweł SOKOŁOWSKI przed rozpoczęciem studiów w ASG był przez kilka lat wykładowcą taktyki w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej, a dwaj pozostali - dowódcami pododdziałów artylerii przeciwlotniczej i artylerii naziemnej. Do Katedry przybyli także po ukończeniu Wyższego Akademickiego Kursu Obrony Przeciwlotniczej, mjr dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK – oficer ogólnowojskowy i mjr Józef BRYCH absolwent Oficerskiej Szkoły Artylerii i wieloletni oficer sztabowy dowództwa artylerii przeciwlotniczej. Ponadto został skierowany do niej kolejny absolwent Akademii Wojskowej w Związku Radzieckim kpt. dypl. Włodzimierz BOJKO, który przed rozpoczęciem studiów był dowódcą oddziału artylerii przeciwlotniczej.

Plk prof Józef DAC

Szef Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej

w latach 1960-1965

W roku 1960 odszedł z uczelni na stanowisko Szefa Obrony Przeciwlotniczej Śląskiego Okręgu Wojskowego płk dypl. Jan SZAMOTULSKI, a zasilili jej szeregi kolejny absolwent studiów przeciwlotniczych w ASG kpt. dypl. Zbigniew PALUCH - żołnierz z okresu drugiej wojny światowej, były pracownik Oficerskiej Szkoły Artylerii oraz wieloletni dowódca i oficer sztabu w jednostkach artylerii. Z oddziału artylerii przeciwlotniczej przybył kpt. Zygmunt BANASIAK, długoletni oficer liniowy w jednostkach artylerii, absolwent Kursu Artylerii Przeciwlotniczej w ASG WP z roku 1957. Jesienią tegoż roku mjr Antoni PRZENICZNY powrócił z jednorocznego Kursu Doskonalenia w Akademii Wojskowej Związku Radzieckiego.

Zasadniczą jednak zmianą, jaka miała miejsce w 1960 roku było wyznaczenie na stanowisko Szefa Katedry płk dypl. Józefa DACA, skierowany ze stanowiska zastępcy szefa Obrony Przeciwlotniczej Wojsk Szczepła Centralnego.

W lipcu 1960 roku Rada Państwa nadała tytuły profesorów nadzwyczajnych najbardziej doświadczonym pracownikom naukowym uczelni wśród nich był płk dypl. prof. Józef DAC – był to pierwszy i jedyny w historii Katedry profesor, który otrzymał tytuł profesorski będąc pracownikiem katedry.

W lipcu 1960 roku Rada Państwa nadała tytuły profesorów nadzwyczajnych najbardziej doświadczonym pracownikom naukowym uczelni wśród nich był płk dypl. prof. Józef DAC szef Katedry Obrony Przeciwlotnicze

Na zdjęciu od lewej: gen. Bryg. Wiktor ZIEMINSKI - główny kwatermistrz W.P (częściowo na zdjęciu)., płk. dypl. prof. Józef STACHOWSKI - szef Katedry Taktyki Artylerii, płk dypl. prof. Remigiusz WOJOWICZ - komendant Wydziału Lotniczego, płk dypl. prof. Andrzej MADEJSKI - zastępca szefa Katedry Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej, gen. bryg, prof. Mieczysław BIEN - komendant Akademii Sztabu Generalnego, gen. dyw. Wojciech JARUZELSKI - szef Głównego Zarządu Politycznego W.P., płk dypl. prof. Eugeniusz PETRYKOWSKI - komendant Wydziału Artylerii, gen. Broni. Marian SPYCHALSKI – minister obrony Narodowej, **płk dypl. prof. Józef DAC - szef Katedry Obrony Przeciwlotnicze**, płk dypl. prof. Jakub BROCH - zastępca komendanta Akademii do spraw naukowych, płk dypl. prof. Jan DYDA - szef Katedry Geografii Wojennej, płk dypl. prof. Felicjan WIŚNIEWSKI – szef Katedry Taktyki Tyłów, płk dypl. prof. Jan KUPNIEWICZ - szef Katedry Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjne

Etap trzeci 1960 - 1977

W 1961 roku rozpoczął się proces podnoszenia kwalifikacji i uzyskiwania stopni naukowych doktora. Przy ówczesnym dużym obciążeniu dydaktycznym i wydawniczym nie było to sprawą łatwą. Nie można było całkowicie zwolnić doktorantów od wykonywania obowiązków służbowych, a jedynie udzielano im kilkumiesięcznego urlopu. Pomimo tych trudności już w 1962 roku zostały zakończone pierwsze przewody doktorskie a stopnie doktora nauk wojskowych uzyskali: ppłk dr Stanisław PIURO, ppłk dr Władysław MASTEJ i ppłk dr Stefan MAKOWSKI.

W tym samym roku zasilił szeregi Katedry, po odbyciu kilkumiesięcznego stażu w Dowództwie Wojsk OPK, mjr dypl. Michał ZAKRZEWSKI – uczestnik drugiej wojny światowej, wieloletni dowódca oddziału artylerii przeciwlotniczej, absolwent Kursu Obrony Przeciwlotniczej w ASG WP z 1961 roku oraz mjr mgr inż. Jan NOWICKI absolwent Wojskowej Akademii Technicznej, specjalista w zakresie techniki przeciwlotniczej, oficer o dużym doświadczeniu dowódczym i sztabowym. Przybył również, z oddziału artylerii przeciwlotniczej, kpt. dypl. Kazimierz JARON, absolwent ASG WP z roku 1959. W ramach zmian wewnętrznych, płk dypl. Eugeniusz TRZCIŃSKI został wyznaczony na stanowisko zastępcy szefa Katedry do spraw kursów.

W roku 1965 trzech kolejnych pracowników Katedry uzyskało stopnie doktora nauk wojskowych, a mianowicie: ppłk dr Włodzimierz KOSTRZEWSKI, ppłk dr Antoni PRZENICZNY i ppłk dr Wiktor BUKOWSKI. Dzięki tym oficerom i trzem poprzednim oraz promotorowi, którym był płk prof. Józef DAC katedra wysunęła się na czołowe miejsce w Uczelni pod względem liczby doktorów.

W roku 1964 ppłk dr Stefan MAKOWSKI i mjr Józef BRYCH zostali przeniesieni do pracy w studium wojskowym Uniwersytetu Warszawskiego. Na stanowisko zastępcy Szefa Katedry do spraw strzelania i kierowania ogniem został czasowo wyznaczony ppłk dr Wiktor BUKOWSKI, W skład Katedry wszedł po ukończeniu studiów kierunku Obrony Przeciwlotniczej, w kwietniu 1966 roku, mjr dypl. Witold GÓRNY, były pracownik Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej, a jednocześnie doświadczony wieloletni dowódca.

Cały czas trwał proces doktoryzacji pracowników Katedry. W marcu 1966 stopień doktora nauk wojskowych uzyskał Michał ZAKRZEWSKI

W połowie lat sześćdziesiątych Katedra Obrony Przeciwlotniczej - pomimo krótkiego istnienia - mogła poszczycić się znacznymi osiągnięciami w zakresie wszechstronnego rozwoju swojej kadry. W okresie tym Katedra osiągnęła również swój maksymalny stan liczbowy - 28 oficerów. Biorąc jednak pod uwagę ogrom ówczesnych zadań, nie był to stan za duży.

W kolejnych latach kontynuowane były znaczne zmiany etatowe i personalnymi, a przede wszystkim nastąpił znaczny spadek ilościowy kadry. Złożyło się na to kilka przyczyn. Na początku tego okresu szkolenie oficerów dla potrzeb Wojsk OPL przejął całkowicie Oddział Wojsk Obrony Powietrznej Kraju i Lotnictwa. Ponadto nastąpiła redukcja etatów w Katedrze w związku z wprowadzeniem integracji studiów specjalistycznych w ramach

kursów ogólnowojskowych⁷⁵ i skróceniem okresu studiów do trzech lat⁷⁶. Nastąpiło tym samym, formalne zmniejszenie godzin dydaktycznych w Katedrze będących podstawą ustalania liczby pracowników. Jednocześnie nowopowstały Instytut Dowodzenia oraz inne Katedry akademickie potrzebowały wykwalifikowanej kadry, a taką dysponowała Katedra Obrony Przeciwlotniczej, w której niektórzy oficerowie dodatkowo specjalizowali się między innymi w problematyce badań operacyjnych i matematyki. Wymienione czynniki spowodowały, że stan etatowy katedry w połowie tego okresu zmniejszył się do liczby 20 oficerów, a stan faktyczny okresowo był jeszcze mniejszy.

W dniu 11 sierpnia 1965 zmarł Szef Katedry płk prof. Józef DAC. Kierowanie Katedrą przejął ówczesny zastępca do spraw taktyczno - operacyjnych płk dr Włodzimierz KOSTRZEWSKI a stanowisko zastępcy ppłk dr Władysław MASTEJ.

<p><i>Płk dr Włodzimierz KOSTRZEWSKI</i> <i>Szef Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej</i> <i>w latach 1965-1970</i></p>	
--	--

Do pracy w Katedrze Obrony Powietrznej Kraju przeszli, ppłk dr Antoni PRZENICZNY i mjr dypl. Kazimierz KOMOCKI. Nowopowstały Instytut Dowodzenia w momencie powstania zasilili mjr dr Czesław GOZDECKI i mjr dypl. Zygmunt FOLCIK, Nieco później do pracy w tym Instytucie i Katedrze Badań Operacyjnych przeszedł, ppłk dypl. Kazimierz NEDWIDEK, mjr dypl. Kazimierz JARONŃ i mjr dypl. Tadeusz CZARNOCKI. Do pracy w nowej Katedrze Obrony Terytorium Kraju, która między innymi potrzebowała specjalistów przeciwlotników, przeszedł ppłk dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK i mjr dypl. Marian HAWRYSZCZAK. Mjr dypl. Zygmunt SOKALSKI po ukończeniu Podyplomowego Studium Operacyjno-Strategicznego został przeniesiony do Katedry Sztuki Operacyjnej, ppłk dr Wiktor BUKOWSKI do Katedry Rozpoznania i Armii Obcych, a mjr dypl. Witold GÓRNY do Katedry Taktyki Ogólnej. W tym okresie swoją służbę w Akademii zakończyli: płk dypl. Eugeniusz TRZCIŃSKI, ppłk dr Tadeusz MIROWSKI i ppłk dypl. Edward GRUSZKA. Płk Eugeniusz TRZCIŃSKI objął odpowiedzialne stanowisko w jednej z Instytucji Centralnych MON. Ppłk Tadeusz MIROWSKI został skierowany zgodnie z

⁷⁵ W roku 1965 nie było w ogóle naboru do akademii a w latach 1966 i 1967 utworzone były grupy zintegrowane.

⁷⁶ Promocja w marcu 1966 roku była ostaną promocją studiów trzy i pół rocznych dla specjalistów obrony przeciwlotniczej.

indywidualnym planem rozwoju na staż liniowy na stanowisko dowódcy oddziału artylerii przeciwlotniczej, a następnie po ukończeniu studiów w Akademii Sztabu Generalnego ZSRR objął stanowisko szefa Wojsk OPL Okręgu Wojskowego. W 1965 roku przybył mjr Józef BANACH, długoletni dowódca pododdziału i pracownik sztabu oddziału artylerii przeciwlotniczej pozostał w Katedrze bezpośrednio po ukończeniu studiów, a w roku 1967 por. Eugeniusz KOWALSKI oficer wojsk radiotechnicznych - przeszedł z jednostki Wojsk OPK. Ppłk Edward GRUSZKA po kilkuletniej pracy w Katedrze, do której przybył po ukończeniu studiów w roku 1967, objął początkowo stanowisko zastępcy, a następnie Szefa Wojsk OPL Okręgu Wojskowego. Do akademii przybyli w 1971 roku: podpułkownik Tadeusz SIEMASZKO - partyzant i żołnierz Ludowego Wojska Polskiego z okresu drugiej wojny światowej, absolwent Kursu Obrony Przeciwlotniczej z roku 1965 - ze stanowiska Komendanta Podoficerskiej Szkoły Wojsk OPL podpułkownik Kazimierz SZAMAŃSKI - były pracownik OSAPlot, absolwent ASG z roku 1966 - ze stanowiska szefa OPL związku taktycznego. W roku 1972: pułkownik Zygmunt ŚWITAŁA również był pracownik OSAPlot, absolwent ASG WP z roku 1964 - ze stanowiska dowódcy oddziału artylerii przeciwlotniczej. Rok później do Akademii przybył kpt. Tadeusz MILEWSKI - absolwent Kursu Wojsk OPL z roku 1972 przybył do Katedry po rocznym stażu liniowym na stanowisku szefa sztabu oddziału artylerii przeciwlotniczej.

Z przesunięć wewnętrznych, należy odnotować fakt wyznaczenia w roku 1971 na stanowisko dowódcy Kursów Wojsk Obrony Przeciwlotniczej ppłk dypl. Zygmunta ZAREMBĘ, doświadczonego wieloletniego pracownika Katedry.

Przybycie wymienionych oficerów tylko częściowo łagodziło trudności kadrowe Katedry, potęgowane okresowym oddelegowywaniem jej pracowników do pracy w Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli w WIETNAMIE. W okresie obejmującym lata 1965-1975 w pracach tej komisji brał dwukrotnie udział ppłk dypl. Włodzimierz BOJKO i jeden raz mjr dypl. Józef BANACH.

Płk dr Władysław MASTEJ

Szef Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej

w latach 1971-1978

W roku 1970 Katedra poniosła kolejną niepowetowaną stratę, zmarł bowiem Szef Katedry płk doc. dr Włodzimierz KOSTRZEWSKI. Stanowisko Szefa Katedry objął

ówczesny zastępca płk doc. dr Władysław MASTEJ a stanowisko zastępcy płk doc. dr Stanisław PIURO.

<p style="text-align: center;"><i>Dyplom nadania stopnia doktora nauk wojskowych mjr Michała ZAKREWSKIEGO</i></p>	<p style="text-align: center;"> POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO IMIENIA GENERALA BRONI KAROLA SWIERCZEWSKIEGO</p> <p style="text-align: center;">D Y P L O M</p> <p>OBYWATEL <i>Michał Zakrzewski</i> URODZONY DNIA <i>7 lipca</i> 19 <i>24</i> ROKU W <i>Buranowicach</i> NA PODSTAWIE PRZEDŁOŻONEJ ROZPRAWY DOKTORSKIEJ POD TYTUŁEM <i>„Maskowanie zasłoniętych obiektów komunikacji lądowej przed rozpoznaniem powietrznym”</i></p> <p>I ZŁOŻONYCH EGZAMINOW DOKTORSKICH <i>ze sztuki operacyjnej, taktyki wojsk obrony przeziwlotniczej i filozofii marksistowskiej</i></p> <p>ORAZ PO SPEŁNIENIU WSZYSTKICH WARUNKÓW WYMAGA- NYCH PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 31 MARCA 1965 ROKU O STOPNIACH NAUKOWYCH I TYTUŁACH NAUKOWYCH (DZ. U. NR 14. POZ. 101) UZYSKAŁ STOPIEŃ NAUKOWY DOKTORA NAUK WOJSKOWYCH NADANY UCHWAŁĄ RADY NAUKOWEJ AKADEMII SZTABU GENERALNEGO IMIENIA GENERALA BRONI KAROLA SWIERCZEWSKIEGO</p> <p>Z DNIA <i>18 marca</i> 19 <i>66</i> ROKU</p> <p>PROMOTOR płk prof. nadzw. Józef DAC</p> <p>KOMENDANT AKADEMII SZTABU GENERALNEGO IMIENIA GENERALA BRONI KAROLA SWIERCZEWSKIEGO <i>Józef Burońska</i> gen. dyw. Józef BUROŃSKA</p>
---	---

Stopnie naukowe doktora nauk wojskowych jako pierwsi uzyskali: ppłk dr Zbigniew PALUCH, ppłk dr Czesław GOZDECKI, ppłk dr Zygmunt BAKASIAK, ppłk dr Michał ZAKRZEWSKI, ppłk dr Józef ZABŁOTNI i ppłk dr Tadeusz MIROWSKI. Ponadto w uznaniu dużego dorobku naukowego zostały nadane kierowniczym pracownikom Katedry tytuły docenta etatowego. Otrzymali je: w roku 1967 - płk doc. dr Włodzimierz KOSTRZEWSKI, w roku 1968 - płk doc. dr Władysław MASTEJ w roku 1969 - płk doc. dr Stanisław PIURO, w roku 1970 - ppłk doc. dr Zbigniew PALUCH i w roku 1972 - płk doc. dr Józef ZABŁOTNI.

Pozostała kadra Katedry również podnosiła kwalifikacje zawodowe. Podyplomowe kursy doskonalące w Akademii Wojskowej Związku Radzieckiego w tym okresie ukończyli ppłk dypl. Włodzimierz BOJKO i ppłk dypl. Józef BANACH, kpt. dypl. Karol BĘBEN ukończył roczny podyplomowy kurs pedagogizacji kadry dydaktyczno-naukowej ASG WP, a płk dypl. Zdzisław ŚWITAŁA i mjr dypl. Tadeusz MILEWSKI uczęszczali na wybrane zajęcia tego kursu. Kierownik gabinetu Katedry mjr Eugeniusz KOWALSKI rozpoczął i

kontynuuje studia zaoczne w ASG WP. Kilku oficerów rozpoczęło studia doktoranckie na kursie dla pracujących, otwierając jednocześnie przewody doktorskie.

Nadal utrzymywane również były bliższe kontakty z Akademiemi Wojskowymi w Związku Radzieckim. Na krótkotrwałych kursach w tych uczelniach przebywali w tym okresie płk doc. dr Władysław MASTEJ i płk doc. dr Stanisław PIURO.

Należy również odnotować fakt otrzymania przez oficerów Katedry kolejnych wyróżnień od Ministra Obrony Narodowej. Płk dr Zygmunt BANASIAK uzyskał nagrodę zespołową III-go stopnia za opracowanie naukowe, a płk doc. dr Józef ZABŁOTNI otrzymał w roku 1974 wyróżnienie za pomysł racjonalizatorski.

Część pracowników Katedry podnosiła swoje kwalifikacje zawodowe na różnych kursach podyplomowych w kraju i za granicą. Roczne kursy podyplomowe w Akademii Wojskowej Związku Radzieckiego ukończyli ppłk dypl. Edward GRUSZKA i ppłk dypl. Marian WÓJCIK. Ppłk dypl. Daniel KAŻMIEROWSKI i ppłk dypl. Tadeusz MIROWSKI odbyli przeszkolenie specjalistyczne na kursach organizowanych przez Dowództwo Wojsk OPK, a płk doc. dr Stanisław PIURO i ppłk dypl. Paweł SOKOŁOWSKI ukończyli organizowany w ASG WP Podyplomowy Kurs Badań Operacyjnych. Płk dr Michał ZAKRZEWSKI ukończył krótkotrwały Podyplomowy Kurs Przeszkolenia Kierowniczej Kadry w ASG WP. Ponadto niektórzy oficerowie korzystali z konsultacji naukowych w Akademiach Wojskowych Związku Radzieckiego, a płk doc. dr Józef ZABŁOTNI odbył roczną praktykę w Szefostwie Wojsk OPL Okręgu Wojskowego.

Uszczuplenia etatowe i czasowe oddelegowania oficerów nie odbiły się jednak ujemnie na jakości pracy indywidualnej i zespołowej w Katedrze. Najlepszym dowodem są uzyskane w tym okresie nagrody i wyróżnienia od Ministra Obrony Narodowej. Za opracowania naukowe nagrody III-go stopnia otrzymali: płk doc. dr Władysław MASTEJ, płk doc. dr Stanisław PIURO i płk doc. dr Józef ZABŁOTNI, a wyróżnienia - płk doc. dr Zbigniew PALUCH, ppłk dr Tadeusz MIROWSKI i płk dypl. Paweł SOKOŁOWSKI.

W roku 1975 został nadany po raz pierwszy tytuł przodującego pracownika, naukowo-dydaktycznego ASG WP. Otrzymał go płk dypl. Daniel KAŻMIEROWSKI.

W roku 1973 przypadał jubileusz XV-to lecia istnienia współczesnej Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, Z inicjatywy Szefa Katedry i Komitetu Katedralnej organizacji partyjnej postanowiono zorganizować w XV-tą rocznicę powstania Katedry symposium naukowe poświęcone obronie przeciwlotniczej oddziału ogólnowojskowego. Było to pierwsze w historii Akademii symposium naukowe organizowane przez Katedrę, warte tym bardziej odnotowania, że również po raz pierwszy włączano do pracy naukowej

słuchaczy Kursu Wojsk OPL, którzy samodzielnie opracowali, wybrane zagadnienia. Należy przy tym pamiętać, że organizowała je Katedra, której stan znacznie się zmniejszył.

W latach 1974-1977, miały w Katedrze miejsce pierwsze pożegnania oficerów, którzy w większości, ze względu na stan zdrowia, po długoletniej służbie wojskowej odeszli na zasłużony odpoczynek. W roku 1975 odszedł do rezerwy po sześcioletnim okresie pracy w Katedrze na stanowisku starszego wykładowcy płk dypl. Rafał WALERYCH. W roku 1976 pożegnano płk dr Michała ZAKRZEWSKIEGO, który z okresu ponad trzydziestoletniej służby wojskowej piętnaście lat przepracował w Katedrze na stanowisku adiunkta i starszego wykładowcy, pełniąc jednocześnie okresowo funkcje kierownika grupy szkoleniowej słuchaczy i kierownika zespołu. Pod koniec 1976 roku odszedł płk doc. dr Zbigniew PALUCH, który służbę wojskową rozpoczął jeszcze w czasie II-ej wojny światowej, a w Katedrze przepracował ponad szesnaście lat, zajmując kolejno stanowisko wykładowcy, adiunkta i docenta, był też przez szereg lat kierownikiem zespołu.

W tym okresie do pracy w Katedrze dołączył bezpośrednio po ukończeniu studiów specjalistycznych kpt. dypl. Karol BĘBEN, absolwent ASG WP z roku 1975, oficer z dużym doświadczeniem liniowym w pionie wojsk radiotechnicznych. W roku 1976 został przeniesiony do Katedry z Instytutu Dowodzenia ppłk mgr inż. Stanisław RUTECKI, absolwent Wojskowej Akademii Technicznej, oficer o dużym doświadczeniu w dziedzinie rakietyzacji Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. W tym samym roku do składu zmiennej Katedry został włączony kpt. dypl. Stanisław KOTLICKI⁷⁷, etatowy pracownik Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, aktualnie uczestnik stacjonarnego kursu doktoranckiego w ASG WP.

* * *

W omawianym etapie pracę w Katedrze zakończyli: ppłk dypl. Włodzimierz BOJKO (1977), płk dr Wiktor BUKOWSKI (1977), ppłk dypl. Piotr CZARNOCKI (1969), płk prof. Józef DAC (1965), ppłk Zygmunt FOLCIK (1965), mjr dypl. Czesław GOZDECKI (1965), mjr dypl. Witold GÓRNY (1969), ppłk dypl. Edward GRUSZKA (1972), ppłk dypl. Kazimierz KOMOCKI (1969), ppłk dypl. Stefan MAKOWSKI (1963), mjr dr Tadeusz MIROWSKI (1971), płk dypl. Kazimierz NIEDWIDEK (1969), płk dypl. Jan NOWICKI (1969), płk dr Zbigniew PALUCH (1977), ppłk dr Antoni PRZENICZNY (1969), płk dypl. Jan SZAMOTULSKI (1960), ppłk dypl. Eugeniusz TRZCIŃSKI (1967), ppłk dypl. Rafał

⁷⁷ Kpt. Stanisław Kotlicki był pierwszym oficerem odbywającym praktykę dydaktyczną w katedrze.

WALERYCH (1975), ppłk dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK (1969), mjr dypl. Michał ZAKRZEWSKI (1976).

Przybyli natomiast kpt. dypl. Józef BANACH (1961), kpt. dypl. Karol BĘBEN (1975), ppłk.dypl. Józef DAC (1960) mjr dypl. Witold GÓRNY (1967), ppłk dypl. Edward GRUSZKA (1967), kpt. dypl. Kazimierz JARON (1961), por Eugeniusz KOWALSKI (1968), mjr dypl. Tadeusz MILEWSKI (1973), płk dypl. Jan NOWICKI (1961), płk dr Zbigniew Paluch (1960), mjr Stanisław RUTECKI (1976), mjr dypl. Tadeusz SIEMASZKO (1971), ppłk dypl. Kazimierz SZYMAŃSKI (1972), płk dypl. Zdzisław ŚWITAŁA (1972), ppłk dypl. Rafał WALERYCH (1969), płk dr Michał ZAKRZEWSKI (1961)

Reasumując w latach 1960 – 1977 w katedrze pracowało 49 oficerów, z katedry odeszło 20 oficerów a przybyło tylko 16, spowodowało to zmniejszenie etatowych pracowników do dwudziestu.

Był to okres rozwoju naukowego pracowników katedry. W 1960 roku żaden z pracowników katedry nie posiadał stopnia naukowego, a w kolejnych latach jeden oficer otrzymał tytuł profesora, natomiast stopień doktora otrzymało dwunastu⁷⁸ oficerów. Warto jednak podkreślić, że szczególny rozwój w tej dziedzinie był w latach 1962 – 1970. Od roku w pierwszej połowie lat siedemdziesiątych żaden z pracowników Katedry się nie doktoryzował

Etap czwarty 1977 - 1990

W 1977 roku⁷⁹ została zmieniona struktura Akademii. Zmiana polegała przede wszystkim na utworzeniu Wydziału Wojsk Lądowych. Katedra przestała być katedrą ogólnoakademicką i zaczęła być katedrą wydziałową.

Nadal trwała wymiana kadry dydaktycznej w Katedrze. 2 sierpnia 1977 roku odszedł z Katedry Taktyki OPL do Centralnego Ośrodka Naukowej Informacji Wojskowej płk Włodzimierz BOJKO. W listopadzie 1978 po ukończeniu akademii i rocznej praktyce w 61 Brygadzie Artylerii Przeciwlotniczej przybył mjr Henryk KOPIJ,

⁷⁸ Zygmunt BANASIAK (obrona pracy w roku 1967), Wiktor BUKOWSKI (1963), Czesław GOZDEGKI (1968), Włodzimierz KOSTRZEWSKI (1963), Stefan MAKOWSKI (1962), Władysław MASTEJ (1962), Tadeusz MIROWSKI (1970), Zbigniew PALUCH (1965), Stanisław PIURO (1962), Antoni PRZENICZNY (1963), Józef ZABŁOTNI (1968), Michał ZAKRZEWSKI (1966)

⁷⁹ Rozkazem organizacyjnym Szefa Sztabu Generalnego z 16 sierpnia 1977 Akademia Sztabu Generalnego przeszła na etat 74/064

13 maja 1978 przeszedł do pracy w oddziale naukowym Pułkownik Stanisław PIURO a 2 grudnia 1978 roku odszedł do Wydziału Organizacji i Koordynacji Szkolenia ASG Pułkownik Zygmunt ZAREMBA.

19 października 1979 odszedł do dalszej służby do Studium Wojskowego Politechniki Częstochowskiej płk Marian WÓJCIK. W 1979 roku przybyli: major Jerzy KWIATKOWSKI - specjalista wojsk radiotechnicznych, ppłk Stanisław KALINOWSKI - dowódcą 104 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej, kpt. Bogdan ZDRODOWSKI – absolwent ostatniej promocji Akademii a przede wszystkim płk Tadeusz MIROWSKI od dnia 30 sierpnia 1979 roku był Szefem Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w ASG WP.

Płk dr Tadeusz MIROWSKI

Szef Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej

w latach 1979 -1982

W roku 1980 odeszło dwóch zasłużonych wieloletnich pracowników Katedry płk Daniel KAŻMIEROWSKI i płk Władysław MASTEJ. Rok ten był jednym z najsmutniejszych w historii Katedry zmarli bowiem płk Marian HAWRYSZCZAK i płk Paweł SOKOŁOWSKI. W roku tym do katedry przybyli mjr Edmund PIĄTKOWSKI – oficer wojsk radiotechnicznych i mjr. Zdzisław BRZEŚNIEWSKI (tylko na dwa lata).

W początku lat osiemdziesiątych ruchy kadrowe były nadal bardzo duże. Odeszli płk Kazimierz SZYMAŃSKI (odeszedł do rezerwy w dniu 14 grudnia 1981 - data ta jest datą z rozkazu o zwolnieniu gdyż pułkownik Kazimierz SZYMAŃSKI służył jeszcze około miesiąca ze względu na wprowadzenie stanu wojennego w dniu 13 grudnia 1981 roku), płk Józef ZABŁOTNI (1982), płk Tadeusz MIROWSKI (1982), płk Stanisław RUTECKI (1983), mjr Jerzy KWIATKOWSKI (1983), płk Tadeusz SIEMASZKO (1984), płk Stanisław KALINOWSKI (1985), płk Zygmunt BANASIAK (1986), płk Zdzisław ŚWITAŁA (1987), płk Zygmunt SOKALSKI (1989). W czerwcu 1985 roku zmarł płk Józef BANACH.

Katedr nadal jednak była wzmacniana przez nowych pracowników dydaktycznych. W listopadzie 1981 roku przybył (tylko na cztery lata) ppłk Kazimierz KORZECKI dowódca 4 pułku zakłóceń radiolokacyjnych. Też na bardzo krótko, od czerwca 1982 roku do października 1986 roku przybył na stanowisko Szefa Katedry był płk Edward NOWAK – wieloletni pracownik dydaktyczny Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie i Studium Wojskowego Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

Płk dr Eugeniusz NOWAK
Szef Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej
w latach 1982-1986

Równie krótko w Katedrze był mjr Janusz SZTANDARA od 1985 do 1987 roku.

W roku 1983 roku przybył: ppłk Józef GADZAŁA – były dowódca 1 pułku artylerii przeciwlotniczej w Modlinie, a w 1985 ppłk Jan KULIK – były dowódca 18 pułku artylerii przeciwlotniczej w Jeleniej Górze. Katedrę wzmocnili również młodzi absolwenci ASG kpt Marian KOWALEWSKI (1982), kpt Janusz WALCZAK (1983), kpt. Ryszard KURIATA (1983) mjr Antoni WOJCIECHOWICZ (1987) –absolwent ASG z roku 1983.

Do Katedry włączany zastał mjr dypl. Bogdan CIESIELSKI, etatowy pracownik Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

W dniu 29 września 1986 przeszedł ponownie do pracy w Katedrze na stanowisko Szefa Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej płk dr Czesław GOZDECKI.

Płk prof dr hab. Czesław GOZDECKI
Szef Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej
w latach 1986-1991

W katedrze pojawili się na bardzo krótko ppłk Jan Krzysztof Domaszewski – były oficer obrony przeciwlotniczej 1 pułku zmechanizowanego i wieloletni wykładowca Centrum Doskonalenia Oficerów oraz kpt Andrzej GLEN - prymus akademii z 1998 roku.

Kontynuowane było podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry Katedry. Podyplomowe kursy doskonalące w Akademii Wojskowej Związku Radzieckiego ukończyli: ppłk dypl. Karol BĘBEN, mjr dypl. Eugeniusz KOWALSKI, Podyplomowy kurs pedagogizacji kadry dydaktyczno - naukowej ASG ukończyli: mjr dypl. Eugeniusz KOWALSKI, mjr dypl. Henryk KOPIJ, ppłk dypl. Stanisław KALINOWSKI, ppłk dypl. Jerzy KWIATKOWSKI i kpt. dypl. Bogdan ZDRODOWSKI. Zaoczne studia w ASG WP ukończył mjr dypl. Eugeniusz KOWALSKI.

Jednak najwyraźniej podnoszenie kwalifikacji wyraziło się w procesie doktoryzacji. W czwartym etapie istnienia Katedry (1977 – 1990) stopnie doktora nauk wojskowych uzyskali: Józef BANACH (1983), Karol BĘBEN (1984), Kazimierz KORZECKI (1985),

Marian KOWALEWSKI (1985), Eugeniusz KOWALSKI (1989), Ryszard KURIATA (1990), Jerzy KWIATKOWSKI (1983), Tadeusz MILEWSKI (1981), Edmund PIĄTKOWSKI (1984), Stanisław RUTECKI (1978), Zdzisław ŚWITAŁA (1984), Zdzisław WRZEŚNIAK (1983), Bogdan ZDRODOWSKI (1985).

W roku 1990 w Katedrze pierwsi oficerowie otrzymali stopień doktora habilitowanego. Uchwałą Rady Naukowej ASG WP z 25 maja 1990 roku nadano ppłk. dr. Bogdanowi ZDRODOWSKIEMU i ppłk. dr. Marianowi KOWALEWSKIEMU stopień doktora habilitowanego za prace zespołową „Podstawy teorii obrony powietrznej w aspekcie ogólnowojskowego związku operacyjnego”

Uchwałą Rady Naukowej ASG WP z 12 czerwca 1990 roku nadano płk. dr. Czesławowi GOZDECKIEMU stopień doktora habilitowanego za prace „Użycie wojsk OPL w operacji obronnej armii na obszarze kraju”

Reasumując etap ten pomimo bardzo licznych zmian kadrowych zaowocował znacznym podniesieniem kwalifikacji naukowych 13 doktoratów i 3 habilitacje.

Etap piąty 1990 - 2001

Zakończenie istnienia Akademii Sztabu Generalnego było przyczynkiem do zmniejszenia etatu Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej i wprowadzenie ogromnych zmian. W Katedrze pozostali: szef Katedry - płk dr hab. Czesław GOZDECKI oraz ppłk dr hab. Bogdan ZDRODOWSKI, płk dr Karol BĘBEN, płk dypl. Józef GADZAŁA, ppłk dr Ryszard KURIATA (kierownik taktyczny grupy III OPL) i ppłk dypl. Antoni WOJCIECHOWICZ, Natomiast na liście przejściowej płk dr Eugeniusz KOWALSKI, płk dypl. Jan KULIK, płk dr Tadeusz MILEWSKI, ppłk dypl. Henryk KOPIJ i ppłk dypl. Janusz WALCZAK. Pozostali pracownicy Katedry odeszli do rezerwy lub jak płk Edmund PIĄTKOWSKI, który został kierownikiem kursów w Wydziale Wojsk Lądowych, przeszli do wykonywania innych zadań w Akademii.

Z dniem 1 października 1991 roku Katedra Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Wydziału Wojsk Lądowych została rozwiązana. Część oficerów Katedry przeszło do Zakładu OPL Wojsk w ramach Katedry Obrony Powietrznej na Wydziale Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Na szefa Katedry wyznaczony został płk dr hab. Bogdan ZDRODOWSKI

Płk dr hab. Bogdan ZDRODOWSKI
Szef Katedry Wojsk Obrony Powietrznej
w latach 1991-1998

W skład zakładu weszli ppłk dr Ryszard KURIATA (kierownik zespołu), płk dypl. Józef GADZAŁA, ppłk dypl. Krzysztof DOMASZEWSKI.

W wyniku zmian w latach 1990 – 1991 z Katedry odeszli: płk Karol BĘBEN, płk Czesław GOZDECKI, płk Kazimierz JAROŃ, ppłk Henryk KOPIJ, , płk Eugeniusz KOWALSKI, płk Jan KULIK, płk Tadeusz MILEWSKI, płk Edmund PIĄTKOWSKI i ppłk Marian KOWALEWSKI – który jako jedyny kontynuował służbę wojskową.

W 1992 roku do zakładu doszli absolwenci Akademii Obrony Narodowej: kpt. dypl. Jerzy KOZIOŁ na stanowisko asystenta oraz kpt. dypl. Adam HALAMA najpierw jako doktorant a w 1995 na stanowisko starszego asystenta.

Pod koniec lat dziewięćdziesiątych do zakładu przybyli ppłk dr Andrzej Glen – długoletni pracownik Szefostwa Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Warszawskiego Okręgu Wojskowego i kpt dypl. Adam Radomyski – absolwent Akademii Obrony Narodowej z 1998 roku.

Przyjścia kolejnych oficerów do Zakładu Obrony Przeciwlotniczej nie zwiększały jednak jego liczebności gdyż następowały systematyczne odejścia. W 1998 roku odszedł płk dr Ryszard KURIATA na stanowisko Szefa Katedry Wojsk Obrony Powietrznej, w 1999 mjr Jerzy KOZIOŁ do Katedry Dowodzenia Sił Powietrznych, w 2001 roku do rezerwy odszedł płk Józef GADZAŁA,

Tak jak w poprzednich latach tak i teraz wszyscy oficerowie ciągle podnosili swoje kwalifikacje. Stopnie doktorskie w 1996 otrzymali mjr Adam Halama i mjr Jerzy KOZIOŁ.

Etap szósty od 2001

Obecnie trwający etap rozpoczął się od zmian w nazewnictwie Zakład Obrony Przeciwlotniczej został przemianowany na Zespół Obrony Przeciwlotniczej. 1 października pracę w nowo utworzonym zespole rozpoczęli ppłk dr Andrzej GLEN – jako kierownik zespołu, płk dr Krzysztof DOMASZEWSKI, ppłk dr Adam HALAMA, kpt. dypl. Adam

RADOMYSKI i doktorant przydzielony na czas studiów do zespołu mjr. dypl. Tadeusz SZMIDTKA. Już po miesiącu, po obronie rozprawy doktorskiej, odszedł mjr Tadeusz SZMIDTKA a po czterech miesiącach z Zespołu odszedł płk dr Krzysztof DOMASZEWSKI. Tak wie zespół od stycznia 2002 roku pracował w składzie trzyosobowym.

*Zespół Obrony Przeciwlotniczej
na odprawie katedralnej
październik 2002*

Od lewej: ppłk dr Andrzej GLEN, mjr dr Adam RADOMYSKI, ppłk dr Adam HALAMA

Tak mały zespół ludzi realizował zadania dydaktyczne i naukowe w zakresie obrony przeciwlotniczej. Dodatkowo kierownik zespołu kontynuował prace związane z habilitacją i 17 grudnia 2003 roku przystąpił do kolokwium habilitacyjnego – zakończonego sukcesem. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego ppłk Andrzej Glen został skierowany w 2004 roku na stanowisko Kierownika Zakładu Operacji Powietrznych, a następnie Kierownika Katedry Dowodzenia Siłami Powietrznymi.

Na dzień 1 września 2004 roku, stan ilościowy oficerów – wykładowców specjalności obrona przeciwlotnicza osiągnął najgorszy w historii Akademii – dwóch oficerów.

3. Słuchacze specjalności obrona przeciwlotnicza

Pierwszym słuchaczem – przeciwlotnikiem, już w pierwszym roku studiów w Akademii w 1947 roku, był pułkownik JUŻKÓW Bronisław⁸⁰ oficer 88 pułku artylerii przeciwlotniczej – studiów jednak nie ukończył. Absolwentem pierwszej promocji był major Jan SZAMOTULSKI – wtedy jednak jeszcze był artylerzystą naziemnym. Rok później studia rozpoczęli: Władysław SZCZEPUCHA⁸¹, Mieczysław ENDLER⁸², Jerzy ZAKRZEWSKI⁸³, Z tej trójki tylko major Władysław SZCZEPUCHA ukończył akademię i to on 28 lipca 1951 jako pierwszy przeciwlotnik ukończył Akademię⁸⁴

Niestety w archiwach Akademii zachowały się tylko dokładne dane o absolwentach pierwszej promocji oraz książeczki kierowników z lat 1950/51⁸⁵ i sprawdzenie czy wśród absolwentów trzeciej (30.08.1952), czwartej (30.09.1953), piątej (19.-.09.1954) i szóstej (31.08.1955) promocji byli przeciwlotnicy jest niemożliwe. Jedynie na podstawie wywiadów z oficerami którzy w tamtych latach służyli w wojskach obrony przeciwlotniczej, z listy wszystkich absolwentów wyselekcjonowano trzech oficerów w promocji piątej (Daniel KAŻMIERZOWSKI, Zdzisław WRZEŚNIAK, Tadeusz WÓJCIE) oraz dwóch w promocji szóstej (Bogdan DMUCH, Józef CIMBOR).

Przed powstaniem katedry w 1957 roku i przekazaniem jej merytorycznej odpowiedzialności za grupy przeciwlotnicze w październiku 1958 roku, akademię ukończyły dwa roczniki słuchaczy. Obie grupy przeciwlotnicze zostały utworzone w roku 1954. Jedna na pierwszym i jedna na drugim roku Fakultetu Artylerii. Słuchaczami byli w większości oficerowie artylerzyści, którzy dopiero w akademii przekwalifikowywali się na przeciwlotników. Jednak ich dalsza służba świadczy o tym, że byli oni właściwie przygotowani do pełnienia obowiązków. Spośród absolwentów pierwszej grupy przeciwlotniczej, na dziewięciu oficerów, dwóch było dowódcami pułków a czterech wykładowcami w Katedrze. Pierwsza promocja przeciwlotników odbyła się 15 września 1956 roku. Promowani byli następujący oficerowie: por. Zbigniew Kotański, por. Marian Niemiec,

⁸⁰ Krótka nota biograficzna o pułkowniku Bronisławie JUŻKÓW jest w przypisie, na stronie 12

⁸¹ Krótka nota biograficzna o majorze Władysławie SZCZEPUCH jest w przypisie na stronie 13

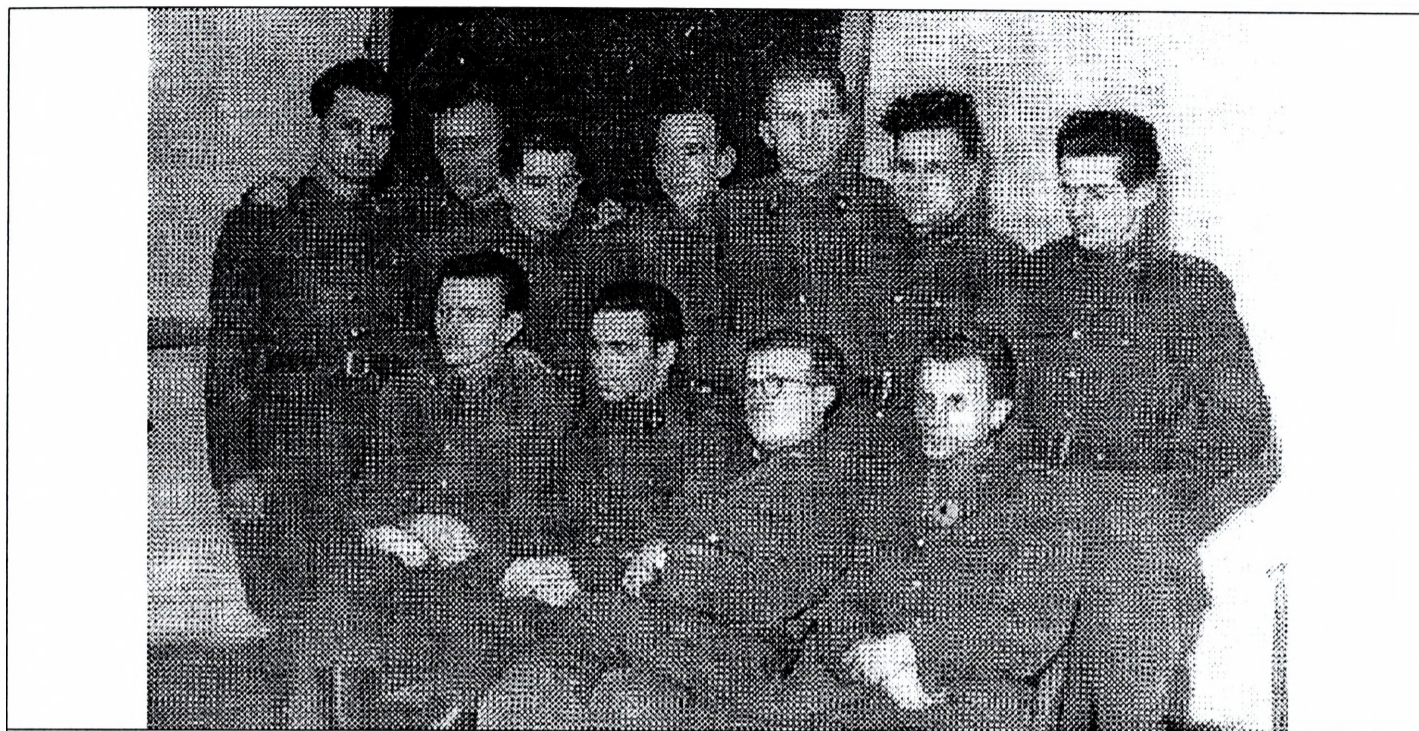
⁸² Krótka nota biograficzna o kapitanie Mieczysławie ENDLER jest w przypisie 13, na stronie 13

⁸³ Krótka nota biograficzna o kapitanie Jerzym ZAKRZEWSKIM jest w przypisie 13, na stronie 13

⁸⁴ Nie był on oficerem dyplomowanym a nawet nie otrzymał dyplomu gdyż dyplom ukończenia studiów w akademii wojskowej nadawany był zgodnie z Zarządzeniem ministra nr 23 /MON z 28.02.1953 dopiero od promocji w 1953 roku

⁸⁵ Książeczka kierownika III kursu rocznik 1950/51. Archiwum CAW IC MON 1703/06/4

kpt. Józef Pawełko, por. Zygmunt Sokalski, por. Zygmunt Folcik, por. Wiesław Chłystek (Chelmiński)⁸⁶, por. Czesław Gozdecki, kpt. Marian Hawryszczak, por. Jerzy Jakimczyk i por. Stanisław Kochan.

Słuchacze grupy przeciwlotniczej II roku studiów ASG - marzec 1955

Stoją od lewej : por. Marian HAWRYSZCZA, kpt. Zygmunt FOLCIK, por. Zygmunt SOKALSKI, por. Wiesław CHŁYSTEK, por. Czesław GOZDECKI, por. Marian NIEMIEC, kpt. Stanisław KOCHAN.

Siedzą od lewej: kpt. JAKIMCZYK, por. Zenon ROGALA, por. Tadeusz NIEMCZYNOWICZ (nie ukończył akademii), kpt. Józef PAWEŁKO

Rok później 30 września 1957 roku odbyła promocja, podczas której tytuły oficera dyplomowanego otrzymało dziesięciu⁸⁷ oficerów z grupy przeciwlotniczej.

Nie od razu, po powstaniu Katedry, podlegały jej grupy obrony przeciwlotniczej. W pierwszym roku istnienia Katedra była katedra ogólnoakademicka a grupa słuchaczy obrony przeciwlotniczej były częścią Fakultetu Artylerii. W latach 1958 – 1960, przez dwa lata akademickie, zarówno Katedra jak i grupy obrony przeciwlotniczej były częścią Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej, jednak kusy nie były podporządkowane katedrom. Trzeba jednak przyznać, że Katedra Wojsk Obrony Przeciwlotniczej miała nad nimi ścisły nadzór merytoryczny. Dopiero po usamodzielnieniu Katedry, w 1960 roku i przesunięciu jej do grupy katedr ogólnoakademickich kursy wojsk OPL zostały jej podporządkowane bezpośrednio.

⁸⁶ Nazwisko porucznika Chłystek (Chelmiński) Wiesław w - Księga postępów kursów OPL 1953 – 1956, archiwum IC MON 1703/00/32 – zapisana jest w sposób jaki przedstawiłem w pracy. Związane to było ze zmianą nazwiska podczas studiów

⁸⁷ Lista absolwentów zawarta jest w załączniku nr 2 na stronie 94.

W latach 1966 -1967 przeciwlotnicy podobnie jak inni specjaliści studiowali w grupach zintegrowanych. Lecz już w roku 1968 utworzono ponownie w ASG kursy specjalistyczne Wojsk Lądowych, a wśród nich również I-szy Kurs Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. Nowo powoływane Kursy Wojsk OPL miały początkowo podwójną podległość: specjalistyczną-Katedrze, z której również rekrutowali się kierownicy grup oraz ogólną -dowódcy odnośnego Kursu Wojsk Lądowych.

Do roku 1966 na kursach OPL byli również szkoleni oficerowie dla Wojsk Obrony Powietrznej Kraju. Łącznie do tych wojsk zostało skierowanych 24 absolwentów z kierowanych przez Katedrę kursów (w tym 5 z Fakultetu Artylerii).

Czasookresy trwania studiów o profilu obrony przeciwlotniczej były zróżnicowane. W latach 1956-1957 miały miejsce promocje absolwentów studiów trzyletnich, a w latach. 1959-1966 -absolwentów studiów trzy i pół letnich (brak absolwentów w roku 1958 został spowodowany wydłużeniem studiów). W roku 1966 oprócz promocji wiosennej w lipcu odbyła się również promocja absolwentów - przeciwlotników po trzyletnim okresie studiów. W latach 1966 - 1991 studia trwały trzy lata. Sytuacja z dwoma promocjami rocznie miała miejsce ponownie w 1992 roku, kiedy to w lutym odbyła się promocja kursu dwu i pół rocznego, i w lipcu była promocja pierwszego dwuletniego kursu AON. Wszystkie następne roczniki absolwentów kończyły studia po dwuletnim okresie szkolenia, z półrocznym kursem językowym na kursie zerowym. W roku 2004 pierwszy raz zrezygnowano z kursu językowego, i studia realnie trwają dwa lata.

W poszczególnych etapach rozwoju Akademii słuchacze-przeciwlotnicy rekrutowali się ze zróżnicowanych stanowisk, o różnym doświadczeniu wojskowym i życiowym. W latach 1954-1955 byli to w zdecydowanej większości młodzi wiekiem i stażem oficerowie, raczej z niskich stanowisk dowódczych. Wprawdzie w 1955 roku rozpoczął studia jeden dowódca oddziału i trzech pracowników Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej, jednak nie stanowiło to jeszcze zasadniczego przełomu.

W kolejnych latach istnienia ASG WP na Kursy Obrony Przeciwlotniczej zaczęli przychodzić oficerowie ze znacznie większym doświadczeniem liniowym i sztabowym, w tym również uczestnicy II-jej wojny światowej. W wojnie tej w oddziałach Wojska Polskiego brali udział między innymi następujący oficerowie - słuchacze: płk Stanisław DĘBNIAK, płk Tadeusz SOŁTYSIK, płk Michał ZAKRZEWSKI, płk Zbigniew PALUCH, płk Zdzisław PODOBAS, płk Tadeusz SIEMASZKO, płk Jerzy RASZKIEWICZ, płk Edward LASSOTA, płk Zbigniew LEWANDOWSKI, płk Roman ŁABIŃSKI, płk Stanisław KAHL, płk Stanisław KOŚCIUK i ppłk Michał ŁUKA. Natomiast w składzie oddziałów partyzanckich

działali między innymi: ppłk Henryk CHŁOPEK, płk Tadeusz OLEJNIK, płk Henryk KSIĘZKI i płk Jerzy JARMUL.

Z odpowiedzialnych stanowisk sztabowych przybyli na studia między innymi następujący oficerowie: płk Stanisław DĘBNIAK, płk Tadeusz SOŁTYSIK, płk Stanisław ŚLIWA, płk Wacław WŁOSEK, płk Jerzy JARMUL i płk Stanisław KAHL. Natomiast ze stanowisk dowódców oddziałów rekrutowali się między innymi: gen. bryg. Jan ŁAZARCZYK, płk Henryk KŁODA, płk Mieczysław WASAG, płk Edward NOWAK, ppłk Albin ZDOŃSKI, płk Michał HUMENNY, płk Michał ZAKRZEWSKI, płk Edward GRUSZKA.

Na studia o profilu obrony przeciwlotniczej przybywali również oficerowie ze szkolnictwa wojskowego, a wśród nich: płk Stanisław ŚLIWA, płk Paweł SOKOŁOWSKI, płk Kazimierz LIS, płk Zygmunt ZAREMBA, płk Mieczysław KOWALCZYK, płk Ryszard BŁASZCZĘĆ, płk Bolewław GWARDIAK, płk Feliks BIERNACKI, płk Marian PIEKOSZ, ppłk Piotr SZYMCZYK, ppłk Franciszek KUKUŁA, ppłk Krzysztof KACZOROWSKI, ppłk Jerzy MANTUREWICZ.

W latach siedemdziesiątych na studia przeciwlotnicze zaczęli ponownie przybywać z reguły oficerowie młodzi, o bardzo zróżnicowanym stażu, a tym samym doświadczeniu dowódczym czy sztabowym. W większości rekrutowali się oni ze stanowisk dowódców pododdziałów oraz oficerów sztabów oddziałów. W tym też okresie do grup szkoleniowych Wojsk Obrony Przeciwlotniczej zaczęto przyjmować absolwentów różnych szkół oficerskich: Oficerskiej Szkoły Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, Oficerskiej Szkoły Wojsk Radiotechnicznych, Oficerskiej Szkoły Uzbrojenia a niekiedy Wojskowej Akademii Technicznej. Stwarzało to dodatkowe trudności, szczególnie w pierwszym okresie szkolenia, kiedy to należało doprowadzić do względnego wyrównania wiadomości wszystkich oficerów Kursu.

Stan taki istniał i w latach osiemdziesiątych, z tym, że na studia zaczęli również przybywać pierwsi absolwenci Wyższych Szkół Oficerskich, pierwsi w roku 1975.

W latach dziewięćdziesiątych, do Akademii Obrony Narodowej przyjmowani byli oficerowie po siedmiu latach pracy w jednostkach wojskowych. Doprowadziło się to do wyrównania poziomu doświadczenia oficerów.

Jeżeli chodzi o wykształcenie ogólne słuchaczy Kursów Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, to początkowo było ono bardzo zróżnicowane. Dopiero bowiem od roku 1959 wszyscy przyjmowani na studia oficerowie posiadali pełne średnie wykształcenie. W poprzednich latach odsetek słuchaczy bez średniego wykształcenia był dość znaczny. Z

drugiej strony w późniejszym okresie byli również pojedynczy słuchacze z ukończonymi studiami wyższymi. Tutaj należy podkreślić, że w różnych latach różnie traktowane było ukończenie wyższej szkoły oficerskiej. Do roku 2000 absolwenci WSO po studiach w Akademii otrzymywali tytuł Oficera dyplomowanego, jednak od roku 2000 ukończenie WSO traktowane było jako ukończenie studiów licencjackich a studia w Akademii były i są magisterskimi studiami uzupełniającymi (pierwsi magistrowie opuścili mury akademii w 2002 roku). Sytuacja ta w niedługim czasie ulegnie zmianie gdyż ustawa o służbie wojskowej żołnierzy z lipca 2004 roku nakłada na wszystkich oficerów obowiązek posiadania ukończonych studiów drugiego stopnia.

Zróżnicowane wykształcenie wojskowe i ogólne, a także zróżnicowane doświadczenie życiowe i staż w jednostkach liniowych czy w sztabach oraz różny stopień uzdolnień i pracowitości poszczególnych słuchaczy, miały znaczny wpływ na wyniki nauczania.

Pomimo dużych różnic indywidualnych, grupy szkoleniowe słuchaczy Kursów Wojsk OPL, jako całość, z reguły znajdowały się w czołówce Akademii, zajmując w uzyskiwanych wynikach szkolenia nawet pierwsze lub drugie miejsce na określonym roku studiów.

W pierwszym okresie szkolenia specjalistów przeciwlotników najlepsze wyniki osiągnęli oficerowie, którzy przed podjęciem studiów posiadali pełne średnie wykształcenie oraz dużo doświadczenie wojskowe. W późniejszym okresie na osiągnięte wyniki miały raczej wpływ osobiste uzdolnienia poszczególnych oficerów.

Szef Sztabu Generalnego

Florian Siwicki

wręcza nagrody

Mysli Wojskowej

1973 10 01

Od prawej: kpt. Karol Bęben (słuchacz kursu OPL), kpt. Michał Krauze, kpt. Jerzy Kwiatkowski (słuchacz kursu OPK – pracownik katedry w latach 1979-1983), nn, gen broni Florian Siwicki, nn.

Na specjalne podkreślenie zasługuje przy tym fakt udziału słuchaczy Kursów. Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w opracowywaniu materiałów na organizowane przez Katedrę

sympozja i narady naukowe. Uczestniczyli w tym: w roku 1973 - kpt. Zbigniew ADAMSKI, kpt. Tadeusz JAUER i kpt. Michał SZYMCZYK, w roku 1976 - kpt. Gustaw KOLARZ, kpt. Stanisław CZEPIELIK, mjr Bogdan EFENBERG, kpt. Edward KOWALCZYK, a w roku 1980 - kpt. Ryszard JANKOWIAK, kpt. Marian KOWALEWSKI, kpt. mar. Eugeniusz CEMPA, kpt. Jan NOWAK i kpt. Grzegorz NISKI, a wielu słuchaczy przeciwlotników publikowało swoje przemyślenia w periodykach wojskowych.

Duże zaangażowanie w pracy oraz rozwijanie posiadanych uzdolnień przez poszczególnych oficerów stanowiły podstawę uzyskiwania przez nich wyróżnień w trakcie trwania studiów.

Na szczególne podkreślenie zasługują w tym względzie nagrody i wyróżnienia udzielone przez wyższych przełożonych. W roku 1972 Szef Sztabu Generalnego WP przyznał kpt. Kazimierzowi KORZECKIEMU nagrodę II-go stopnia za roczną pracę kursową a w roku 1973 wyróżnił kpt. Karola BĘBENA za roczną pracę kursową. W roku 1980 Szef Sztabu Generalnego WP przyznał kpt. Ryszardowi JANKOWIAKOWI nagrodę I-go stopnia za roczną pracę kursową. W roku 1979 II-gą nagrodę w konkursie im. Aleksandra ZAWADZKIEGO otrzymał kpt. Waldemar ŻABCZYŃSKI za pracę dyplomową. Komendant Akademii za pracę dyplomową wyróżnił:

- o w roku 1975 - kpt. Andrzeja OSTROKÓLSKIEGO,
- o w roku 1976 - kpt. Gustawa KOLARZA,
- o w roku 1977 - kpt. Adama STYSZKE,
- o w roku 1978 - kpt. mar. Lecha KOŁODZIEJSKIEGO,
- o w roku 1992 – kpt. Jerzy KOZIOŁ
- o w roku 1998 – kpt Adam RADOMYSKI
- o w roku 2000 – kpt Cezary JANOWSKI
- o w roku 2002 – kpt Robert KOSOWSKI

Ponadto dwudziestu oficerów posiadało nadawany od roku 1973 tytuł "Przodujący Słuchacz ASG" WP, w tym niektórzy dwukrotnie. Byli to: kpt. Kazimierz KORZECKI, kpt. Zbigniew ADAMSKI, kpt. Andrzej OSTROKÓLSKI, kpt. Stanisław KOTLICKI, kpt. Karol BĘBEN, kpt. Gustaw KOLARZ, kpt. Edward KOWALCZYK, kpt. Bogdan EFENBERG, kpt. Stanisław CIEPTELIK, kpt. Jan SZMULEW, mjr Adam STYSZKO, kpt. Bogdan ZDRODOWSKI, kpt. mar. Eugeniusz CEMPA, kpt. Grzegorz NISKI, kpt. Ryszard JANKOWIAK, kpt. Marian KOWALEWSKI, por. Zygmunt CUPRYN, kpt. Jan HOWARD, mjr Wiktor ZIELENIENKO, mjr Andrzej MAKOWSKI, kpt Andrzej GLEN, por Mirosław

BANASIK, mjr Eugeniusz RYBAKOWSKI. W Akademii Obrony Narodowej tytuł nie był już nadawany.

*XXXI
promocja w ASG
15 lipiec 1982*

Wśród absolwentów, którzy ukończyli Akademię z wyróżnieniem przeciwlotnicy kpt. Marian KOWALEWSKI (odbiera gratulacje), kpt. Zbigniew CUPRYN (za kpt.KOWALEWSKIM).

Na honorowej tablicy w Akademii widnieją następując nazwiska oficerów – przeciwlotników, którzy ukończyli studia z wyróżnieniem:

kpt. Zygmunt FOLCIK	- absolwent z roku 1956
kpt. Antoni HRUSZWICKI	- absolwent z roku 1960
kpt. Henryk SOŁTYSIAK	- absolwent z roku 1960
mjr Jerzy RASZKIEWICZ	- absolwent z roku 1961
mjr Zygmunt BUKOWSKI	- absolwent z roku 1961
kpt. Karol HALAMA	- absolwent z roku 1961
płk Stanisław DEBNIAK	- absolwent z roku 1963
ppłk Michał HUMENNY	- absolwent z roku 1963
ppłk Stanisław ŚLIWA	- absolwent z roku 1964
mjr Józef BANACH	- absolwent z roku 1965
kpt. Jerzy ŻMIJEWSKI	- absolwent z roku 1973
mjr Kazimierz KORZECKI	- absolwent z roku 1974
kpt. Marian KOPCZEWSKI	- absolwent z roku 1980
kpt. Marian KOWALEWSKI	- absolwent z roku 1982
kpt. Zygmunt CUPRYN	- absolwent z roku 1982

kpt. Jan HOWARD	- absolwent z roku 1985
mjr Wiktor ZIELIENIENKO ⁸⁸	- absolwent z roku 1987
mjr Andrzej MAKOWSKI	- absolwent z roku 1987
kpt. Andrzej GLEN	- absolwent z roku 1989
kpt. Cezary JANOWSKI	- absolwent z roku 2000

Na tablicy nie jest wymieniony gen. bryg. Czesław CZUBRYT – BORKOWSKI, który ukończył studia w Akademii w 1957 roku lecz na studiach zaocznych.

O wynikach pracy oficerów słuchaczy i oficerów Katedry świadczą nie tylko oceny, lecz również stopień wywiązywania się z obowiązków przez absolwentów Uczelni na stanowiskach służbowych zajmowanych po ukończeniu studiów. W tym względzie Katedra ma pełen powód do dumy, zdecydowana większość absolwentów systematycznie awansuje, zajmując coraz bardziej eksponowane stanowiska w swoim rodzaju wojsk, lub w instytucjach centralnych. Są wśród nich pracownicy Sztabu Generalnego WP i innych instytucji centralnych, Szefowie Wojsk OPL Okręgów Wojskowych i ich zastępcy. Komendanci Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk OPL i ich zastępcy, a także dowódcy związków taktycznych. Do tych absolwentów między innymi należą: gen. bryg, Jan ŁAZARCZYK, płk dypl. Marian WOJCIECHOWSKI, płk dypl. Jerzy RASZKIEWICZ, płk dypl. Zbigniew LEWANDOWSKI, płk dypl. Mieczysław KOWALCZYK, płk dypl. Tadeusz SOŁTYSIK, płk dypl., Tadeusz OLEJNIK, płk dypl., Czesław GŁOWACKI, płk dypl. Edward LASSOTA, płk dypl. Stanisław DĘBNIAK, płk dr Tadeusz MIROWSKI, płk dypl. Edward GRUSZKA, gen bryg. Witold NIEDEK, płk dypl. Stanisław ŚLIWA, płk dypl. Hieronim JAGODZIŃSKI, kmdr dypl. Ryszard OGONOWSKI, gen dyw. Tadeusz JAUER, gen bryg. Michał JACKIEWICZ, płk dypl. Mirosław BANASIK. Wyznacznikiem zajmowania wysokiego stanowiska może być mianowanie na stopień generalski. W historii pięciu absolwentów otrzymało stopień generalski. Byli to

gen bryg. Jan ŁAZARCZYK	1965
gen dyw. Tadeusz JAUER	1974
gen bryg. Stanisław CZEPIELIK	1976
gen bryg. Witold NIEDEK	1959
gen bryg. Michał JACKIEWICZ	1987

⁸⁸ Mjr Wiktor Zieleinienko był oficerem armii radzieckiej.

Warto również ponownie wspomnieć o jedynym absolwencie – generale był nim w 1957 roku gen. bryg. Czesław CZUBRYT – BORKOWSKI.

Bardzo wielu absolwentów było lub jest obecnie dowódcami oddziałów jest ich aż 88. Na podkreślenie zasługuje przy tym fakt, że na chwilę obecną 100% stanowiska dowódców oddziałów, zajmują absolwenci Akademii Obrony Narodowej.

Spora część absolwentów Kursów Wojsk OPL znajduje się wśród nauczycieli akademickich oraz pracowników naukowych Akademii i to nie tylko w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, lecz i w innych jednostkach organizacyjnych uczelni.

Katedra Wojsk Obrony Przeciwlotniczej kierowała nie tylko kursami stacjonarnymi słuchaczy o pełnym profilu studiów, lecz również w roku akademickim 1958/1959 grupą specjalistycznego Wyższego Akademickiego Kursu oraz dwukrotnie Wyższymi Kursami Doskonalenia Oficerów Wojsk OPL /lata 1959/1960 i 1960/1961/, a także dwukrotnie w latach pięćdziesiątych Kursami Taktyczno - Operacyjnymi, na które kierowani byli absolwenci zarówno naszej uczelni jak i innych uczelni wyższych.

Wyższy Akademicki Kurs Obrony Przeciwlotniczej ukończyło 12 oficerów. Byli to w zasadzie absolwenci innych kierunków studiów Akademii Sztabu Generalnego WP, legitymujący się również odbytą po studiach praktykę dowódczą, sztabową lub dydaktyczną. Absolwenci tego kursu również zajmowali odpowiedzialne stanowiska w Instytucjach Centralnych MON oraz pracują w Akademii. Zaliczają się do nich między innymi płk dypl. Antoni WASILEWSKI, płk dypl. Jan KARBOWIAK, płk dypl. Jan ZBOZIEN, czy płk dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK.

Podsumowując można stwierdzić, że pomimo zróżnicowanego poziomu oficerów słuchaczy w momencie rozpoczynania studiów, absolwenci Kursów Wojsk Obrony Przeciwlotniczej spełnili oczekiwania i dobrze służą Ojczyźnie. Skuteczność studiów była zazwyczaj bardzo duża, z wyjątkiem początkowych lat Akademii, kiedy nabór do niej nie był na zasadzie egzaminów konkursowych. Od roku 1961 studia kończyło w granicach 95% oficerów. Przyczyny nieukończenia studiów były różne, często problemy w nauce lub problemy rodzinne, ale również zdrowotne, jak na przykład kpt. Krzysztof MAJAK, który na dwa miesiące przed ukończeniem Akademii bardzo ciężko zachorował i nie powrócił zarówno do Akademii jak i do dalszej służby. Były jednak i sytuacje odwrotne, kiedy to w 1976 roku, ze względu na bardzo dobrze zdane egzaminy, przyjęto jednego oficera więcej ponad limit. Trzy lata później cała jedenastka ukończyła studia.

* * *

Reasumując, od chwili powstania specjalistycznych grup przeciwlotniczych w ASG, aż do dnia dzisiejszego, studenci i słuchacze specjalności obrona przeciwlotnicza stanowili ważny i widoczny element w życiu ASG i AON. W ASG grupy specjalistyczne nie były tworzone w latach: 1958, 1965, 1966, 1967 i 1983.

W 1958 grupy nie tworzone ze względu na przedłużenie studiów specjalności obrona przeciwlotnicza do trzech i pół roku. W latach 1965 i 1983 nie było naboru kandydatów, a w latach 1966-1967 przeciwlotnicy szkoleni byli w ramach zintegrowanych grup Kursów Wojsk Lądowych. Kursy zintegrowane ponownie utworzone w Akademii Obrony Narodowej w 1990 roku. Słuchacze – przeciwlotnicy, podobnie jak oficerowie innych specjalności dzieleni byli do grup zintegrowanych, wprowadzono jednak kilkadziesiąt godzin zajęć zintegrowanych, w ramach taktyki rodzajów wojsk, kiedy to specjaliści przeciwlotnicy mieli wspólne zajęcia. Podział specjalistyczny był stosowany również podczas niektórych ćwiczeń (szkieletowe, obóz letni i zimowy).

Tak, więc od 14 października 1950 roku kiedy odbyła się pierwsza promocja w ASG, przeciwlotnicy byli reprezentowani na 47 następujących promocjach:

- o 1956,1957 – kurs dwuletni(2)
- o 1959-1961, 1963-1966 – kurs trzy i pół roczny (7)
- o 1966 – 1967 1969-1985, 1987 – 1991 – kursy trzyletnie (24)
- o 1992 – kurs dwu i pół roczny (1)
- o 1992 - 1994 – kursy dwu letnie (3)
- o 1995 – 2004 – kursy dwu i pół roczne (10)

Zintegrowany kierunek studiów budził i budzi ciągle kontrowersje, dlatego zacytuję tutaj fragment z kroniki akademii Sztabu Generalnego z roku 1965, 1968.

W roku 1965 w kronice Akademii napisano: „Rok akademicki 1965/1966 stał się przykładem nowatorskich poszukiwań w doskonaleniu procesu szkoleniowego w ASG. Zorganizowano eksperymentalne kursy wojsk lądowych, w których zastosowany został mieszany skład grup szkoleniowych, w których, w określonych proporcjach wchodził zarówno oficerowie ogólnowojskowi jak i oficerowie wojsk rakietowych i artylerii, obrony przeciwlotniczej wojsk i kwatermistrzostwa. W programie szkolenia tego kursu główny nacisk był położony na intensywne szkolenie taktyczne w zasadzie jednolite dla wszystkich specjalistów z zachowaniem tylko niezbędnej, nakazanej, taktycznej specjalizacji

kierunkowej. W porównaniu jednak z ubiegłym okresem w celu pogłębienia wiedzy taktycznej o rodzajach wojsk szerzej potraktowano w całości programu problematykę wojsk raketowych i artylerii, obrony przeciwlotniczej i tyłów przez wprowadzenie ćwiczeń katedralnych. Zastosowanie mieszanego składu grup i zapewnienie udziału różnych specjalistów w każdej grupie wpłynął nader korzystnie na pogłębienie i lepsze zrozumienie zasad użycia i działania różnych rodzajów wojsk, ponieważ sprzyja wymianie poglądów, dzieleniu się doświadczeniami i wiedzą nabytą w linii.”

Dwa lata później ten sam kronikarz pisał o grupach zintegrowanych: „Eksperyment ten wzbudził szerokie zainteresowanie wśród kadry stając się polem gorących dyskusji zarówno za jak i przeciw... ..uwzględniając zapotrzebowania linii ponownie utworzono grupy specjalistyczne.”

Podobne głosy o nieskuteczności kształcenia specjalistów w grupach zintegrowanych były w roku, 1990 kiedy w dopiero co utworzonej Akademii Obrony Narodowej. Należy jednak podkreślić, że zaszły olbrzymie zmiany wśród kandydatów do akademii. W latach pięćdziesiątych byli to doświadczeni oficerowie, często z doświadczeniami wojennymi, nie posiadali jednak wiedzy teoretycznej z zakresu obrony przeciwlotniczej, a dodatkowo nie posiadali wykształcenia średniego i uzupełniali je w trakcie pobytu w Akademii. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych do Akademii przychodzili oficerowie z wykształceniem średnim i ukończoną szkołą oficerską. Jednak nadal brak im było wiedzy teoretycznej z zakresu teorii strzelań, balistyki, wyższej matematyki, radiolokacji, elektrotechniki czy radiotechniki, a te przedmioty były przedmiotami specjalistycznymi dla oficerów obrony przeciwlotniczej.

W latach osiemdziesiątych do akademii zaczęli przychodzić przeciwlotniczy absolwenci wyższych szkół oficerskich. Poziom ich przygotowania teoretycznego a szczególnie ogólnego był znacznie wyższy. Wtedy to właśnie wśród słuchaczy rozpowszechnił się udział w opracowywaniu materiałów na organizowane przez Katedrę sympozja i narady naukowe.

W latach dziewięćdziesiątych, ze względu na rozpoczęcie procesu restrukturyzacji armii, znacznie zmniejszyły się potrzeby wojsk na absolwentów Akademii, co automatycznie spowodowało zmniejszeni liczby słuchaczy. Dodatkowo zmieniła się wymagania, jakie powinien spełniać absolwent Akademii. Po pierwsze położono olbrzymi nacisk na kształcenie oficera – managera, o bardzo wysokim przygotowaniu ogólnym. Po drugie położono olbrzymi nacisk na przygotowanie oficerów do pracy w sztabach, a do takiej pracy najlepiej przygotowywać mogły studia w grupach zintegrowanych. Jeżeli nadal pojawiały się głosy że

nie jest to idealne rozwiązanie dla specjalistów artylerii, obrony przeciwlotniczej czy logistyki, to nalewno jest to wyśmienita sytuacja dla oficerów wojsk zmechanizowanych i pancernych.

Reasumując, od powstania Akademii jej mury opuściło 432 absolwentów (93,3%), z tego 20 z wyróżnieniem (4,63%). Akademii nie ukończyło 31⁸⁹ oficerów (6,6%). Losy absolwentów były różne, ale warto jeszcze raz przypomnieć ich sukcesy w liczbach. Osiemdziesięciu ośmiu dowódców oddziałów (20,37%), pięciu generałów (1,15%), osiemnastu zajmowało i zajmuje wysokie stanowiska od szefa OPL okręgu wojskowego wzwyż (4,17%).

Uwzględniając, że i pozostali wykonywali swoje obowiązki wzorowo można stwierdzić, że Akademia w ramach kształcenia oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza swoje zadanie wypełniła i wypełnia wzorowo.

⁸⁹ Dane o oficerach którzy nie ukończyli Akademii mogą być niedokładne gdyż w księgach wieczystych często brak jest wpisów o oficerach którzy nie ukończyli pierwszego roku studiów.

Zakończenie

Uogólniając problematykę etatów Katedry Zakładu i Zespołu Obrony Przeciwlotniczej ich obsady personalnej oraz słuchaczy jacy przewinęli się przez 47 lat przez Akademię można stwierdzić, że od początku istnienia Katedry wyodrębniały się wyraźnie wśród jej składu osobowego dwie grupy oficerów, różniące się między sobą stażem służby wojskowej, a tym samym doświadczeniem w pracy dydaktycznej i naukowej. Pierwsza grupa doświadczonych oficerów początkowo z doświadczeniami wojennymi później z praktyka dowódcza na stanowiskach dowódców pułków i druga młodych ludzi świeżo po ukończeniu studiów w Akademii. Niewielkie, bo kilkuletnie początkowo różnice między tymi grupami wzrastały w miarę upływu czasu osiągając a nawet przekraczając dwadzieścia lat. W 1999 różnica pomiędzy najstarszym wykładowca – płk. GADZAŁĄ, a najmłodszym - kpt. RADOMYSKIM, wynosiła 23 lata. Zróżnicowana była oczywiście i w ich praktyce dowódczej, pierwszy dowodził kilkanaście lat pułkiem, drugi kilka lat baterią. Na przestrzeni lat zmieniały się również proporcje ilościowe pomiędzy obydwoma grupami. Jeżeli początkowo liczbowo przeważali zdecydowanie oficerowie młodzi wiekiem, to z upływem lat stan ten stopniowo się zmieniał. Ponowne odmłodzenie kadry nastąpiło dopiero w 1992 roku.

Na przestrzeni lat Katedrą (zakładem i zespołem) obrony przeciwlotniczej kierowali:

Katedrą

Płk dypl. Jan SZAMOTULSKI	1957-1960
Płk prof. Józef DAC	1960-1965
Płk dr Włodzimierz KOSTRZEWSKI	1965-1970
Płk dr Władysław MASTEJ	1971-1978
Płk dr Tadeusz MIROWSKI	1978-1982
Płk dr Eugeniusz NOWAK	1982-1986
Płk dr hab. Czesław GOZDECKI	1986-1991

Zakładem

Płk dr Ryszard KURIATA	1991-1998
Płk dr Krzysztof DOMASZEWSKI	1998-2001

Zespołem

ppłk dr Andrzej GLEN	2001-2004
ppłk dr Adam HALAMA	2004-

O jakości pracy dydaktycznej pracowników Katedry świadczą wyniki ich uczniów a o pracy naukowej mogą świadczyć osiągnięcia naukowe.

W przeciągu 47 lat przez Katedrę przewinęło się⁹⁰:

- trzech profesorów (dwóch otrzymało tytuł profesora po odejściu z Katedry)
- dwunastu docentów;
- pięciu doktorów habilitowanych;
- 32 doktorów.

Wynika z tego, że prawie co drugi oficer w Katedrze posiadał co najmniej stopień doktora nauk wojskowych. W kolejnych latach sytuacja ta się przedstawiała bardzo różnie. Na początku roku 1962 w Katedrze był tylko jeden profesor, (żadnego doktora) na 28 pracowników, Natomiast w 2002 w zespole na trzech oficerów wszyscy posiadali stopień doktora.

Reasumując od 1957 roku do 2004 w Katedrze, Zakładzie i Zespole Obrony Przeciwlotniczej było 68 oficerów etatowych i 4 doktorantów (razem 71 gdyż ppłk Adam Halama był zarówno doktorantem jak i pracownikiem etatowym). Liczba pracowników była zróżnicowana – od 28 (w roku 1962) do 2 (w roku 2004), średnio w Katedrze było jednak aż 17 pracowników. Długość pracy w Katedrze też jest bardzo różna – od ponad 30 lat płk Zygmunt SOKALSKI do 10 miesięcy płk Sławomir SPASIUK, jednak średnio w Katedrze oficerowie pracowali około 12 lat.

Od chwili powstania w ASG, aż do dnia dzisiejszego, studenci i słuchacze specjalności obrona przeciwlotnicza stanowili ważny i widoczny element w życiu ASG i AON. Kolejne grupy słuchaczy przeciwlotników były 47 razy promowane.

Mury Akademii opuściło 432 absolwentów, co przy 463 słuchaczach rozpoczynających studia daje bardzo wysoka skuteczność studiów równą 93,3%, z tego 20 ukończyło z wyróżnieniem (4,63%). Akademii nie ukończyło 31⁹¹ oficerów (6,6%). Wśród absolwentów kierunku obrona przeciwlotnicza było i jest: 88 dowódców pułków (20,37%), pięciu generałów (1,15%) i bardzo wielu innych oficerów na wysokich stanowiskach

Celem głównym badań było opisanie historii kształcenia oficerów specjalności obrona przeciwlotnicza w Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej.

⁹⁰ Szczegółowa lista profesorów, docentów i doktorów habilitowanych i doktorów zawarta jest w załączniku 3 strona 100.

⁹¹ Dane o oficerach którzy nie ukończyli Akademii mogą być niedokładne gdyż w księgach wieczystych często brak jest wpisów o oficerach którzy nie ukończyli pierwszego roku studiów.

W bieżącym etapie badań starałem się rozwiązać trzy z pięciu problemów badawczych, to jest

1. Jak zmieniała się struktura etatowa Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej?
2. Kim byli wykładowcy obrony przeciwlotniczej w Akademii Sztabu Generalnego i Akademii Obrony Narodowej?
3. Jaka była struktura studentów, którzy rozpoczynali studia w akademii, jaka była skuteczność studiów?

Rozwiązania tych problemów zawarłem w niniejszej monografii.

W wyniku prowadzonych badań zaistniał jednak jeden zasadniczy problem - czy rozwiązując dwa pozostałe problemy częściowe, zasadnicze treści kształcenia i celami, formami i metodami kształcenia, wygenerowane we wstępnym etapie badań możliwe będzie osiągnięcie celu głównego badań. Muszę przyznać, że coraz częściej dochodzę do refleksji, że brak opisu środowiska to jest zmian szczególnie w Wojskach Obrony Przeciwlotniczej, systemach środków napadu powietrznego, może uniemożliwić mi osiągnięcie celu głównego. Dlatego w drugim etapie badań poza dwoma, wygenerowanymi we wstępnym etapie badań, podejmę próbę zbadania wpływu otoczenia na działalność Katedry.

Noty biograficzne pracowników naukowo-dydaktycznych

Józef BANACH⁹²

Pułkownik Józef BANACH urodził się 12 stycznia 1927. Służbę wojskową rozpoczął 18 października 1948 roku w 40 pułku artylerii lekkiej 9 Dywizji Piechoty jako kanonier a potem dowódca drużyny topograficznej. W dniu 7 maja 1950 rozpoczął naukę w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie na kursie oficerskim i po ukończeniu którego 19. listopada tego roku uzyskał stopień chorążego. Dalszą służbę kontynuował w 17 dywizjonie artylerii przeciwlotniczej 27 Dywizji Piechoty jako dowódca plutonu szkolnego a po awansie na stopień podporucznika kolejno jako dowódca baterii 17 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 27 Dywizji Piechoty, szef sztabu 34 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 7 Dywizji Piechoty, zastępca dowódcy ds. liniowych 24 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 2 Dywizji Zmechanizowanej i pomocnik szefa sztabu tego dywizjonu. W dniu 1 lipca 1957 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego w grupie przeciwlotniczej.

Po jej ukończeniu przez ponad dwadzieścia lat (od 1965 roku do 1985 roku) pracował w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej jako starszy asystent, adiunkt i ostatecznie od 22 marca 1983 jako zastępca szefa katedry.

28 listopada 1983 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Działania bojowe związków taktycznych i oddziałów wojsk Obrony Powietrznej Kraju, wojsk lotniczych i wojsk Obrony Przeciwlotniczej frontu we współdziałaniu z siłami obrony terytorialnej w czasie wzrostu zagrożenia i w początkowym czasie wojny - praca zbiorowa" o otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

W międzyczasie od 28 grudnia 1967 do 14 marca 1969 roku uczestniczył w Międzynarodowej Komisji Kontroli i Nadzoru w Wietnamie. W 1972 roku uczestniczył w kursie przeszkolenia o profilu dowódczo sztabowym w ZSRR.

Zmarł 28 czerwca 1985 roku. .

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi. Otrzymał również dwa odznaczenia Wietnamskie Medal Przyjaźni i Medal Wyzwolenia I klasy.

Zygmunt BANASIAK⁹³

Pułkownik Zygmunt BANASIAK urodził się 30 sierpnia 1926 roku. Służbę wojskową rozpoczął 28 kwietnia 1947 roku jako elew w pułku łączności i jesienią 16 września 1947 został skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii, którą ukończył 21 maja 1950 roku i został wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu a następnie dowódcy baterii w 54 pułku artylerii lekkiej 18 Dywizji Piechoty. W dniu 3 października 1952 roku objął obowiązki szefa sztabu dywizjonu w 138 pułku artylerii lekkiej 24 Dywizji Piechoty.

⁹² Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/134

⁹³ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/139

23 września 1954 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Studia ukończył 1 października 1957 roku i został dowódcą baterii 50 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej. W dniu 8 marca 1960 został wyznaczony na stanowisko wykładowcy a następnie adiunkta i docenta Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

14 kwietnia 1967 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Wykorzystanie organicznej i przydzielonej artylerii przeciwlotniczej oraz przeciwlotniczych karabinów maszynowych dywizji zmechanizowanej podczas marszu na dużą odległość w początkowym okresie wojny" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

21 października 1986 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi i medalem Komisji Edukacji Narodowej. .

Karol BĘBEN⁹⁴

Pułkownik Karol BĘBEN urodził się 7 kwietnia 1944 roku. W dniu 22 września 1962 roku rozpoczął służbę wojskową w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej w Jeleniej Górze. Po jej ukończeniu w sierpniu 1964 roku pełnił obowiązki dowódcy radiolokacyjnej stacji artyleryjskiej STRZAŁA w 84 pułku artylerii przeciwlotniczej średniego kalibru w Brzegu i w Jeleniej Górze. Następnie, od 1968 roku, pełnił obowiązki dowódcy posterunku Obrony Przeciwlotniczej 11 Dywizji Zmechanizowanej w Żaganiu i dowódcy kompanii radiotechnicznej 11 Dywizji Zmechanizowanej. W latach 1972 – 1975 studiował w Akademii Sztabu Generalnego.

Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę dydaktyczną w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego jako starszy asystent a następnie adiunkt. Zaraz po rozpoczęciu pracy w katedrze rozpoczął Zaoczne Studia Pedagogiki Wojskowej w ASG, które ukończył w 1976 roku. W lutym 1978 roku ukończył półroczny Akademicki Kurs przy Akademii Obrony Przeciwlotniczej Wojsk Lądowych w Kijowie. W dniu 17 maja 1984 roku, po obronie rozprawy doktorskiej na temat „Zasady prowadzenia walki ze śmigłowcami i mieszаныmi taktycznymi grupami lotniczymi nieprzyjaciela przez wojska obrony przeciwlotniczej”, otrzymał stopień naukowy doktora nauk wojskowych.

. 27 listopada 1990 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi oraz medalami resortowymi.

Ryszard BŁASZCZĘC⁹⁵

Pułkownik Ryszard Aleksander BŁASZCZĘC urodził się 23 lutego 1922 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 2 grudnia 1944 w 2 zapasowym pułku piechoty. W lutym 1945 roku został skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii Ciężkiej którą ukończył 5 listopada 1945 roku jako podporucznik i wyznaczony został na stanowisko dowódcy plutonu ogniowego, a 17 kwietnia 1947 - odszedł do rezerwy.

W dniu 17 października 1950 rozpoczął roczny Kurs Doskonalenia Oficerów w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej, po ukończeniu którego 29 września 1951 roku został w tejże szkole wykładowcą - instruktorem strzelań. W dniu 6 lutego 1954 roku został pomocnikiem Szefa Wydziału ds. Artylerii Przeciwlotniczej Dowództwa Warszawskiego Okręgu Wojskowego.

W dniu 23 listopada 1955 rozpoczął służbę jako wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego. Z chwilą utworzenia Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej został do niej przeniesiony.

W dniu 1 października 1959 roku (w stopniu kapitana) rozpoczął stacjonarne studia w Akademii Sztabu Generalnego w grupie przeciwlotniczej.

Po jej ukończeniu 19 kwietnia 1963 odszedł do Szefostwa Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

4 czerwca 1976 roku odszedł do rezerwy.

⁹⁴ Podstawa – Wywiad z Panem Karolem Bębem

⁹⁵ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1643/79/410

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony, między innymi: medalem Za Udział W Walkach O Berlin, medalem Zwycięstwo I Wolność oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Włodzimierz BOJKO⁹⁶

Pułkownik Włodzimierz BOJKO urodził się 10 marca 1930 roku w Młynowie woj. Wołyńskie (obecna Ukraina). Służbę wojskową rozpoczął 20 września 1948 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie, którą ukończył 3 września 1950 roku i został wyznaczony na stanowisko pomocnika dowódcy baterii a następnie dowódcy baterii w 14 Dywizji Artylerii OPL. 25.09.1952 roku został wyznaczony na stanowisko dowódcy dywizjonu w 30 Dywizji Artylerii OPL. Od 29 sierpnia 1954 roku do 24 września 1959 roku studiował w Akademii Artylerii im. Feliksa Dzierżyńskiego w ZSRR.

Po jej ukończeniu przez osiemnaście lat (od 1959 roku do 1977 roku) pracował jako starszy asystent i starszy wykładowca w Katedrze Obrony Przeciwlotniczej. W międzyczasie od 21.01. do 5.11. 1973 roku, pracował w Międzynarodowej Komisji Kontroli i Nadzoru w Wietnamie jako kierownik grupy regionalnej w My Tho. W 1975 roku uczestniczył w trzymiesięcznym kursie przeszkolenia o profilu dowódczo sztabowym w zakresie rakiet przeciwlotniczych w ZSRR. Podczas pracy w Akademii Sztabu Generalnego był autorem wielu prac i publikacji w tym: "Balistyka" sygn. S/7 ASG 1961; "Teoria strzelania artylerii przeciwlotniczej" rozdział I i II -MON 1961; "Aerodynamika rakiet przeciwlotniczych" ASG 1962 i "Teoria strzelań rakiet przeciwlotniczych" ASG1962.

2 sierpnia 1977 roku odszedł z Katedry Taktyki OPL do Centralnego Ośrodka Naukowej Informacji Wojskowej gdzie pełnił różne funkcje ze stanowiskiem zastępcy szefa centrum włącznie. W 1979 roku ukończył studia podyplomowe w zakresie dziennikarstwa w Wojskowej Akademii Politycznej.

2 sierpnia 1985 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi. Otrzymał również dwa odznaczenia Wietnamskie Medal Przyjaźni i Medal Wyzwolenia I klasy.

Zdzisław BRZEŚNIEWSKI⁹⁷

Podpułkownik dypl. Zdzisław BRZEŚNIEWSKI urodził się 31 maja 1942 roku. Służbę wojskową rozpoczął we wrześniu 1962 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Po jej ukończeniu, w 1965 roku był dowódcą plutonu i baterii w pułku przeciwlotniczym w Lesznie. W październiku 1974 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Po jej ukończeniu w 1977 roku był oficerem operacyjnym w pułku przeciwlotniczym w Lesznie a od początku 1978 roku zastępca dowódcy pułku przeciwlotniczego do spraw liniowych w Czerwińsku. w 1980 roku został przeniesiony do Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko starszego asystenta Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. Od 10 lutego do 26 czerwca 1981 roku uczestniczył w kursie przeszkolenia OSA-AK w Kijowie ZSRR (obecnie Ukraina). W czerwcu 1982 roku odszedł z Akademii i dalszą służbę pełnił w Sekretariacie Komitetu Obrony Kraju i Dyżurnej Służbie Operacyjnej Sztabu Generalnego

W 1995 roku przeszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi.

⁹⁶ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/322

⁹⁷ Podstawa - Wywiad z Panem Zdzisławem Brześniowskim w dniu 28.03.2003

Józef BRYCH⁹⁸

Podpułkownik dypl. Józef BRYCH urodził się 4 marca 1919 roku. Służbę wojskową rozpoczął 26 sierpnia 1944 roku w 17 Baterii Artylerii Przeciwlotniczej Oficerskiej Szkoły Artylerii w Chełmnie. Po jej ukończeniu, 26 lutego 1945 roku, był dowódcą plutonu szkolnego w 21 Zapasowym Pułku Artylerii a od 10 października tego roku dowódcą plutonu ogniowego w 86 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w Lesznie. W 1949 roku ukończył KDO i 1 października 1950 objął stanowisko pomocnika komendanta Szkoły Podoficerskiej do spraw wyszkolenia w 64 pułku artylerii przeciwlotniczej. 2 kwietnia 1951 roku przeszedł do Dowództwa OPL gdzie kolejno był pomocnikiem szefa wydziału operacyjnego, pomocnikiem i starszym pomocnikiem szefa wydziału szkolenia operacyjno taktycznego.

W dniu 18 listopada 1954 roku przeszedł do Akademii Sztabu Generalnego i przez dziesięć lat związany był z Katedrą Obrony przeciwlotniczej. Początkowo był wykładowcą teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej a od 19 października 1956 roku kierownikiem gabinetu Katedry Strzelań. W 1958 roku, celem podniesienia swoich kwalifikacji, został skierowany na Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów przy Katedrze Obrony Przeciwlotniczej. Po ukończeniu kursu 31 lipca 1959 roku, kiedy Katedra Obrony Przeciwlotniczej podlegała Fakultetowi Wojsk Lotniczych i OPL, był starszym pomocnikiem szefa wydziału szkolenia fakultetu - gdzie był organizatorem szkolenia przeciwlotników. Wraz ze zmianą podległości katedry, na katedrę ogólnoakademicką, kontynuował swoją pracę planistyczną na stanowisku asystenta - kierownika gabinetu Katedry Obrony Przeciwlotniczej.

W dniu 8 lutego 1964 roku odszedł z Akademii do Studium Wojskowego Uniwersytetu Warszawskiego na stanowisku wykładowcy artylerii przeciwlotniczej.

19 stycznia 1973 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony, między innymi: złotym Krzyżem Zasługi, medalem za Berlin i odznaczeniami resortowymi.

Wiktor BUKOWSKI⁹⁹

Pułkownik Wiktor Henryk BUKOWSKI urodził się 5 marca 1925 roku. Służbę wojskową rozpoczął 6.08.1945 roku jako kanonier w 21 zapasowym pułku artylerii. Po kilku dniach 18 sierpnia został skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii w Toruniu, którą ukończył 8.09.1947 roku i został wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu szkolnego w tejże szkole. 11.01.1951 objął obowiązki starszego pomocnika Szefa Sztabu 11 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej ds. zwiadu.

6 listopada 1954 roku został wyznaczony na stanowisko wykładowcy w Katedrze Taktyki Artylerii Fakultetu Artylerii Akademii Sztabu Generalnego i jednocześnie studiował na Fakultecie Ogólnowojskowym. Studia ukończył 28 września 1957 roku. W dniu 29 marca 1961 roku został wyznaczony na stanowisko docenta Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. 8 lutego 1963 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Wpływ działalności rozpoznawczej lotnictwa nieprzyjaciela na wykorzystanie artylerii przeciwlotniczej / bezpośrednio podległej armii pierwszego rzutu operacyjnego" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

16.05.1969 odszedł z katedry (w stopniu podpułkownika) do Sztabu Planowania Rozwoju Obronnego Kraju Sztabu Generalnego.

31 stycznia 1977 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

⁹⁸ Podstawa - - Archiwum Wojsk Lądowych Teczka Akt Personalnych 01/91/69

⁹⁹ Podstawa - Centralne Archiwum Wojskowe - Teczka Akt Personalnych 1783/90/410

Tadeusz Piotr CZARNOCKI¹⁰⁰

Pułkownik Tadeusz Piotr CZARNOCKI urodził się 15.09.1950 roku. Służbę wojskową rozpoczął 15 września 1950 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Którą ukończył 7 września 1952 roku i został wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu ogniowego. Rok później został skierowany na studia w Artyleryjskiej Akademii Dowódczej na Fakultecie Artylerii Przeciwlotniczej w ZSRR

Po jej ukończeniu, 1 czerwca 1958 roku, rozpoczął pracę w ASG WP na stanowisku wykładowcy w Katedrze Taktyki Artylerii i OPL. W listopadzie tego roku został przeniesiony do Katedry OPL Fakultetu Lotnictwa na stanowisko wykładowcy teorii strzelań a następnie starszego asystenta. W roku 1966 ukończył Kurs Automatyzacji Dowodzenia w Wojskowej Akademii Technicznej.

13 marca 1969 roku odszedł z Katedry OPL do Katedry Cybernetyki Wojskowej

W 1970 roku ukończył studia zaoczne na Uniwersytecie Warszawskim i uzyskał stopień magistra matematyki.

14 kwietnia 1984 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony, między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Józef DAC¹⁰¹

Pułkownik Józef DAC urodził się 12.03.1914 roku we LWOWIE w rodzinie robotniczej. Tutaj też od roku 1928 uczył się w XI Gimnazjum Matematycznym, które ukończył w 1932 r. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości wstąpił 1.09.1932 r. do Szkoły Podchorążych Piechoty, a po roku przeniósł się do Szkoły Podchorążych Artylerii w TORUNIU którą ukończył w październiku 1935 r. Po jej ukończeniu zostaje skierowany do 5 daplót w KRAKOWIE gdzie pełnił służbę najpierw na stanowisku dowódcy plutonu (od października 1935 r. do maja 1938 r.) a następnie dowódcy baterii (od czerwca 1938 r. do sierpnia 1939 r.). Będąc na tych stanowiskach ukończył trzy pięciomiesięczne kursy przeszkolenia - dwa w 1 papłot w latach 1935/36 (kurs przeciwlotniczy i kurs samochodowy) oraz jeden w Centrum Szkolenia Łączności w Zegrzu w latach 1938/39 (kurs łączności). W sierpniu 1939 r. objął stanowisko dowódcy 6 samodzielnej baterii artylerii przeciwlotniczej i wraz z nią w okresie od 1.09.1939 r. do 23.09.1939 r. uczestniczył w wojnie obronnej na szlaku bojowym KRAKÓW, PUŁAWY, SANDOMIERZ, ROZWADÓW, TOMASZÓW. Wzięty do niewoli - przebywał w obozach jenieckich BOCHNIA (od 25.09.1939 r. - 3.10.1939 r.), BRAUNSCHWEIG (5.10.1939 - 22.06.1940 r.), WOLDENBERG (24.06.1940 r. - 30.01.1945 r.).

Po wyzwoleniu obozu, do lipca 1945 r. był w dyspozycji Komisji Weryfikacyjnej. 2.07.1945 r. powołany z urzędu do służby w LWP w stopniu kapitana i skierowany do 1 sdaplót na stanowisko dowódcy baterii, które pełnił do marca 1946 r., a następnie do 88 spaplót gdzie pełnił funkcje dowódcy baterii (do października 1946 r.), pomocnika szefa sztabu pułku (do lutego 1947 r.) i szefa sztabu (do sierpnia 1948 r.). W sierpniu 1948 r. zostaje skierowany do OSA Plot gdzie pełnił funkcje st. wykładowcy instrukcji strzelania (do marca 1950 r.), kierownika cyklu taktyki (do kwietnia 1953 r.) oraz dyrektora nauk (do września 1953 r.). We wrześniu 1953 r. przeniesiony zostaje do ASG WP gdzie pełni obowiązki st. wykładowcy taktyki art. plot. (w Katedrze Taktyki Artylerii) do grudnia 1955 r. Pracując na tym stanowisku jednocześnie studiuje i kończy ASG WP w 1956 r. W grudniu 1955 zostaje przeniesiony do dowództwa WOW na stanowisko st. pomocnika szefa oddziału d/s wojskowej terenowej OPL WOW, a następnie do dowództwa artylerii WP gdzie pełni kolejno funkcje: st. pomocnika szefa oddziału art. plot (grudzień 1955 - październik 1956), szefa oddziału art. plot (listopad 1956 - maj 1957), zastępcy szefa artylerii WP d/s art. plot (maj 1957 - październik 1959). Od października 1959 r., z chwilą powstania Szefostwa OPL Wojsk pełni funkcję z-cy Szefa OPL Wojsk WP (do lutego 1960 r.). W lutym 1960 r. zostaje skierowany do ASG WP na stanowisko Szefa Katedry OPL, które pełnił do sierpnia 1965 r. Odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Oficerskim OOP. Opublikował 18 prac naukowych, brał udział w opracowaniu Małej Encyklopedii Wojskowej jako redaktor działu „Obrona przeciwlotnicza”.

Zmarł 11 sierpnia 1965 roku.

¹⁰⁰ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/363

¹⁰¹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1409/68/46

Jan Krzysztof DOMASZEWSKI¹⁰²

Pułkownik dr inż. Jan Krzysztof Domaszewski (na co dzień używa imienia Krzysztof) służbę wojskową rozpoczął 18 września 1967 roku w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie którą ukończył 11 września 1971 roku. Pierwsze stanowisko służbowe - dowódcy plutonu dowodzenia pełnił w 1 pułku artylerii przeciwlotniczej w Modlinie. W dniu 12 sierpnia 1972 został przeniesiony do 1 Praskiego Pułku Zmechanizowanego w Wesolej, tam kolejno pełnił obowiązki dowódcy plutonu, dowódcy baterii (od 14.02.1974) i szefa OPL pułku (do 25.02.1976) a od stycznia do października 1978 był szefem sztabu pułku. W październiku 1978 roku rozpoczął studia w ASG WP na kierunku Taktyka Wojsk Obrony Przeciwlotniczej pełniąc obowiązki starszego grupy. Studia ukończył w lipcu 1981 roku. Od lipca 1981 do listopada 1985 pełnił służbę w szefostwie (dowództwie) Wojsk OPL Warszawskiego Okręgu Wojskowego na stanowiskach oficera operacyjnego stanowiska dowodzenia i starszego oficera wydziału szkolenia. Od listopada 1985 był wykładowcą i starszym wykładowcom w Centrum Doskonalenia Oficerów im. Gen. broni Stanisława Popławskiego. Z chwilą rozwiązania CDO - 3.01.1990 - został przeniesiony do ASG WP na stanowisko starszego wykładowcy KTWOPL z dniem 1 listopada 1990 roku przeszedł do Zakładu Operacji Desantowych i Przeciwdesantowych Katedry Sztuki Operacyjnej Wojsk Lądowych. W dniu 17 maj 1993 roku obronił pracę doktorską na temat "Powszechna obrona przeciwlotnicza wojsk" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych. Z początkiem roku akademickiego 1993/1994 - 1. listopada 1993 roku przeszedł do katedry Wojsk Obrony Powietrznej Zakładu Obrony Przeciwlotniczej na stanowisko starszego wykładowcy. 28 grudnia został adiunktem katedry. W październiku 1996 został kierownikiem zakładu obrony przeciwlotniczej.

Przeszedł do rezerwy 31 stycznia 2002

Zygmunt FOLCIK¹⁰³

Podpułkownik Zbigniew Stanisław FOLCIK urodził się 6 kwietnia 1924 roku. Służbę wojskową rozpoczął 20 września 1948 roku w Szkolnej Baterii Oficerów Rezerwy jako podchorąży. Po jej ukończeniu, w stopniu chorążego, przez półtora roku pracował w Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego w Wałbrzychu, by 18 kwietnia 1951 roku rozpocząć swoją dwudziestoletnią służbę wojskową. Początkowo jako dowódca plutonu dowodzenia w 27 pułku zmechanizowanym. Dnia 4 października 1952 roku został mianowany do stopnia podporucznika. 31 października 1953 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego na kierunku artylerii naziemnej i po roku wraz z utworzeniem na drugim kursie grupy specjalności OPL, kontynuował studia na kierunku obrony przeciwlotniczej.

Po ukończeniu studiów, 14 września 1956 roku, pozostał w Akademii początkowo na stanowisku wykładowcy teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej w Katedrze Strzelań Artyleryjskich i Katedrze Obrony Przeciwlotniczej a od czerwca 1961 na stanowisku adiunkta.

W dniu 10 lutego 1965 roku odszedł z Katedry OPL do Instytutu Dowodzenia kolejno na stanowiska adiunkta zespołu II algorytmizacji zakładu badań operacyjnych, pomocnika kierownika zakładu modelowania procesów działań bojowych i zastępcy kierownika zakładu modelowania procesów działań bojowych,

Służbę wojskową ukończył 15 września 1971 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony, między innymi: złotym Krzyżem Zasługi i odznaczeniami resortowymi.

¹⁰² Podstawa – Wywiad z Panem Krzysztofem Domaszewskim

¹⁰³ Podstawa - Archiwum Wojsk Lądowych Teczka Akt Personalnych 01/91/234

Józef GADZAŁA¹⁰⁴

Pułkownik Józef GADZAŁA ur. 13.11.1943 r. w Kombomi koło Krosna. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Krośnie, wstąpił we wrześniu 1961 r. do OSAPlot w Koszalinie, którą ukończył w 1964 r. otrzymując stopień podporucznika. Skierowany do 133 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w Gołdapi, gdzie zajmuje stanowisko dowódcy plutonu (1964-1969), a następnie dowódcy baterii (1967-1972). W latach 1972-1975 studiuje w ASG WP, a po jej ukończeniu pełni funkcje sztabowe w Szefostwie Wojsk OPL WOW. We wrześniu 1975 r. skierowany zostaje do 1 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w Modlinie na stanowisko szefa sztabu pułku. W 1980 roku po kursie dowódców pułków w CDO w Rembertowie, przyjmuje stanowisko dowódcy 1 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej. Od 1983 r. pełni służbę w ASG WP i AON jako starszy wykładowca w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej i Powietrznej. Awansuje do stopnia pułkownika w 1987 r. Posiada wysokie odznaczenia państwowe i resortowe.

W dniu 30 kwietnia 2001 roku przechodzi do rezerwy.

Andrzej GLEN¹⁰⁵

Podpułkownik Andrzej GLEN urodził się 5.02.1956 w Łodzi gdzie ukończył szkołę średnią i we wrześniu 1975 rozpoczął naukę w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie, którą ukończył w 1979 roku. Pierwsze stanowisko służbowe - dowódca plutonu Strzała -1M objął w 1 Praskim Pułku Zmechanizowanym w Wesolej. Następnie pełnił tam obowiązki dowódcy baterii i nieetatowego dywizjonu przeciwlotniczego. W październiku 1986 rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego, które ukończył w 1989 z wyróżnieniem. Został wyznaczony na stanowisko starszego asystenta w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej z jednoczesnym skierowaniem na roczną praktykę w Szefostwie Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Warszawskiego Okręgu Wojskowego. Podczas praktyki został przeniesiony do dalszej służby w Warszawskim Okręgu Wojskowym. W okręgu pełnił obowiązki oficera rozpoznawczego, a następnie operacyjnego Wydziału Operacyjno - Rozpoznawczego Szefostwa Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Warszawskiego Okręgu Wojskowego. Jednocześnie w 1993 roku rozpoczął zaoczne studia doktoranckie w Akademii Obrony Narodowej. Ukończył je obroną rozprawy doktorskiej w dniu 11 lipca 1996 na temat „Obrona przeciwlotnicza ogólnowojskowego związku operacyjnego w pogotowiu operacyjnym”. 19 maja 1997 został wyznaczony na stanowisko adiunkta Akademii Obrony Narodowej.

1 listopada 2001 roku rozkazem komendanta Wydziału Lotnictwa i Obrony Powietrznej został wyznaczony na stanowisko kierownika nieetatowego zespołu obrony przeciwlotniczej.

W dniu 17 grudnia 2003 przystąpił do kolokwium habilitacyjnego w Wydziale Wojsk Lądowych.

Odszedł z zespołu z dniem 1 lipca 2004 roku, kiedy został wyznaczony na stanowisko kierownika Zakładu Operacji Powietrznych z jednoczesnym powierzeniem obowiązków Kierownika Katedry Dowodzenia Siłami Powietrznymi.

Czesław GOZDECKI¹⁰⁶

Pułkownik dr hab. Czesław GOZDECKI urodził się 21 sierpnia 1931 roku. Służbę w WP rozpoczął 19 września 1949 roku i pełnił przez 42 lata do roku 1991. Szkołę Oficerską Artylerii numer 2 ukończył w roku 1951. W latach 1951-1953 pełnił służbę w jednostkach liniowych na stanowiskach dowódcy plutonu, dowódcy baterii armat w 15-tym batalionie 3 Brygady Powietrzno Desantowej. W latach 1953-1956 studiował w Akademii Sztabu Generalnego. Po ukończeniu studiów w 1956 r. rozpoczął pracę w ASG na stanowisku wykładowcy. Do roku 1968 pracował w Katedrze OPL na stanowiskach st. asystenta, wykładowcy i adiunkta taktyki artylerii przeciwlotniczej. Od 1968-1978 pracował w Instytucie Dowodzenia ASG na stanowiskach kierownika Zespołu i Kierownika Zakładu OPL. Jednocześnie w latach 1958-1963 studiował matematykę na Uniwersytecie Wrocławskim i uzyskał stopień magistra matematyki.

Od 1978-1986 pracował w Dowództwie Wojsk OPL MON na stanowisku głównego specjalisty. Od 29.09 1986 przeszedł ponownie do pracy w ASG na stanowisko Szefa Katedry Taktyki OPL, a od

¹⁰⁴ Podstawa – Wywiad z Panem Józefem Gadzałą

¹⁰⁵ Podstawa – Wywiad z Panem Andrzejem Glenem

¹⁰⁶ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1849/95p687

11 października 1990 roku na stanowisko profesora ASG z jednoczesnym powierzeniem obowiązków szefa Katedry Taktyki OPL.

Stopień doktora nauk wojskowych, za pracę na temat „Problem wyboru optymalnego ugrupowania rakiet i artylerii przeciwlotniczej” uzyskał w ASG WP 5 lipca 1968 roku. Stopień doktora habilitowanego został nadany uchwałą rady naukowej ASG WP za pracę "Użycie wojsk OPL w operacji obronnej na obszarze kraju" 12 czerwca 1990 roku. Tytuł profesora uzyskał w roku 1992.

Posiada w swym dorobku 140 pozycji, w tym 9 książek i podręczników. Za osiągnięcia naukowe uzyskał 6 nagród Ministra Obrony Narodowej.

Przez wiele lat kierował Katedrą Matematyki w WSI w Radomiu. Wypromował 8 doktorów. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

31 grudnia 1991 roku zakończył służbę wojskową.

Zainteresowania osobiste, to prognozowanie stanów i procesów w sytuacjach losowych i niepewnych. W dalszym ciągu aktywnie pracuje na odcinku cywilnym kierując Katedrą Matematyki w WSI w Radomiu.

Witold GÓRNY¹⁰⁷

Pułkownik Witold Górny urodził się 21 czerwca 1929 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 20.09.1948 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Po jej ukończeniu pełnił obowiązki dowódcy plutonu i baterii szkolnej w OSAPlot, a następnie od 28 listopada 1954 roku zastępcy i dowódcy 28 dywizjonu 6 DP. 28 sierpnia 1957 roku objął obowiązki Szefa OPL 6 Dywizji Powietrzno - Desantowej. W latach 1957 -1960 był dowódcą baterii 37mm i 85mm armat przeciwlotniczych w 50 dapl. 1. października 1962 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego.

Po ukończeniu Akademii, 4 kwietnia 1966 roku, pełnił obowiązki starszego asystenta i adiunkta w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

25 grudnia 1969 roku (w stopniu podpułkownika) został skierowany do dalszego pełnienia służby w 24 batalionie radiotechnicznym i Szefostwie Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Śląskiego Okręgu Wojskowego. Rok później we wrześniu 1970 roku rozpoczął studia w Wyższej Inżynierskiej Artyleryjskiej Szkole w Kijowie ZSRR. Po jej ukończeniu, 18 stycznia 1974 roku, przez szesnaście lat pełnił różne funkcje w Szefostwie i Dowództwie Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

2 kwietnia 1990 zakończył służbę wojskową.

Odznaczony wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi w tym Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Edward GRUSZKA¹⁰⁸

Pułkownik Edward Gruszka urodził 20 marca 1928 roku. Służbę wojskową rozpoczął 25. września 1949 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie.

Po jej ukończeniu pozostał w niej jako dowódca plutonu i baterii szkolnej. 1 stycznia 1955 roku został dowódcą baterii 37 mm armat przeciwlotniczych w 94 pułku zmechanizowanym, dowódcą baterii szkolnej i baterii 85 mm armat przeciwlotniczych 46 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 15 Dywizji Zmechanizowanej. Po ukończeniu (1 października 1960) dziewięciomiesięcznego Kursu Doskonalenia Oficerów w OSAPlot był szefem sztabu i dowódcą 46 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 15 Dywizji Zmechanizowanej. 1 października 1963 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego.

Jako oficer dyplomowany, 1 października 1966 roku, został starszym asystentem Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej a rok później, 1 października 1967 roku, przeszedł do Katedry Ogólnej jako - adiunkt - kierownik taktyczny grupy ogólnowojskowej II roku studiów. 22 września 1968 roku został skierowany na Wyższy Akademicki Kurs przy Kijowskiej Wyższej Artyleryjsko - Inżynierskiej Szkole. Po jej ukończeniu 7 sierpnia 1969 powrócił do katedry Obrony Przeciwlotniczej na stanowisko starszego wykładowcy.

25 lipca 1972 roku w stopniu podpułkownika odszedł do Pomorskiego Okręgu Wojskowego na stanowisko zastępcy a potem Szefa Obrony Przeciwlotniczej (Dowódcy Wojsk Obrony Przeciwlotniczej).

¹⁰⁷ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1849/95/703

¹⁰⁸ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/682

Służbę wojskową ukończył 28 lutego 1989 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Oficerskim i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Adam Andrzej HALAMA¹⁰⁹

Podpułkownik Adam Andrzej Halama urodził się 10 grudnia 1958 roku w Warszawie. W 1977 rozpoczął studia w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie w specjalności zestawu rakietowe KUB. Pierwszy stopień oficerski otrzymał w 1981 roku i został wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu wyrzutni - w 18 pułku artylerii przeciwlotniczej w Jeleniej Górze. W 1985 roku, po strzelaniach bojowych w ZSRR, został przeniesiony do 5 Zgierskiego Pułku Radiotechnicznego gdzie pełnił obowiązki oficera analizy, dowódcy kompanii radiotechnicznej. Po ukończeniu Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów przy WSOWOPL w Koszalinie w 1988 został wyznaczony na stanowisko szefa sztabu batalionu dowodzenia. W 1989 rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego w specjalności obrona przeciwlotnicza. Po ukończeniu z oceną bardzo dobrą studiów w lutym 1992 roku (już w Akademii Obrony Narodowej) został skierowany do dalszego pełnienia służby w 5 Zgierskim Pułku Radiotechnicznym na stanowisku oficera sztabu pułku. W październiku tego samego roku rozpoczął stacjonarne studia doktoranckie w Akademii Obrony Narodowej z przydziałem do Zakładu Obrony Przeciwlotniczego Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej do którego został przeniesiony na etat w lutym 1995 roku. W dniu 17 czerwca 1996 roku obroną rozprawy doktorskiej na temat "Obrona przeciwlotnicza dywizji zmechanizowanej w specyficznych warunkach fizycznogeograficznych" zakończył eksternistyczne studia doktoranckie i uzyskał stopień naukowy - doktora nauk wojskowych.

1 lipca 2004 roku został wyznaczony na kierownika nieetatowego zespołu obrony powietrznej.

Marian HAWRYSZCZAK¹¹⁰

Pułkownik Marian HAWRYSZCZAK urodził się 30 sierpnia 1928 roku. Służbę wojskową rozpoczął 27 września 1949 roku w Szkolnej Baterii Oficerów Rezerwy Artylerii Po jej ukończeniu był dowódcą plutonu i baterii w 16 pułku piechoty 6 Dywizji Piechoty. 1 listopada 1953 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego.

9 września 1956 roku rozpoczął dwudziestoczteroletnią służbę w Akademii Sztabu Generalnego jako wykładowca artylerii a od 3 listopada 1958 roku był wykładowcą artylerii przeciwlotniczej i adiunktem w Katedrze Obrony Przeciwlotniczej W międzyczasie ukończył Kurs Badań Operacyjnych. 18 kwietnia 1969 przeszedł do katedry Obrony Terytorialnej Kraju.

Jego służbę wojskową przerwała śmierć wskutek nieszczęśliwego wypadku w dniu 2 października 1980 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi.

Kazimierz JARON¹¹¹

Pułkownik Kazimierz JARON urodził 16 listopada 1931 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 10. września 1950 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii nr 2.

Po jej ukończeniu był dowódcą plutonu i baterii w 25 BAH. 1 listopada 1955 roku rozpoczął studia na fakultecie artylerii Akademii Sztabu Generalnego. Jako oficer dyplomowany był dowódcą baterii przeciwlotniczej w 3 pułku zmechanizowanym i Szefem Sztabu 4 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 1 Dywizji Zmechanizowanej.

23 października 1961 roku rozpoczął trzydziestoletnią służbę w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego jako starszy asystent, adiunkt i starszy wykładowca. W międzyczasie ukończył Kurs Badań Operacyjnych (1.10.1965 - 28.07.1966) i Podyplomowe studia Teorii Organizacji i Zarządzania (2.01.1972 - 15.12.73)

¹⁰⁹ Autor niniejszego opracowania

¹¹⁰ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1662/82/177

¹¹¹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1849/95p875

Służbę wojskową ukończył 14 listopada 1990 roku.
Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Stanisław KALINOWSKI¹¹²

Pułkownik Stanisław KALINOWSKI urodził się 20 stycznia 1935 roku. Służbę wojskową rozpoczął 11. października 1953 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie.

Po jej ukończeniu był dowódcą plutonu przyrządów, dowódcą baterii armat 85 mm, szefem sztabu - zastępcą dowódcy dywizjonu w 65 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej 16 DAPLot.

Od 30 września 1967 do 28 sierpnia 1970 studiował w Akademii Sztabu Generalnego. Po jej ukończeniu był szefem sztabu 13 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej a od 21 stycznia 1973 roku dowódcą 104 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej 20 Dywizji Pancerniej

28 maja 1979 roku przybył do Katedry Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego gdzie pełnił obowiązki adiunkta i starszego wykładowcy.

Służbę wojskową ukończył 3 kwietnia 1985 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Daniel KAŻMIEROWSKI¹¹³

Pułkownik Daniel KAŻMIEROWSKI urodził się 7 lutego 1925 roku. Służbę wojskową rozpoczął 22 sierpnia 1946 roku w 1 Zmotoryzowanym Pułku Pontonowo - Mostowym jako saper. W stopniu plutonowego 1 października 1948 rozpoczął naukę w Oficerskiej Szkole Piechoty nr 1. Rok później został skierowany do 40 Zmotoryzowanego pułku piechoty na stanowisko dowódcy plutonu. 2.10.1951 rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego po ukończeniu których w 1954 przez rok był oficerem sztabu 11DZ.

8 października 1955 roku rozpoczął dwudziestopięcioletnią służbę w Akademii Sztabu Generalnego, najpierw przez dwa lata do 25 lipca 1957 roku w Katedrze Taktyki Ogólnej a następnie jako wykładowca, starszy wykładowca i adiunkt. 21 marca 1980 roku odszedł do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Techniki jako specjalista ds. obronnych.

Służbę wojskową ukończył 12 sierpnia 1988 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski

Kazimierz KOMOCKI¹¹⁴

Pułkownik Kazimierz KOMOCKI urodził się 17 maja 1931 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 21 września 1949 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii nr 1. Po jej ukończeniu był dowódcą baterii w 135 PAC. 15 listopada 1955 roku rozpoczął studia na fakultecie artylerii Akademii Sztabu Generalnego. Jako oficer dyplomowany (od 1.10.1959) został kierownikiem gabinetu katedry OPL a od 23 czerwca 1961 był starszym asystentem katedry OPL

21 maja 1969 roku (w stopniu podpułkownika) odszedł do Dyżurnej Służby Operacyjnej Sztabu Generalnego.

Służbę wojskową ukończył 12 listopada 1990 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem

Zasługi.

¹¹² Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1912/02/518

¹¹³ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/948

¹¹⁴ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/1019

Henryk KOPIJ¹¹⁵

Podpułkownik Henryk KOPIJ urodził się 15.02.1943 w KOMARÓWCE. W dniu 28 września 1963 roku rozpoczął służbę wojskową w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej w Jeleniej Górze. Po jej ukończeniu, w 1965 roku pełnił obowiązki dowódcy stacji radiolokacyjnej SON-9A najpierw w 28 dywizjonie artylerii przeciwlotniczej, a z dniem 4 grudnia 1966 w 128 pułku artylerii przeciwlotniczej. W styczniu 1972 roku został wyznaczony na stanowisko pomocnika szefa służb uzbrojenia i elektroniki, a 15 stycznia 1974 roku na dowódcy kompanii remontowej w 128 paplot.

W latach 1974 – 1977 studiował w Akademii Sztabu Generalnego im Karola Świerczewskiego.

Po ukończeniu studiów, przez rok, odbył praktykę jako starszy oficer rozpoznania 61 Brygady Artylerii Przeciwlotniczej 2 listopada 1978 rozpoczął pracę dydaktyczną w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej ASG WP jako adiunkt a od 20 lutego 1988 roku jako starszy wykładowca.

27 listopada 1990 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi.

Kazimierz KORZECKI¹¹⁶

Pułkownik Kazimierz KORZECKI urodził się 1 lutego 1940 roku. Służbę wojskową rozpoczął 28 września 1960 roku w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej w Jeleniej Górze. W latach 1962 – 1970 pełnił kolejno obowiązki dowódcy stacji zakłóceń radiolokacyjnych, dowódcy plutonu rozpoznania i dowodzenia, pomocnika szefa sztabu ds. rozpoznania, pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych w 4 pułku zakłóceń radiolokacyjnych w Giżycku. W latach 1971 – 1974 studiował w Akademii Sztabu Generalnego. Studia ukończył z wyróżnieniem. Dalszą służbę pełnił na stanowisku szefa sztabu, w latach 1975 – 1981 dowódcy 4 pułku zakłóceń radiolokacyjnych.

30 listopada 1981 roku przybył do katedry na stanowisko adiunkta. W 1986 obronił rozprawę doktorską na temat "Doskonalenie systemu obrony przeciwlotniczej armii w aspekcie rozwiązywania zadań bojowych" i uzyskał stopień doktora nauk wojskowych.

W dniu 25 października 1989 roku odszedł z Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej do Studium Wojskowego Politechniki Warszawskiej. Po rozwiązaniu studium, w 1991 roku, przeszedł do Departamentu Systemu Obronnego Biura Bezpieczeństwa Narodowego przy kancelarii Prezydenta RP, a od maja 1994 roku został w departamencie szefem Oddziału Szkolenia Obronnego

19 kwietnia 1996 roku odszedł do rezerwy.

Po ukończeniu służby wojskowej kontynuuje prace w Departamencie Sytemu Obronnego

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi odznaczeniami resortowymi zarówno polskimi jak i państw Układu Warszawskiego. Wśród licznych nagród otrzymał między innymi nagrodę I stopnia Ministra Obrony Narodowej w dziedzinie sztuki operacyjnej za pracę "Wykorzystanie środków informatycznych w systemie kierowani"

Zamieszkały w Warszawie. Prowadzi aktywną działalność dydaktyczną w Akademii Obrony Narodowej i Wyższej Szkole Humanistycznej w Pułtusku.

Tadeusz KOSMALA¹¹⁷

Pułkownik Tadeusz KOSMALA urodził się 15 czerwca 1931 roku. W dniu 26 września 1948 roku rozpoczął służbę wojskową w Oficerskiej Szkole Piechoty. Po jej ukończeniu w maju 1950 roku pełnił obowiązki dowódcy plutonu i dowódcy kompanii 50 Pułku Piechoty 15 Dywizji Piechoty.

Po zaledwie, 16 miesiącach, 1 października 1951 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego im. Karola Świerczewskiego.

Po ukończeniu studiów przez rok od 23 listopada 1954 do 6 października 1955 roku był Szefem Sztabu 41 Pułku Piechoty 12 Dywizji Piechoty.

¹¹⁵ Podstawa – Wojskowa Komenda Uzupełnień Warszawa Praga Południe – Teczka Akt Personalnych Archiwum 141/N

¹¹⁶ Podstawa - Wywiad z Panem Kazimierzem Korzeckim w dniu 5 czerwca 2004 roku.

¹¹⁷ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/1049

7 października 1955 rozpoczął trzyletnią pracę dydaktyczną w Akademii Sztabu Generalnego jako wykładowca taktyki ogólnej a od 27 lipca 1957 roku jako wykładowca taktyki obrony Przeciwlotniczej.

8 października 1958 roku odszedł z Akademii do Zarządu I Sztabu Generalnego, tam przez wiele lat był pomocnikiem szefa oddziału i starszym specjalistą.

Służbę wojskową ukończył 23 października 1990 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Włodzimierz KOSTRZEWSKI¹¹⁸

Pułkownik Włodzimierz KOSTRZEWSKI urodził się 28.12.1923 r. w KROTOSZYNIE woj. poznańskie, w rodzinie inteligenckiej. Szkołę powszechną ukończył w POZNANIU w latach 1930-1936, po czym w latach 1936-1939 uczył się w LO w POZNANIU. W czasie okupacji od października 1941 r. do stycznia 1945 r. pracował w zakładach „Siemensa” w POZNANIU jako nawijacz silników elektrycznych, a od stycznia 1945 r. do maja 1945 r. w Komendzie MO w POZNANIU. W maju 1945 r. na własną prośbę powołany zostaje do służby w LWP, początkowo do 6 zapasowego pułku piechoty jako strzelec, a następnie do Szkoły Podoficerskiej przy Oficerskiej Szkole Piechoty Nr 3 jako elew. Po jej ukończeniu, 1 września 1945 roku, rozpoczyna naukę w 3 Oficerskiej Szkole Piechoty, a po półrocznym okresie nauki przenosi się do Oficerskiej Szkoły Artylerii w TORUNIU, którą ukończył w stopniu podporucznika w maju 1947 r. Po jej ukończeniu pozostaje w niej na stanowisku dowódcy plutonu szkolnego (maj 1947 - wrzesień 1948 r.). We wrześniu 1948 r. przeniesiony zostaje do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w KOSZALINIE gdzie pełni kolejno funkcje: dowódcy baterii (wrzesień 1948 - wrzesień 1949), pomocnika dyrektora nauk (wrzesień 1949 - wrzesień 1950), st. pomocnika dyrektora nauk (wrzesień 1950 - grudzień 1951). W grudniu 1951 r. zostaje przeniesiony do Dowództwa Artylerii WP w WARSZAWIE na stanowisko st. pomocnika Szefa Oddziału Art. Plot d/s operacyjnych, które pełni do listopada 1954 roku, po czym skierowany zostaje do ASG WP na stanowisko st. wykładowcy Katedry Taktyki Artylerii, które pełni do października 1956 r. Pracując w ASG WP - jednocześnie studiuje w tej uczelni w latach 1954-1957 r. uzyskując tytuł oficera dyplomowanego. Po ukończeniu ASG WP dalej pozostaje w tej murach pełniąc funkcje: Z-cy Szefa Katedry Taktyki Artylerii d/s art. plot - na Fakultecie Artylerii - (od października 1956 r. do listopada 1958 r.), Z-cy Szefa Katedry OPL - na Fakultecie WLiOPK - od listopada 1958 r. do marca 1961 r.), a następnie Z-cy Szefa Katedry OPL po jej usamodzielnieniu (od marca 1961 do marca 1963 r.).

W okresie - marzec 1963 do kwietnia 1964 r. - odbywa praktykę liniową w 65 paplot (16 DAPlot) na stanowisku z-cy dowódcy pułku d/s liniowych. Po odbyciu praktyki wraca do ASG WP na stanowisko Z-cy Szefa Katedry OPL, które pełni do sierpnia 1965 r., a następnie Szefa Katedry OPL, które pełni do lipca 1970 r. Jako Szef Katedry był inicjatorem, projektodawcą i twórcą bazy szkoleniowej Katedry OPL, wydał wiele pozycji o charakterze naukowym.

Zmarł 14 lipca 1970 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Mieczysław KOWALCZYK¹¹⁹

Pułkownik Mieczysław KOWALCZYK urodził się 9 grudnia 1925 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 5 maja 1945 roku w 7 Zapasowym Samodzielnym Batalionie Saperów, i już 29 marca rozpoczął naukę w Oficerskiej Szkole Artylerii kolejno w Chełmie, Olsztynie i Toruniu. Po jej ukończeniu był dowódcą plutonu w 38 pułku artylerii lekkiej 7 Dywizji Piechoty. 21 sierpnia 1950 roku po ukończeniu dziewięciomiesięcznego kursu był dowódcą baterii i pomocnikiem szefa sztabu artylerii 9 Dywizji Piechoty.

Od 31 marca 1953 roku pełnił funkcje sztabowe w Dowództwie V Okręgu Wojskowego i Dowództwie Artylerii Wojska Polskiego. 1 listopada 1955 roku rozpoczął uczestnictwo w Kursie Doskonalenia Oficerów Artylerii Przeciwlotniczej i 29 października przybył do Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko kierownika gabinetu katedry taktyki artylerii przeciwlotniczej Fakultetu Artylerii.

¹¹⁸ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe Teczka Akt Personalnych 1562/79/193

¹¹⁹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/1691

1 października 1959 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego.

Po ukończeniu studiów pełnił funkcje sztabowe w Oddziale Szkolenia Operacyjnego Sztabu Generalnego, a od 22 marca 1978 roku był głównym specjalistą departamentu wojskowego Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Służbę wojskową ukończył 24 stycznia 1980 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Marian KOWALEWSKI¹²⁰

Pułkownik dr hab. inż. Mariana KOWALEWSKI urodził się w 1951 roku. Studia w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie rozpoczął w 1969 r. Po jej ukończeniu w 1973 roku pełnił obowiązki dowódcy plutonu i baterii w 7 Brygadzie Obrony Wybrzeża. Po pięciu latach służby został skierowany na studia do Akademii Sztabu Generalnego, którą ukończył w 1982 roku z wyróżnieniem i bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. W tym samym roku rozpoczął studia na Podyplomowym Studium Dydaktyki oraz zaocznych studiach doktoranckich. Stopień naukowy doktora nauk wojskowych uzyskał w 1985 roku, doktora habilitowanego w 1990r. Z chwilą powstania Akademii Obrony Narodowej Przeszedł do Katedry Analiz Wydziału Strategiczno - Obronnego na stanowisko profesora.

Ze względu na charakter prac badawczych prowadzonych przez niego w ramach przewodu doktorskiego i habilitacyjnego, Pan Marian Kowalewski był aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego i Polskiego Towarzystwa Prakseologicznego, w 1995 roku został polskim członkiem PUGWASH.

Chęć rozwijania zainteresowań naukowych związanych z teorią współczesnych konfliktów zbrojnych, była główną przyczyną zgłoszenia swojej kandydatury do Sekretariatu ONZ z ofertą zatrudnienia w Kwaterze Głównej misji pokojowej na terytorium byłej Jugosławii. Oferta została przyjęta i w latach 1993 – 1994 pełnił funkcję Szefa Komórki Planowania Konwojów i Pomocy Humanitarnej Centrum Operacyjnego Kwatery Głównej UNPROFOR. Bezpośrednio po powrocie, skierowany został na studia podyplomowe w George C. Marshall European Center for Security Studies w College Of Strategic Studies and Defence Economics. W tym samym roku Pan. M. Kowalewski wygrał konkurs organizowany przez Kwaterę Główną NATO na prowadzenie badań w temacie cywilnej kontroli nad siłami zbrojnymi – tym samym został pierwszym polskim stypendystą NATO.

Od 1995 do sierpnia 1999 roku był dyrektorem Departamentu Bezpieczeństwa Międzynarodowego. Po stronie MON koordynował prace związane z negocjowaniem członkostwa Polski w NATO. W sierpniu 1999 roku na prośbę Ministra Obrony Narodowej i za zgodą zainteresowanego został zwolniony z zawodowej służby wojskowej i przyjął propozycję kontynuowania kariery w instytucjach MON. 1999/2000 – koordynował pracę departamentów Pionu Polityki Obronnej MON. W sierpniu 1999 roku został mianowany Radcą Ministra Obrony Narodowej, pozostaje przedstawicielem Polski do Wysokiej Grupy Planowania Nuklearnego NATO. We wrześniu 1999 roku został mianowany Kierownikiem Zakładu Polityki Bezpieczeństwa w Katedrze Globalistyki Wydziału Nowoczesnej Dyplomacji Pierwszej w Polsce Prywatnej Wyższej Szkoły Businessu i Administracji.

Eugeniusz KOWALSKI¹²¹

Pułkownik Eugeniusz KOWALSKI urodził się 12 października 1939 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 28.09.1958 roku w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej. Po jej ukończeniu 2.05.1962 objął obowiązki starszego technika w 2 dywizjonu 9 Dywizji Artylerii Obrony Przeciwlotniczej Obrony Kraju.

30 marca 1967 rozpoczął dwudziestotrzyletnią służbę w Katedrze Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego. Przez dziewięć lat do 9 września 1977 roku był kierownikiem gabinetu, następnie starszym asystentem i starszym wykładowcą a od 20 lutego 1988 adiunktem.

Podczas pracy w katedrze ukończył zaocznie studia dyplomowe w ASG (1.10.1974 - 8.07.1977), kurs przeszkolenia w zakresie rakiet OSA, oraz (30.09.1989) obronił rozprawę doktorską na temat "Zwiększenie żywotności bojowej pułku rakiet

¹²⁰ podstawa – wywiad z Panem Marianem Kowalewskim

¹²¹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1912/02/639

przeciwlotniczych bliskiego zasięgu w osłonie oddziałów i pododdziałów dywizji zmechanizowanej w obronie" i uzyskał stopień doktora nauk wojskowych. .

27 listopada 1990 zakończył służbę wojskową.

Wyróżniony wieloma odznaczeniami państwowymi i resortowymi w tym złotym Krzyżem Zasługi.

Jerzy KOZIOŁ¹²²

Podpułkownik Jerzy KOZIOŁ urodził się 4.06.1957 w Krakowie. W 1978 rozpoczął studia w Wojskowej Akademii Technicznej na Wydziale Elektromechanicznym w specjalności zestawy raketowe wojsk OPL. Pierwszy stopień oficerski otrzymał w 1982, a rok później ukończył studia i otrzymał stopień magistra inżyniera elektroniki. Pierwsze stanowisko służbowe - dowódcy plutonu przyrządów - objął w 124 pułku artylerii przeciwlotniczej w Szczecinie. Następnie w pułku tym pełnił obowiązki dowódcy kompanii remontowej.

W 1989 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego w specjalności obrona przeciwlotnicza. Po ukończeniu studiów w 1992 roku (już w Akademii Obrony Narodowej) został skierowany do dalszego pełnienia służby w Zakładzie Obrony Przeciwlotniczej Katedry Wojsk Obrony Powietrznej AON. W dniu 17 czerwca 1996 obroną pracy zakończył eksternistyczne studia doktoranckie i uzyskał stopień naukowy - doktora nauk wojskowych. 1 października 1999 został przeniesiony do Katedry Dowodzenia Siłami Powietrznymi AON.

Jan KULIK¹²³

Pułkownik KULIK Jan ur. 14.05.1941 r. w Terespolu Po uzyskaniu matury w Technikum Mechanicznym w Lublinie, jesienią 1960 r. rozpoczyna służbę wojskową. Promowany do stopnia podporucznika w 1962 r., jako absolwent OSR w Jeleniej Górze służy w oddziałach Wojsk OPL SÓW. Początkowo jest dowódcą załogi RSWP, następnie pododdziału dowodzenia i szefem rozpoznania oddziału przeciwlotniczego. Studia w ASG WP rozpoczyna w 1971 r. a w 1974 r. powraca do Dowództwa Wojsk OPL ŚOW, gdzie przez dwa lata jest na stanowisku specjalisty. W roku 1976 zostaje szefem sztabu pułku artylerii przeciwlotniczej, a po dwóch latach przyjmuje dowodzenie 18 Pułkiem Artylerii Przeciwlotniczej w Jeleniej Górze. Dowodzi przez pięć lat, następnie przechodzi na stanowisko Szefa Sztabu 61 Brygady Artylerii WOPL. Mijają kolejne dwa lata i w 1985 rozpoczyna pracę dydaktyczną w KT WOPL ASG WP. Kiedy w 1990 r. kończy 30 lat służby w Wojsku Polskim odchodzi na emeryturę, w przeciągu tego okresu uzyskał stopień pułkownika, był wielokrotnie wyróżniany, posiada wysokie odznaczenia państwowe i resortowe. Mieszka w Warszawie, pracuje specjalizując się w zabezpieczeniach i ochronie instytucji finansowych.

Ryszard KURIATA¹²⁴

Pułkownik Ryszard KURIATA urodził się 08.09.1951 roku. W 1969 rozpoczął studia w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie. Pierwszy stopień oficerski otrzymał w 1974 i został wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu przeciwlotniczego 29 pułku czołgów w Żaganiu. Od roku 1977 pełnił obowiązki dowódcy baterii a od 1979 szefa OPL pułku.

W 1980 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego w specjalności obrona przeciwlotnicza. Po ukończeniu studiów w 1983 roku został skierowany do dalszego pełnienia służby w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej ASG na stanowisku starszego asystenta. W 1990 obroną pracy zakończył eksternistyczne studia doktoranckie i uzyskał stopień naukowy - doktora nauk wojskowych. Z chwilą rozwiązania Katedry Wojsk Obrony Przeciwlotniczej został wyznaczony na stanowisko Kierownika Zakładu Obrony Przeciwlotniczej Katedry Wojsk Obrony Powietrznej. Od 1998 pełni obowiązki szefa Katedry Wojsk Obrony Powietrznej. W 2001 złożył kolokwium habilitacyjne i w lutym 2002 roku otrzymał stopień doktora habilitowanego. W swojej działalności naukowej zajmował się przede wszystkim: rozwojem polskiej teorii OP, funkcjonowaniem OP wojsk lądowych w NATO, zasadami użycia wojsk OPL w wybranych formach działań operacyjnych

¹²² Podstawa – wywiad z Panem Jerzym Koziołem

¹²³ Podstawa – Kronika Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1980 - 1985

¹²⁴ Podstawa – wywiad z Panem Ryszardem Kuriatą

i taktycznych wojsk lądowych, użyciem plot w działaniach operacyjnych i taktycznych wojsk lądowych.

30 czerwca 2004 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Oficerskim i złotym Krzyżem Zasługi.

Władysław KWAŚNIAK¹²⁵

Pułkownik Władysław KWAŚNIAK urodził się 29 lipca 1919 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas II Wojny Światowej 15 sierpnia 1943 roku, w szkole podoficerskiej 6 Pułku Piechoty 2 Dywizji Piechoty. Następnie od 21 grudnia pełnił obowiązki zastępcy dowódcy plutonu. W dniu 16 maja 1944 roku został skierowany na miesięczny kurs chorążych przy 2 Dywizji Piechoty. Po jego ukończeniu przeszedł do 6 Pułku Piechoty, gdzie kolejno pełnił obowiązki: dowódcy plutonu od 16 czerwca 1944 roku, dowódcy kompanii od 15 sierpnia 1944 roku, pomocnika dowódcy batalionu od 21 października 1944 roku, adiutanta batalionu od 12 marca 1945 roku, dowódcy kompanii od 1 grudnia 1947 roku, oficera zwiadowczego pułku od 2 października 1948 roku. W międzyczasie w 1947 roku ukończył dziewięciomiesięczny kurs w Centrum Wyszkożenia Piechoty. Od 1 listopada 1949 roku był szefem II wydziału wywiadu w 2 Dywizji Piechoty.

W 1950 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Po ich ukończeniu studiów w 1953 roku przez osiem lat był pracownikiem dydaktycznym Akademii Sztabu Generalnego. Początkowo jako starszy wykładowca taktyki ogólnej i służby sztabów Fakultetu Ogólnowojskowego. Od 9 września 1954 roku starszym wykładowcą Katedry Taktyki Operacyjnych Wyższych Związków Taktycznych a od 26 października 1956 roku starszym wykładowcą sztuki operacyjnej Katedry Taktyki Ogólnej.

24 sierpnia 1957 roku został wyznaczony na stanowisko starszego wykładowcy taktyki ogólnej i jednocześnie Komendant Akademii powierzył mu czasowe pełnienie obowiązków starszego wykładowcy obrony przeciwlotniczej w Katedrze Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej.

Po roku kontynuował swoją pracę dydaktyczną jako starszy wykładowca taktyki ogólnej a od 28 marca 1961 roku jako adiunkt Katedry Taktyki i Sztuki Operacyjnej. W dniu 31 marca 1966 roku odszedł do Inspekcji Sił Zbrojnych gdzie służył jeszcze dziesięć lat.

2 czerwca 1976 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, dwukrotnie Krzyżem Grunwaldzkim III klasy, medalami Za Udział W Walkach O Berlin, Za Warszawę, Zasłużony Na Polu Chwały (brązowy), Za Odrę, Nysę I Bałtyk, oraz radzieckimi medalami Za Warszawę, Za Zdobycie Berlina, Za Zwycięstwo Nad Niemcami.

Jerzy KWIATKOWSKI¹²⁶

Pułkownik Kwiatkowski Jerzy urodził się 28 lipca 1941 roku w Gdyni. Służbę wojskową rozpoczął w 1959 roku w Oficerskiej Szkole Radiotechnicznej w Jeleniej Górze. Po ukończeniu studiów w szkole oficerskiej, z wyróżnieniem - dryga lokata, służył w Wojskach Radiotechnicznych 2 Korpusu Obrony Powietrznej Kraju kolejno na stanowiskach: technik stacji radiolokacyjnej P-25 i dowódca stacji P-15 w 8 batalionie radiotechnicznym, technik stacji P-35, dowódca stacji radiotechnicznej i pomocnik kierownika sekcji radiolokacji w 2 samodzielnym batalionie radiotechnicznym oraz pomocnik sekcji radiolokacji 12 pułku radiotechnicznego.

1 października 1971 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego w Wydziale Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Kraju, które ukończył w 15 lipca 1974 roku z wyróżnieniem.

Po ukończeniu Akademii, przez rok, pełnił obowiązki szefa sztabu 21 batalionu radiotechnicznego Wojsk Obrony Powietrznej Kraju. W drugiej połowie 1975 roku przeszedł do Wojsk Lądowych na Stanowisko Szefa Sztabu 5 Pułku Radiotechnicznego Wojsk Operacyjnych w Zgierzu.

W kwietniu 1979 roku rozpoczął pracę dydaktyczną w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej na stanowisku adiunkta. Z katedry odszedł w czerwcu 1983 roku. Podczas tak krótkiego pobytu w Akademii, w 1981 roku po obronie rozprawy doktorskiej na temat „Organizacja

¹²⁵ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe Teczka Akt Personalnych 1643/79/303

¹²⁶ Podstawa – wywiad z Panem Jerzym Kwiatkowskim

systemu rozpoznania radiolokacyjnego dla potrzeb stanowiska dowodzenia frontu w świetle systemów zautomatyzowanego dowodzenia" uzyskał stopień doktora nauk wojskowych. Praca została wyróżniona w konkursie rektorskim na najlepszą pracę habilitacyjną i doktorską w Akademii Sztabu Generalnego.

Po odejściu z Akademii przeszedł do pracy na stanowisku Starszego Oficera Odpowiedzialnego – Zastępcy dowódcy Stanowiska Dowodzenia Dowódcy Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Szczepła Centralnego. Następnie przeszedł do Dowództwa Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Ministerstwa Obrony Narodowej kolejno na stanowiska starszego specjalisty oddziału operacyjnego, szefa oddziału rozpoznania i radiolokacji.

W 1997 roku przeszedł do Dowództwa Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej na stanowisko zastępcy szefa Wojsk Radiotechnicznych Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej.

W dniu 30 kwietnia 1999 odszedł do rezerwy.

Odejście do rezerwy nie oznaczało końca pracy, do roku 2003 pracował bowiem w Dowództwie Wojsk Lotniczych i Obrony Kraju na stanowiskach starszego specjalisty Zarządu Dowodzenia i Automatyzacji oraz starszego specjalisty Szefostwa Wojsk Radiotechnicznych.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Oficerskim i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Stefan MAKOWSKI¹²⁷

Pułkownik Stefan Makowski urodził się 8 października 1923 roku. Służbę wojskową rozpoczął 18 lutego 1945 w Oficerskiej Szkole Piechoty a 1 października 1945 roku przeniósł się do Oficerskiej Szkoły Artylerii, którą ukończył 26 maja 1947 roku i został wyznaczony na stanowisko dowódcy baterii szkolnej 84 pułku artylerii przeciwlotniczej. 11 września 1948 przeniósł się do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej i objął stanowisko dowódcy plutonu dywizjonu szkolnego, następnie wykładowcy i kierownika cyklu artylerii.

21 października 1954 roku został wyznaczony na stanowisko wykładowcy w Katedrze Taktyki Artylerii Fakultetu Artylerii Akademii Sztabu Generalnego i jednocześnie studiował na Fakultecie Ogólnowojskowym. Studia ukończył w 1958 roku. 3 listopada 1958 roku przeszedł do Katedry Obrony Przeciwlotniczej na stanowisko zastępcy szefa katedry ds. teorii strzału.

1 kwietnia 1963 przeszedł do Studium Wojskowego Uniwersytetu Warszawskiego na stanowisko kierownika Cyklu Artylerii.

2 lipca 1962 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Kierowanie ogniem naziemnych środków obrony przeciwlotniczej w warunkach współczesnej walki i operacji" i otrzymał tytuł doktora nauk wojskowych.

7 września 1967 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Władysław MASTEJ¹²⁸

Pułkownik Władysław MASTEJ urodził się 15 stycznia 1923 r. w ZARZECZU woj. Krośnieńskie. Do 1939 r. ukończył 3 klasy gimnazjum. W czasie okupacji kontynuował naukę na konspiracyjnych kompletach gimnazjalnych i w 1944 roku w Krakowie złożył egzamin maturalny. W czasie okupacji niemieckiej działał w konspiracji zbrojnej.

W lipcu 1945 r. powołany został do Wojska Polskiego i skierowany do 21 zapasowego pułku w TOMASZOWIE MAZOWIECKIM, a następnie do Oficerskiej Szkoły Artylerii w TORUNIU. Szkołę ukończył w maju 1947 r. i jako podporucznik - absolwent baterii pomiarowej - objął stanowisko dowódcy plutonu topograficznego w dywizjonie pomiarowym w GNIEŹNIE.

Po krótkim tam pobycie, przeniesiony został do 27 dywizjonu artylerii ciężkiej w TOMASZOWIE MAZOWIECKIM na stanowisko dowódcy plutonu topograficznego. W 1948 r. skierowany został na stanowisko dowódcy plutonu topograficznego w szkole podoficerskiej pułku pomiarowego w BEMOWIE PISKIM, a po roku objął stanowisko dowódcy baterii topograficznej w tym pułku. W styczniu 1950 r. skierowany został do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w KOSZALINIE gdzie objął stanowisko wykładowcy topografii. Będąc wykładowcą, ukończył WKDO

¹²⁷ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1679/84/432

¹²⁸ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1979/84/449

oficerów artylerii przeciwlotniczej, po czym wyznaczony został na stanowisko dowódcy samodzielnego dywizjonu artylerii przeciwlotniczej 1 Warszawskiej Dywizji Piechoty, którym dowodził do września 1955r.

Przeniesiony 9 stycznia 1956 roku do ASG WP na stanowisko starszego wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej - pracując ukończył w 1958 r. Akademię Sztabu Generalnego WP i uzyskał tytuł zawodowy oficera dyplomowanego.

W 1962 roku, pracując w dalszym ciągu w ASG WP, obronił pracę doktorską na temat "Użycie etatowej broni oddziałów i pododdziałów ogólnowojskowych do zwalczania współczesnych samolotów" i uzyskał stopień doktora nauk wojskowych. W 1965 r. wyznaczony został na stanowisko zastępcy Szefa Katedry OPL w ASG WP, a w 1968 r. mianowany docentem. W 1970 roku objął stanowisko Szefa Katedry OPL. W czasie sprawowania tej funkcji był promotorem 4-ch prac doktorskich. Za pracę naukową otrzymał nagrodę III stopnia Ministra Obrony Narodowej.

Ze służby czynnej zwolniony dnia 11.04.1980 roku.

Odnznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi i wieloma medalami resortowymi. Nadal aktywnie pracuje społecznie w pracach Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych oraz Komisji zajmującej się problematyką ustawodawstwa w zakresie problematyki bezpieczeństwa państwa.

Tadeusz MILEWSKI¹²⁹

Pułkownik Tadeusz MILEWSKI urodził się 18.01.1941 w Makowie Mazowieckim. W dniu 24 września 1960 roku rozpoczął służbę wojskową w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Po jej ukończeniu, w 1963 roku, pełnił obowiązki dowódcy plutonu ogniowego w 133 pułku artylerii przeciwlotniczej. Z dniem 23 listopada 1964 roku przez dwa lata był dowódcą plutonu szkolnego w Podoficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Od 23 grudnia 1966 roku był dowódcą baterii 57 mm armat przeciwlotniczych w 133 paplot i 15 paplot. We wrześniu 1968 roku został wyznaczony na stanowisko Szefa Sztabu – Zastępcy Dowódcy Dywizjonu w 15 paplot.

W latach 1969 – 1972 studiował w Akademii Sztabu Generalnego im Karola Świerczewskiego.

Po ukończeniu studiów przez rok był Szefem Sztabu – Zastępcą Dowódcy 25 Dywizjonu Przeciwlotniczego 9 Dywizji Zmechanizowanej.

22 listopada 1973 rozpoczął pracę dydaktyczną w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej ASG WP jako starszy asystent, od 8 sierpnia 1975 roku jako adiunkt a od 27 września 1995 jako zastępca szefa Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

18 grudnia 1981 roku obronił rozprawę doktorską na temat "metodologia określenia niezbędnych sił i środków obrony przeciwlotniczej do osłony wybranych obiektów" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

27 listopada 1990 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Tadeusz MIROWSKI¹³⁰

Pułkownik Tadeusz MIROWSKI urodził się 4 września 1929 r. w BRZEŚCIU n/Bugiem w rodzinie wojskowej. We wczesnej młodości, w latach 1942-1945, wspólnie z rodzicami uczestniczy w działalności konspiracyjnej AK oraz uczy się w tajnym gimnazjum w Koniecpolu. Po zdaniu matury w Liceum Ogólnokształcącym w Radomsku, w dniu 13 listopada 1950 r. zostaje wcielony do służby wojskowej w 22 Pułku Artylerii Lekkiej w Sulechowie. W dniu 4 grudnia 1950 r. ochotniczo wstępuje do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie, którą kończy w 1952 r. i otrzymuje przydział do 82 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w Rogowie, gdzie pełni kolejno funkcje dowódcy plutonu i baterii. W latach 1955-1959 studiuje w Akademii Sztabu Sztabu Generalnego.

Po jej ukończeniu, 28 marca 1959 roku, pozostaje i pełni funkcje na stanowisku wykładowcy, a następnie - od 19 sierpnia 1969 r. adiunkta Katedry Obrony Przeciwlotniczej. Stopień doktora nauk wojskowych uzyskuje 29 października 1970 roku po obronie pracy na temat "Współdziałanie

¹²⁹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe Teczka Akt Personalnych 1921/03/438

¹³⁰ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1849/95p1526

rakietowej artylerii przeciwlotniczej z lotnictwem myśliwskim w systemie obrony przeciwlotniczej wojsk operacyjnych"

W maju 1971 r. zostaje wyznaczony na dowódcę 5 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w Gubinie. Na tym stanowisku pozostaje do 26 sierpnia 1973 r., po czym w drodze wyróżnienia, skierowany zostaje na studia w Akademii Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych ZSRR, które kończy w lipcu 1975 r.

W latach 1975-1979 pełni funkcje Szefa Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Śląskiego Okręgu Wojskowego. W czerwcu 1977 r. zostaje powołany dodatkowo na stanowisko docenta Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie.

Od dnia 30 sierpnia 1979 roku do 9 maja 1982 r. jest Szefem Katedry Obrony Przeciwlotniczej w ASG WP. Następnie przez 7 lat (do lutego 1989 r.) pełni funkcję zastępcy szefa (dowódcy) Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Ministerstwa Obrony Narodowej. W latach 1989-1991 reprezentuje Wojsko Polskie w Sztabie Zjednoczonych Sił Zbrojnych państw - uczestników Układu Warszawskiego, zajmując się problematyką naukowo - publicystyczną.

Zwolniony z zawodowej służby wojskowej w stan spoczynku 6 sierpnia 1991 r.

Posiada duże zasługi w przygotowaniu licznych zastępów wysokokwalifikowanych kadr przeciwlotniczych, z których znaczna część zajmuje dzisiaj kierownicze stanowiska w WP. Reprezentuje bardzo bogaty dorobek naukowy i publicystyczny, posiadając w swoim dorobku naukowym promotorstwo 4-ch i recenzje 6-ciu rozpraw doktorskich, wydaną drukiem książkę oraz kilkadziesiąt różnych opracowań teoretycznych, skryptów akademickich, metodyk szkoleniowych i artykułów w wydawnictwach wojskowych i w prasie. Dwukrotnie wyróżniony nagrodą MON za działalność naukowo - badawczą. Dalej aktywnie zajmuje się działalnością naukowo - badawczą i publicystyczną, ściśle współpracując z Szefostwem Wojsk OPL SG WP, OW, WSOWOPL, AON i innymi instytucjami wojskowymi. Odznaczony Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odroczenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz licznymi medalami resortu MON, zagranicznymi i regionalnymi odznaczeniami pamiątkowymi.

Kazimierz NEDWIDEK¹³¹

Pułkownik Kazimierz NEDWIDEK, wcielony do służby wojskowej 3.02.1937 roku służył jako marynarz i mat w marynarce wojennej RP w Gdyni do 15.07.1939 roku. Inne źródła podają, że był uczestnikiem wojny obronnej w 1939 r. jako marynarz Flotylli Rzecznej w Pińsku nad Prypecią. Pod koniec wojny 17 sierpnia 1944 roku wcielony do Armii Polskiej rozpoczął naukę w 17 Baterii Artylerii Przeciwlotniczej Oficerskiej Szkoły Artylerii w Chełmnie, następnie ukończył Kurs Doskonalenia Oficerów i 4 maja 1945 - cztery dni przed zakończeniem wojny - został dowódcą plutonu w Oficerskiej Szkole Artylerii. Przez wiele lat pełnił różne funkcje w szkolnictwie wojskowym. Był dowódcą plutonu, wykładowcą sprzętu przeciwlotniczego, wykładowcą elektrotechniki w szkołach oficerskich w Olsztynie

(Oficerska Szkoła Artylerii), Toruniu (Oficerska Szkoła Artylerii) i Koszalinie (Oficerska Szkoła Artylerii Przeciwlotniczej).

23.10.1954 roku został wyznaczony na stanowisko wykładowcy przyrządów Katedry Taktyki Artylerii Fakultetu Artylerii ASG, a 25.08.1957 roku wyznaczony na stanowisko Zastępcy Szefa Katedry - starszego wykładowcy tejże katedry. Jednocześnie, w latach 1955 - 1958, zaocznie studiował w ASG w specjalności ogólnowojskowej.

Jako jeden z pierwszych oficerów został wyznaczony na stanowisko starszego wykładowcy w nowopowstałej Katedrze OPL, a od 1961 roku był w niej adiunktem.

19.04.1969 roku przeszedł na stanowisko Zastępcy Szefa Katedry Cybernetyki Wojskowej ds. Kursów Artylerii Akademii Sztabu Generalnego.

Służbę wojskową ukończył 2 maja 1974 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Za Udział W Walkach O Berlin oraz złotym Krzyżem Zasługi.

¹³¹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1624/78/209

Edward NOWAK¹³²

Pułkownik Edward NOWAK Do oficerskiej Szkoły Artylerii w TORUNIU wstąpił ochotniczo we wrześniu 1947 r. Po przeniesieniu 5 bat. Artylerii przeciwlotniczej do KOSZALINA kontynuował naukę w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej, którą ukończył we wrześniu 1949 r. w stopniu podporucznika. Pozostał w OSA Plot gdzie przez rok pełnił funkcję dowódcy plutonu podchorążych, a przez następny rok - wykładowcy instrukcji strzelania. W grudniu 1950 r. otrzymał awans do stopnia porucznika. W listopadzie 1951 r. został przeniesiony do pułku art. plot w BĘDZINIE na stanowisko dowódcy dywizjonu, a w grudniu tego roku awansował na stopień kapitana. W grudniu 1952 r. został przeniesiony do organizującego się samodzielnego pułku OPL OK do NISKA, gdzie objął stanowisko z-cy dowódcy pułku d/s liniowych. W czerwcu 1956 r. awansował do stopnia majora. W październiku 1956 roku, po zdaniu egzaminów wstępnych rozpoczął studia w ASG WP, które ukończył w marcu 1960 r. i otrzymał przydział do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej, początkowo do września 1960 r. na stanowisko kierownika cyklu artylerii, a następnie zastępcy Komendanta - Szefa Wydziału Szkolenia, które pełnił do listopada 1965 r. W październiku 1961 r. otrzymał awans na podpułkownika. W maju 1965 r. eksternistycznie ukończył WAP, uzyskując tytuł magistra pedagogiki. W lipcu 1966 r. ukończył w ramach WKDO kurs przekwalifikowania na sprzęt raketowy w KIJOWIE. Po powrocie, w latach 1966-1970 pracował w Inspekcji Sił Zbrojnych jako starszy inspektor. W październiku 1968 r. otrzymał awans do stopnia pułkownika. Od lutego 1971 r. do sierpnia 1978 r. pracował na stanowisku z-cy szefa WRiArt. WOPK. W lipcu 1977 r. w ASG WP po przedstawieniu i obronie pracy pt. „Węzłowe, organizacyjno - metodyczne problemy szkolenia grup dowodzenia ZT (oddziałami) wojsk raketowych OPK”, uzyskał stopień doktora nauk wojskowych. W sierpniu 1978 r., ze względu na stan zdrowia, przeniesiony został na stanowisko Kierownika Studium Wojskowego Akademii Ekonomicznej w KATOWICACH. Na tym stanowisku pracował do czerwca 1982 r., po czym przeniesiony został na stanowisko Szefa Katedry OPL w ASG WP. Służbę wojskową ukończył na stanowisku Szefa Katedry OPL w październiku 1986 r. Szczególnym obszarem jego zainteresowania była i jest w dalszym ciągu problematyka racjonalizacji szeroko pojętego dowodzenia wojskami - w tym również szkolenia i wychowania. Opublikował dotąd około 50 artykułów w czasopismach wojskowych, brał udział w opracowaniu 4 wydawnictw - skryptów oraz osobiście opracował 2 skrypty wydane w AON poświęcone procesom decyzyjnym w dowodzeniu wojskami OP.

Jan NOWICKI¹³³

Pułkownik Jan NOWICKI urodził się 20 września 1920 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 25 sierpnia 1944 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii. Po jej ukończeniu 1 maja 1945 roku został szefem zwiadu dywizjonu w 21 Zapasowym Pułku Artylerii. Kilka tygodni po zakończeniu wojny 16 lipca 1945 zostaje ponownie skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii. Po jej ukończeniu 7 listopada 1945 roku został skierowany do 88 Samodzielnego Pułku Artylerii Przeciwlotniczej na stanowisko dowódcy plutonu ogniowego. Następnie pełnił obowiązki dowódcy plutonu ogniowego i oficera zwiadu oraz pomocnika szefa sztabu pułku do spraw zwiadu w 84 Samodzielnym Pułku Artylerii Przeciwlotniczej. 16 września 1957 roku rozpoczął studia w Wojskowej Akademii Technicznej, po ukończeniu której przez rok był szefem uzbrojenia 82 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej 16 Dywizji Artylerii Przeciwlotniczej. Od 8 listopada 1960 roku pracował w Akademii Sztabu Generalnego, najpierw jako starszy asystent i adiunkt Katedry Obrony Przeciwlotniczej, a od 6 września 1969 kierownik Zakładu Automatyzacji i starszy problemista Instytutu Dowodzenia Akademii Sztabu Generalnego 13 maja 1973 roku odszedł do rezerwy. Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Partyzanckim, medalem Za Udział W Walkach O Berlin, złotym Krzyżem Zasługi.

¹³² Podstawa – Historia Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej 1980 - 1985

¹³³ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1662/82/402

Franciszek OWSIANECKI¹³⁴

Pułkownik Franciszek OWSIANECKI urodził się 28 grudnia 1924 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 22 sierpnia 1944 roku w Pułku zapasowym w Rzeszowie a 2 listopada 1944 roku został skierowany do Oficerskiej Szkoły Piechoty. Po jej ukończeniu 28 lutego 1945 roku został dowódcą plutonu w 16 pułku piechoty 6 Dywizji Piechoty. 26 marca 1946 roku odbył sześciomiesięczny kurs w Centrum Wyszkożenia Piechoty i po jego ukończeniu był dowódcą plutonu ckm i plutonu szkolnego w 28 pułku piechoty 9 Dywizji Piechoty. 1 listopada 1949 roku został skierowany do Ośrodka Wyszkożenia Oficerów Rezerwy Piechoty gdzie był dowódcą plutonu, wykładowcą i dowódcą kompanii. 2 kwietnia 1949 przeszedł do 26 pułku piechoty na dowódcę Szkoły Podoficerskiej.

1 października 1951 rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Po jej ukończeniu, 4 listopada 1954 roku został wykładowcą taktyki w Katedrze Artylerii a 25 sierpnia 1957 roku wykładowcą obrony przeciwlotniczej i jednocześnie kierownikiem grupy. 17 czerwca przeszedł do Katedry Taktyki Ogólnej a rok później 13 sierpnia 1960 roku odszedł do Wojskowej Akademii Politycznej gdzie przez pięć lat był wykładowcą taktyki ogólnej. 20 lutego 1965 roku przeszedł do Inspektoratu Szkolenia Sztabu Generalnego.

4 czerwca 1973 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Za Odrę Nysę I Bałtyk, radzieckim medalem Za Zwycięstwo Nad Niemcami, medalem Za Zwycięstwo I Wolność, radzieckim medalem 25 Lat Zwycięstwa W Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Zbigniew PALUCH¹³⁵

Pułkownik Zbigniew PALUCH urodził się 17 kwietnia 1925 roku.

Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 5 marca 1945 roku w 7 zapasowym pułku piechoty. 13 kwietnia został skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii, którą ukończył 30.05.1947 roku i został wyznaczony na stanowisko dowódcy plutonu szkolnego 38 pal 7 DP, następnie dowódcy plutonu, baterii i sekretarza POP dywizjonu w Oficerskiej Szkole Artylerii nr 2. 27 marca 1952 roku został pomocnikiem dowódcy dywizjonu w 138 pal 24 DP a następnie dowódcą dywizjonu w 138 pal 1 DP i Szefem Sztabu w 3 pal 12 DP. Od 1 grudnia 1955 roku do 8 kwietnia 1960 roku studiował w Akademii Sztabu Generalnego.

Po jej ukończeniu przez szesnaście lat (od 1960 roku do 1976 roku) pracował jako starszy wykładowca, starszy asystent, adiunkt i docent w Katedrze Obrony Przeciwlotniczej.

29 października 1965 roku obronił rozprawę doktorską na temat " Zasady wykorzystania pododdziałów zakłóceń radiolokacyjnych celowników bombowych w systemie obrony przeciwlotniczej wojsk" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

9 listopada 1977 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Zwycięstwa i Wolności KRN - w 1945 roku, medalem Za Udział W Walkach O Berlin, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Edmund PIĄTKOWSKI¹³⁶

Pułkownik Edmund PIĄTKOWSKI urodził się 10 listopada 1931 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 29 września 1950 roku w Oficerskiej Szkole Łączności Radiowej, po ukończeniu której, 1 września 1953 roku, został dowódcą radiostacji w Głównym Posterunku Dowodzenia OPL OK., a następnie dyżurnym centrum nadawczego.

Od 1 sierpnia 1955 roku do 18 listopada 1959 roku studiował w Akademii w ZSRR. Po jej ukończeniu był oficerem powiadamiania 2 Korpusu OPL OK i starszym pomocnikiem szefa Wydziału Doskonalenia Stanowiska Dowodzenia.

14 października 1964 przeszedł do Akademii Sztabu Generalnego do katedry Obrony Powietrznej Kraju na stanowisko asystenta, a od 26 października 1974 na stanowisku adiunkta. Od 15 czerwca 1977 roku pełnił obowiązki

¹³⁴ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/2701

¹³⁵ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/2731

¹³⁶ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1849/95/1786

starszego problemisty kolejno w Zakładzie Automatykacji Procesów Kierowania Środkami Rażenia, w Instytucie Dowodzenia (od 21 marca 1978) i Filii nr 1 Wojskowego Instytutu Informatyki (od 7 sierpnia 1979). Od 5 lutego 1980 pracował jako adiunkt w Katedrze Obrony Przeciwlotniczej, a już 30 maja 1980 ukończył kurs przeszkolenia KUB w ZSRR.

5 lipca 1984 roku obronił rozprawę doktorską na temat " Problemy radiolokacyjnego zabezpieczenia aktywnych środków OPK na kierunku nadmorskim w skomplikowanych warunkach sytuacji powietrznej" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych. 14 listopada 1989 roku został dowódcą kursów w Wydziale Wojsk Lądowych.

14 listopada 1990 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Stanisław PIURO¹³⁷

Pułkownik Stanisław PIURO urodził się dnia 20 października 1924 roku. Służbę wojskową rozpoczął 20 maja 1945 roku w Oficerskiej Szkole Broni Pancernych. Po jej ukończeniu 13 października 1947 był dowódcą dział 85mm w pułku artylerii pancernych, wykładowcą ognia w Oficerskiej Szkole Broni Pancernych i Służb Samochodowych, szefem sztabu batalionu, dowódcą kompanii dział pancernych, szefem sztabu batalionu szkolnego i oficerem operacyjnym w 9 pułku czołgów 8 Dywizji Zmechanizowanej.

16 października 1954 roku przybył do Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko wykładowcy Katedry Taktyki Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych. 19 października 1956 roku został kierownikiem gabinetu w tejże katedrze. Od 25 lipca 1957 roku przeszedł do katedry wojsk obrony przeciwlotniczej i był kolejno wykładowcą, adiunktem (od 28.03.1961), docentem (od 19.04.69) zastępca szefa katedry (od 26.05.1971). 13 maja 1978 przeszedł do pracy w oddziale naukowym Akademii jako docent, a od 20 czerwca 1980 roku jako Szef Oddziału Naukowego.

Podczas pracy w Akademii 11 listopada 1954 roku rozpoczął wieczorowe studia dyplomowe, które ukończył 16 września 1958 roku. 9 marca 1962 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Dowodzenie obroną przeciwlotniczą wojsk" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych. Rozprawę habilitacyjną obronił 26 kwietnia 1979 roku, a 16 listopada 1982 roku Rada Państwa nadała mu tytuł profesora nadzwyczajnego nauk wojskowych.

24 lutego 1989 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: , złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i medalem Edukacji Narodowej. Wyróżniony tytułem "Zasłużony Nauczyciel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej"

Antoni PRZENICZNY¹³⁸

Pułkownik Antoni PRZENICZNY urodził się 9 maja 1924 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 9 lipca 1945 roku w 6 zapasowym Pułku Piechoty i po miesiącu, 4 lipca, został przeniesiony do Oficerskiej Szkoły Piechoty a w 30 października tego roku do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej. Po jej ukończeniu, 9 września 1947, został skierowany na trzy lata do 86 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej gdzie był dowódcą plutonu dowodzenia, dowódcą plutonu ogniowego (od 7.11.1947), szefem sztabu szkoły podoficerskiej (od 8.10.1949), pomocnikiem komendanta szkoły podoficerskiej ds. wychowania (od 16.04.1950). 5 września 1950 roku został skierowany do pełnienia obowiązków wykładowcy taktyki i służby w polu w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej.

29 września 1953 roku przybył do Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej Fakultetu Artylerii. 1 sierpnia 1958 roku został skierowany na kurs w Artyleryjskiej Akademii Dowódczej w Leningradzie ZSRR (obecnie Sankt Petersburg - Rosja), po ukończeniu którego, 3 września 1959 roku przeszedł do katedry wojsk obrony przeciwlotniczej gdzie był wykładowcą, docentem (od 29.04.69).

Podczas pracy w Akademii, 1 października 1953 roku rozpoczął wieczorowe studia dyplomowe, które ukończył 15 września 1956 roku. 5 lipca 1963 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Zasady ugrupowania bojowego artylerii przeciwlotniczej lufowej w osłonie mostów" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

¹³⁷ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/1766

¹³⁸ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/2987

Jest autorem wielu książek i publikacji o tematyce przeciwlotniczej.

5 sierpnia 1977 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: , złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski

Adam RADOMYSKI¹³⁹

Podpułkownik Adam RADOMYSKI urodził się 10.01.1966 w Siedlcach. Służbę wojskową rozpoczął w 1985 w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych, po ukończeniu której w 1989 roku rozpoczął służbę w 1 Praskim Pułku Zmechanizowanym w Wesolej na stanowisku dowódcy plutonu i kompanii zmechanizowanej. Od 1992 roku służbę pełnił jako oficer wychowawczy w dywizjonie przeciwlotniczym a po ukończeniu Wyższego Kursu Doskonalenia Oficerów przy Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie, wyznaczony został na stanowisko szefa sztabu dywizjonu przeciwlotniczego. W 1996 rozpoczął studia w Akademii Obrony Narodowej, po ukończeniu której, w 1998, został wyznaczony na stanowisko asystenta w Katedrze Wojsk Obrony Powietrznej. W 2002 roku obronił rozprawę doktorską na

temat "Obrona przeciwśmigłowcowa dywizji zmechanizowanej" i uzyskał stopień doktora nauk wojskowych.

Stanisław RUTECKI¹⁴⁰

Pułkownik Stanisław RUTECKI urodził się 25 maja 1933 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 28 września 1952 roku w Oficerskiej Szkole Łączności Radiowej. Po jej ukończeniu, 5 września 1955, przez cztery lata był dowódcą plutonu w 72 kompanii łączności 9 Dywizji Lotnictwa Myśliwskiego. 28 sierpnia 1959 roku dwa lata studiował w Wojskowej Akademii Technicznej i trzy lata w Artyleryjskiej Akademii Radiotechnicznej im. Goworowa w ZSRR. Po ukończeniu studiów od 3 sierpnia 1964 roku był starszym wykładowcą w Centrum Szkolenia Specjalistów Art. i R/tech.

27 sierpnia 1969 roku przybył do Akademii Sztabu Generalnego do instytutu dowodzenia. Siedem lat później przechodzi do katedry Obrony Przeciwlotniczej na stanowisko adiunkta. W dniu 30 września 1978 roku broni pracy na temat " Algorytmizacja procesów kierowania ogniem armijnego zgrupowania oddziałów rakiet i artylerii przeciwlotniczej z uwzględnieniem działań lotnictwa myśliwskiego w systemie obrony przeciwlotniczej wojsk" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

27 kwietnia 1983 roku odchodzi na trzy lata do Studium Wojskowego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego Akademii Rolniczej by przejść do Ministerstwa Edukacji Narodowej na stanowisko zastępcy, a następnie dyrektora Biura Spraw Obronnych.

15 stycznia 1994 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Zygmunt SOKALSKI¹⁴¹

Pułkownik Zygmunt SOKALSKI urodził się dnia 29 września 1928 roku. Służbę wojskową rozpoczął 27 września 1949 roku w Szkolnej Baterii Oficerów Rezerwy Artylerii nr 17. Po jej ukończeniu 1 września 1950 był dowódcą plutonu w 28 dywizjonie artylerii ciężkiej 14 BAC i oficerem zwiadu tejże brygady.

23 października 1953 roku przybył do Akademii Sztabu Generalnego na trzydzieści sześć lat. Najpierw jako słuchacz potem wykładowca taktyki artylerii a od 3 listopada 1958 roku wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej. Podczas wieloletniej służby w Akademii pełnił między innymi obowiązki dowódcy kursów.

24 lutego 1989 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi. Otrzymał również tytuł Wzorowego Nauczyciela Akademickiego.

¹³⁹ Podstawa – wywiad z Panem Adamem Radomyskim

¹⁴⁰ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1912/02/1134

¹⁴¹ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/2070

Paweł SOKOŁOWSKI¹⁴²

Pułkownik Paweł SOKOŁOWSKI urodził się dnia 25 maja 1927 roku. Służbę wojskową rozpoczął 5 października 1948 roku w Szkolnej Baterii Oficerów Rezerwy Artylerii i po jej ukończeniu, jako chorąży, 1 października 1949 odszedł do cywila. Służbę wojskową ponownie rozpoczął 28 października 1950 roku Kursem Doskonalenia Oficerów w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Po ukończeniu kursu 6 maja 1951 roku był przez cztery lata wykładowcą taktyki w tejże szkole.

15 października 1955 roku przybył do Akademii Sztabu Generalnego na dwadzieścia pięć lat. Najpierw jako słuchacz, potem wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej. W 1968 roku ukończył Kurs Badań Operacyjnych.

Zmarł 13 kwietnia 1980 roku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi.

Stanisław SPASIUK¹⁴³

Pułkownik Stanisław STASIUK urodził się 26 marca 1925 roku. Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 30 czerwca 1943 roku w 3 pułku piechoty 2 Dywizji Piechoty jako strzelec. Następnie, od 14 września 1943 roku był telegrafistą w 1 dywizjonie artylerii przeciwlotniczej 1 Dywizji Piechoty, a już dwa dni później od 16 września 1943 roku starszym telegrafistą 1 Brygady Artylerii 1 Dywizji Piechoty. W dniu 2 maja 1944 roku został skierowany na kurs oficerski w Oficerskiej Szkole Broni Pancernej i 10 października 1944 roku był promowany na pierwszy stopień oficerski. Ostatnie miesiące wojny i pierwsze lata po wojnie pełnił obowiązki dowódcy plutonu czołgów w 3 Brygadzie Pancernej a następnie 6 pułku czołgów. W dniu 28 maja 1948 roku został oficerem taktycznym wyszkolenia 6 pułku piechoty.

1 listopada 1961 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Po ich ukończeniu, od 29 lipca 1951 roku, był szefem wydziału operacyjnego 20 Dywizji Zmechanizowanej, a następnie od 25 maja 1953 szefem wydziału operacyjno - szkoleniowego w Dowództwie Okręgu Wojskowego Nr II.

Od 23 grudnia 1953 roku przyszedł do Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko starszego wykładowcy, od dnia 17 października 1956 roku był starszym wykładowcą obrony przeciwlotniczej w Katedrze Taktyki Ogólnej.

W dniu 7 lipca 1957 roku odszedł z Akademii i objął stanowisko dowódcy 68 pułku czołgów 20 Dywizji Pancernej. Po trzech latach, w dniu 15 października 1960 roku, odszedł do Pomorskiego Okręgu Wojskowego gdzie był szefem wydziału i oddziału.

2 sierpnia 1985 odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Walecznych, medalami Zasłużony Na Polu Chwały, Za Odrę Nysę i Bałtyk, Za wolność i zwycięstwo, Krzyżem Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym i srebrnym Krzyżem Zasługi oraz odznaczeniami radzieckimi Orderem Gwiazdy Czerwonej, medalem Za Zwycięstwo i medalem Za Udział W Walkach O Berlin.

Tadeusz SIEMASZKO¹⁴⁴

Pułkownik Tadeusz Siemaszko urodził się 19 lutego 1924 roku.

Służbę wojskową rozpoczął podczas wojny 7 stycznia 1945 roku w 4 zapasowym pułku piechoty, ale już po niecałym miesiącu 29 stycznia 1945 przeszedł do Oficerskiej Szkoły Piechoty nr 2. Ukończył ją 16 maja 1945 roku i został dowódcą plutonu w 7 zapasowym pułku piechoty.

14 stycznia został skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii którą ukończył 16 maja 1947 roku. Następnie przez dziewięć lat był dowódcą plutonu i baterii w 34 pułku artylerii lekkiej. 1 listopada 1956 roku rozpoczyna Kurs Doskonalenia Oficerów w Koszalińskiej Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Od 5 listopada 1957 roku był dowódcą dywizjonu 37mm, a następnie 57 mm armat przeciwlotniczych 80 pułku artylerii przeciwlotniczej.

1 października 1961 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Po jej ukończeniu od 21 kwietnia 1965 roku, był dowódcą dywizjonu przeciwlotniczego 80 pułku artylerii

¹⁴² Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1662/82/539

¹⁴³ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/3442

¹⁴⁴ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/3284

przeciwlotniczej, od 14 maja 1965 roku Szefem Obrony Przeciwlotniczej 5 Dywizji Pancерnej, a od 15 grudnia 1966 roku był dowódcą Szkoły Podoficerskiej.

5 stycznia 1971 przeszedł do Katedry Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko starszego asystenta i adiunkta.

5 grudnia 1984 odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Za Berlin, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi i medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Jan SZAMOTULSKI¹⁴⁵

Pułkownik Jan SZAMOTULSKI urodził się w 16 czerwca 1918 r. w TARTAKACH na kresach wschodnich. Wychował się w Hucie, powiat Baranowicze, gdzie ukończył szkołę podstawową. Po ukończeniu 19-tego roku życia pracował dorywczo na kolei, w tartaku i na roli aż do wkroczenia Armii Radzieckiej w 1939 r. W 1940 r. powołany do służby wojskowej w Armii Radzieckiej. Służbę rozpoczął w 1 DPanc w PSKOWIE skąd został skierowany do Podoficerskiej Szkoły Artylerii o specjalności przeciwlotniczej.

Po wybuchu wojny z Niemcami, skierowany na front w okolice Murmańska, a następnie od 6.08.1941 r. przeniesiony do Leningradu gdzie służbę pełnił w dywizjonie przeciwlotniczym. W czasie obrony Leningradu był dwukrotnie ranny. W marcu 1942 r. został ewakuowany do Archangielska, gdzie trafił do oddziału pracy.

W maju 1943 r. zgłosił się ochotniczo do Wojska Polskiego w Sielcach nad Oką i został skierowany do 1 pal-u 1 Dywizji Zmechanizowanej na stanowisko dowódcy plutonu. Jako plutonowy skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii w Sielcach, awansuje do stopnia ogniomistrza i po zakończeniu szkolenia teoretycznego trafia do pierwszej baterii 1 pal. Po bitwie pod Lenino mianowany do stopnia podporucznika.

W lutym 1944 r. przeniesiony został do Sum, tam objął stanowisko komendanta Szkoły Podoficerskiej 1 DArt., a następnie wraz ze szkołą podoficerską przeniesiony do Żytomierza. Po wkroczeniu do kraju służbę pełnił jako szef sztabu dywizjonu w 6 pal, gdzie został ranny. Po wyleczeniu ran, ze szpitala, już jako kapitan, skierowany został do Centralnej Szkoły Oficerskiej Wojsk Politycznych na stanowisko starszego wykładowcy topografii a następnie starszego wykładowcy artylerii. W Oficerskiej Szkole Politycznej służbę pełnił do 1947 r. W marcu 1947 r. wyznaczony na stanowisko szefa sztabu 39 pal. w Jeleniej Górze, w październiku tego roku skierowany do ASG. W maju 1950 r. skończył maturę, a w październiku ukończył ASG. Po ukończeniu ASG wyznaczony na stanowisko szefa sztabu 7 Łużyckiej Terytorialnej DP w Gliwicach, a w 1952 r. został dowódcą tej dywizji, którą dowodził do 1955 r. Jesienią 1955 r. przeniesiony zostaje do ASG w Rembertowie na stanowisko starszego wykładowcy w Katedrze Taktyki i Sztuki Operacyjnej. W 1957 r. wyznaczony do tworzenia Katedry Przeciwlotniczej, której został kierownikiem.

W 1960 r. wyznaczony zostaje na stanowisko Szefa OPL Śląskiego Okręgu Wojskowego.

W latach 1963 -1968 r. był Komendantem Oficerskiej Szkoły Wojsk Obrony Przeciwlotniczej, a następnie Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie.

Od 1968 r. pełnił służbę na stanowisku Dowódcy Stanowiska Dowodzenia Wojsk Obrony Przeciwlotniczej Frontu w Zgierzu.

15 października 1973 r. ze względu na stan zdrowia przeniesiony w stan spoczynku.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi otrzymał: Polonia Restituta V klasy, medal Za Zwycięstwo i Wolność, medal Za Warszawę, radziecki medal Za Obronę Leningradu, radziecki medal Za Zwycięstwo Nad Niemcami, radziecki medal Za Warszawę, srebrny medal Za Zasługi Na Polu Chwały, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

¹⁴⁵ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1663/82/860

Tadeusz SZMIDTKA¹⁴⁶

Major Tadeusz SZMIDTKA urodził się 21.11.1963 w Kartuzach. W 1982 rozpoczął studia w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie w specjalności taktyczne środki OPL. Pierwszy stopień oficerski otrzymał w 1986 i został skierowany na pierwsze stanowisko służbowe - dowódcy baterii artylerii przeciwlotniczej w 6 Śląskiej Brygadzie Zmotoryzowanej Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Katowicach. Po rozwiązaniu brygady był dowódcą baterii przeciwlotniczej w Centralnym Ośrodku Szkolenia Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Od roku 1993 starszy wykładowca w tymże centrum.

W 1994 roku rozpoczął studia w Akademii Obrony Narodowej. Po ich ukończeniu, studiów w 1996 roku, został skierowany do dalszego pełnienia służby ponownie w Centralnym Ośrodku Szkolenia Nadwiślańskich Jednostek Wojskowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Katowicach na stanowisku dowódcy batalionu szkolnego. W 1997 ukończył studia podyplomowe - inżynierii systemów transportowych - na Politechnice Śląskiej i został wyznaczony na stanowisko kierownika cyklu szkolenia w centrum. Od 1998 studia doktoranckie w trybie zaocznym a od 1999 w trybie stacjonarnym. W okresie studiów został przydzielony do Zakładu Obrony Przeciwlotniczej. Rozprawę doktorską obronił 22 października 2001 na Wydziale Lotnictwa i Obrony Powietrznej w AON i został skierowany do dalszej służby w Biurze Ochrony Rządu.

Janusz SZTANDARA¹⁴⁷

Pułkownik Janusz SZTANDARA urodził się 24 kwietnia 1951 roku. Służbę wojskową rozpoczął we wrześniu 1970 roku w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie. Po ukończeniu studiów w sierpniu 1974 roku, przez osiem lat pełnił służbę w pułkach raketowych wojsk obrony przeciwlotniczej w Rogowie i Lesznie na stanowiskach: dowódcy plutonu, dowódcy stacji radiolokacyjnej, dowódcy baterii rakiet przeciwlotniczych. W międzyczasie trzykrotnie uczestniczył w strzelaniach bojowych na poligonie na terenie ZSRR. W dniu 1 października 1982 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego, po jej ukończeniu, 13 lipca 1985 roku objął stanowisko starszego asystenta w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej.

W 1987 roku odszedł z katedry do pełnienia dalszej służby w 6 Brygadzie Powietrzno Desantowej. Początkowo był dowódcą 26 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej z którym dwa lata później - w 1989 roku - uzyskał zaszczytny tytuł najlepszego oddziału w zarówno w Wojskach Obrony Przeciwlotniczej jak i w 6 Brygadzie Powietrzno Desantowej. W 1992 roku, z chwilą rozwiązania dywizjonu przeciwlotniczego został wyznaczony na stanowisko Szefa Obrony Przeciwlotniczej brygady. Podczas 10 letniej służby w 6 Brygadzie Powietrzno Desantowej wykonał 157 skoków spadochronowych.

W dniu 15 kwietnia 1997 uchył do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Krzyżem Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Kazimierz SZYMAŃSKI¹⁴⁸

Pułkownik Kazimierz SZYMAŃSKI urodził się 13 lutego 1926 roku na terytorium Francji. Do Polski powrócił po II Wojnie Światowej w czerwcu 1947 roku. Trzy miesiące później, 25 września 1947 roku wstąpił do Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej. Po jej ukończeniu został dowódcą plutonu i dowódcą baterii szkolnej w tejże szkole. 5 maja 1952 przechodzi do 80 pułku Artylerii Przeciwlotniczej kolejno na stanowiska dowódcy plutonu dowodzenia, dowódcy baterii szkolnej i pomocnika zastępcy dowódcy pułku d/s liniowych. 21 października 1955 roku zostaje zastępcą dowódcy artylerii d/s artylerii przeciwlotniczej. Na przełomie 1958 i 1959 roku ukończył roczny stacjonarny kurs w Wojskowym Ośrodku Szkolenia Ogólnego. 31 sierpnia 1960 zostaje starszym pomocnikiem szefa OPL 2 Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej. Po ukończeniu Kursu Doskonalenia Oficerów szczebla dywizji obejmuje dowództwo 111 daplót.

¹⁴⁶ Podstawa – wywiad z Panem Tadeuszem Szmidtka

¹⁴⁷ Podstawa – wywiad z Panem Januszem Sztandara

¹⁴⁸ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/3718

1 października 1963 roku rozpoczyna studia w Akademii Sztabu Generalnego. Po jej ukończeniu zostaje Szefem Obrony Przeciwlotniczej 2 Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej.

1 lutego 1971 roku przechodzi do pracy w Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko adiunkta a następnie starszego wykładowcy.

14 grudnia 1981 ubył do rezerwy. (data ta jest datą z rozkazu o zwolnieniu gdyż pułkownik Kazimierz Szymański służył jeszcze około miesiąca ze względu na wprowadzenie stanu wojennego w dniu 13 grudnia 1981 roku)

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Krzyżem Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Piotr SZYMCZYK¹⁴⁹

Podpułkownik Piotr Paweł SZYMCZYK urodził się 5 czerwca 1926 roku. Służbę wojskową rozpoczął 28 kwietnia 1948 roku jako elew a następnie dowódca drużyny w 88 pułku artylerii przeciwlotniczej. 20 września 1948 roku rozpoczął studia w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Po ich ukończeniu, w dniu 4 września 1950 roku objął stanowisko dowódcy plutonu w 86 pułku artylerii przeciwlotniczej. W dniu 16 maja 1951 roku przeszedł do 95 pułku artylerii przeciwlotniczej gdzie pełnił obowiązki pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych, a od 18 listopada 1954 roku zastępcy dowódcy pułku ds. liniowych.

W dniu 14 lutego 1957 roku przeszedł do Akademii Sztabu Generalnego na stanowisko wykładowcy taktyki obrony przeciwlotniczej. 1 października 1959 roku rozpoczyna studia w Akademii Sztabu Generalnego w specjalności obrona przeciwlotnicza.

Po ukończeniu studiów 30 marca 1963 roku przechodzi do Dowództwa Wojsk Obrony Terytorium Kraju na stanowisko pomocnika szefa wydziału dowodzenia oddziału operacyjnego. 13 stycznia 1964 roku rozpoczyna służbę w 1 Korpusie Obrony Powietrznej Kraju na stanowisku starszego pomocnika szefa wydziału operacyjnego 10 kwietnia 1972 zastępcy szefa wydziału operacyjnego.

26 marca 1974 ubył do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi i odznaczeniami resortowymi.

Zdzisław ŚWITAŁA

Pułkownik Zdzisław ŚWITAŁA urodził się w 1927 r. Służbę w Wojsku Polskim rozpoczął 15 sierpnia 1947 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii nr 1 w Toruniu jako podchorąży 5 baterii przeciwlotniczej. W sierpniu 1948 roku wraz z baterią zostaje przeniesiony do powstającej w Koszalinie Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej. Promowany na stopień podporucznika we wrześniu 1949 roku pozostaje w szkole i dowodzi plutonem podchorążych, następnie jest wykładowcą teorii strzelania. Awansowany do porucznika w 1951 roku zostaje Szefem Sztabu 39 Samodzielnego Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej, lecz w rzeczywistości pełni obowiązki dowódcy. Zatwierdzony zostaje na stanowisku dowódcy w kwietniu 1952 roku, a po awansie do stopnia kapitana, w następnym roku przechodzi kurs dowódców pułków. Wyznaczenie na stanowisko dowódcy pułku przynosi awans do majora, lecz nie dochodzi do objęcia dowodzenia 95 Pułkiem Artylerii Przeciwlotniczej w Rogowie, gdyż zostaje skierowany do prac w Korei, jako członek Komisji Nadzorczej Państw Neutralnych. Po powrocie do kraju, jesienią 1955 roku, obejmuje dowodzenie 104 Pułkiem Artylerii Przeciwlotniczej w Stargardzie Szczecińskim, a po przeformowaniu pułku w 30 Dywizjon Artylerii Przeciwlotniczej, przechodzi na stanowisko Szefa Obrony przeciwlotniczej 20 Dywizji Pancerniej.

W dniu 1 października 1960 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego na kursie obrony przeciwlotniczej. Po ukończeniu studiów, 27 marca 1964 roku przyjął dowodzenie 133 Pułkiem Artylerii Przeciwlotniczej w Gołdapi, oddział ten przemianowany został na 15 pułk artylerii przeciwlotniczej. Z pułku odszedł w 1969 r., potem krótko dowodził 18 Dywizjonem Artylerii Przeciwlotniczej w Siedlcach.

Od 1972 roku pełni obowiązki dydaktyczno - naukowe w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w ASG WP. Stopień naukowy doktora uzyskuje po obronie dysertacji w 1984 roku

W 1984 ubył do rezerwy.

W przeciągu 40 lat służby wojskowej uzyskał stopień pułkownika, wielokrotnie wyróżniany, kawaler najwyższych odznaczeń państwowych, posiada wszystkie medale resortowe.

¹⁴⁹ Podstawa - Archiwum Wojsk Lądowych- Teczka Akt Personalnych 138/91/978

Eugeniusz TRZCINSKI¹⁵⁰

Pułkownik Eugeniusz TRZCIŃSKI urodził się w 4 marca 1923 r. Służbę w Wojsku Polskim rozpoczął w czasie II Wojny Światowej 1 czerwca 1943 roku w podoficerskiej szkole piechoty przy 1 Dywizji Piechoty. Od 1 października tego roku był dowódcą drużyny. 25 maja 1944 roku rozpoczął naukę w Oficerskiej Szkole Piechoty 1 Armii Wojska Polskiego i po jej ukończeniu, 23 października 1944 w stopniu chorążego objął pluton piechoty w 2 pułku piechoty 1 Dywizji Piechoty, a 2 kwietnia 1945 kompanię w tymże pułku. W lipcu został mianowany do stopnia podporucznika. Podczas wojny był trzykrotnie ranny: w bitwie pod Lenino, w Jastrowie i podczas forsowania Odry.

Po zakończeniu wojny pełnił obowiązki dowódcy batalionu w 54 i w 2 pułku piechoty. W międzyczasie ukończył półroczny kurs w Centrum Wyszkożenia Piechoty. 1 kwietnia objął obowiązki dowódcy 54 pułku piechoty 15 Dywizji Piechoty a 10 października 1949 roku 36 pułku piechoty 2 Dywizji Piechoty. Od 2 listopada 1950 był słuchaczem kursu w Wyższej Szkole Piechoty. Po ukończeniu tego kursu, 11 lipca 1951 roku objął obowiązki dowódcy 6 pułku piechoty 2 Dywizji Piechoty. Od 19 listopada 1953 roku był szefem sztabu 7 Dywizji Piechoty.

6 października 1956 roku rozpoczął naukę na Wyższym Kursie Akademickim w Akademii Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Po jego ukończeniu, 31 października 1957 roku rozpoczął dziewięcioletnią pracę w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej najpierw jako starszy wykładowca a od 28 marca 1961 roku jako zastępca szefa katedry do spraw kursów.

6 października 1967 roku odszedł do Ligi Obrony Kraju gdzie był między innymi Dyrktorem w Zarządzie głównym LOK.

18 sierpnia 1976 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Grunwaldzkim III klasy, Krzyżem Walecznych, srebrnym i brązowym medalem Zasłużony na Polu Chwały oraz odznaczeniem ZSRR - Orderem Wojny Narodowej II stopnia

Janusz WALCZAK¹⁵¹

Podpułkownik Janusz WALCZAK. Wyższą Szkołę Oficerską Wojsk Obrony Przeciwlotniczej ukończył w 1973 r. i otrzymał przydział na stanowisko dowódcy plutonu przyrządów w pułku artylerii przeciwlotniczej w Stargardzie Szczecińskim. W listopadzie 1974 roku został przeniesiony na stanowisko dowódcy artylerii przeciwlotniczej. W sierpniu 1978 r. objął obowiązki starszego oficera operacyjnego pułku. W 1980 r. ukończył Wyższy Kurs Doskonalenia Oficerów przy Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w KOSZALINIE i bez zdawania egzaminów został zakwalifikowany na I rok studiów w ASG które ukończył w 1983. 17 sierpnia 1983 roku przybył na stanowisko starszego asystenta do Katedry Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej. W grudniu 1989 roku zachorował i w dniu 15 lutego 1991 roku ze względu na stan zdrowia został przeniesiony do rezerwy.

Za wzorowe wywiązywanie się z obowiązków służbowych w 1976 r. został wyróżniony przez Dowódcę POW honorowym tytułem i odznaką „Wzorowy Dowódca”.

Po zakończeniu służby wojskowej aktywnie uczestniczył w życiu Gminy Rembertów. W latach 1994 -1998 był radnym Rady Dzielnicowej Warszawa Rembertów i podczas swojej kadencji przez dwa i pół roku pełnił obowiązki przewodniczącego Rady.

¹⁵⁰ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Tezka Akt Personalnych 1643/79/739

¹⁵¹ Podstawa – wywiad z Panem Januszem Walczakiem

Rafał WALERYCH¹⁵²

Pułkownik Rafał WALERYCH Syn. Jana i Bronisławy z d. Rogulska, urodził się 26.09.1930 roku w Przasnyszu woj. warszawskie. Pracował jako robotnik przed wstąpieniem do Wojska Polskiego. Służbę rozpoczyna w dniu 20.09.1948 r., jako podchorąży Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Po ukończeniu szkoły w 1950 r., służył w 84 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej, jako dowódca plutonu a następnie baterii. Na przełomie lat 1953-1954 ukończył Kurs Doskonalenia Oficerów i zostaje powierzona mu funkcja oficera sztabu pułku. Przeniesiony do 5 Saskiej DP w 1955 r., zostaje zastępcą dowódcy artylerii ds. artylerii przeciwlotniczej. Od 08.11.1956 r. do jesieni 1961 r. służył w 80 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej, jako szef sztabu. Rozpoczyna wówczas studia w Kijowskiej Wyższej Szkole Art.-Inż., którą kończy w lipcu 1965 r. Po powrocie do kraju był przez pół roku dowódcą dywizjonu w 80 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej, a następnie zastępcą dowódcy ds. liniowych 133 Pułku Artylerii Przeciwlotniczej. Od lutego 1967 r. dowodził 65 Pułkiem Artylerii Przeciwlotniczej, który w październiku 1967 r. przebrojono w rakiety przeciwlotnicze i przemianowano na 61 Pułk Artylerii WOPL. W dniu 25.11.1968 r. rozstaje się z oddziałem, przechodząc do ASG WP, gdzie jest przez siedem lat pracownikiem dydaktycznym w KT WOPL.

3 września 1975 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Antoni WOJCIECHOWICZ¹⁵³

Pułkownik Antoni WOJCIECHOWICZ urodził się 12.05.1949 w Kutnie W dniu 24 kwietnia 1970 roku rozpoczął służbę wojskową jako żołnierz służby zasadniczej i po zdaniu egzaminów 15 września tego roku rozpoczął studia w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej im. Mieczysława Kalinowskiego w Koszalinie. Po jej ukończeniu, w 1974 roku pełnił obowiązki dowódcy plutonu i szefa sztabu dywizjonu rakiet WOŁCHOW w 61 Pułku Artylerii Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Skwierzynie. Po przebrojeniu jednostki w rakiety KRUG, w 1975 roku, ukończył półroczny Akademicki Kurs przy Akademii Obrony Przeciwlotniczej Wojsk Lądowych w Kijowie i został wyznaczony na stanowisko dowódcy baterii a następnie szefa sztabu dywizjonu rakiet przeciwlotniczych.

W latach 1980 – 1983 studiował w Akademii Sztabu Generalnego im Karola Świerczewskiego.

Po ukończeniu studiów powrócił do 61 Brygady Artylerii Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Skwierzynie i pełnił obowiązki dowódcy dywizjonu rakiet, starszego oficera sztabu brygady i zastępcy szefa sztabu brygady.

5 października 1987 rozpoczął pracę dydaktyczną w Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej ASG WP jako starszy wykładowca, jednocześnie rozpoczął Zaoczne Studia Pedagogiki Wojskowej w ASG, które ukończył w 1988 roku.

Po czterech latach pracy w Akademii, 16 sierpnia 1991, w stopniu podpułkownika, powrócił na dwa lata do 61 Brygady Artylerii Wojsk Obrony Przeciwlotniczej na stanowisko zastępcy szefa sztabu brygady by, 19 sierpnia 1993, przejść ponownie do pracy dydaktycznej najpierw jako starszy wykładowca Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych w Poznaniu a następnie starszy wykładowca w Zakładzie Rodzajów Wojsk i Służb Wyższej Szkoły Oficerskiej im Stefana Czarnieckiego w Poznaniu.

20 maja 2000 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: złotym Krzyżem Zasługi oraz medalami resortowymi.

¹⁵² Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1643/79/760

¹⁵³ Podstawa – wywiad z Panem Antonim Wojciechowiczem

Marian WÓJCIK¹⁵⁴

Pułkownik Marian WÓJCIK urodził się dnia 16 maja 1930 roku.

Służbę wojskową rozpoczął 20 września 1948 roku w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Po jej ukończeniu 4 września 1950 roku był dowódcą plutonu i baterii w 88 pułku artylerii przeciwlotniczej. 19 września 1953 roku rozpoczął studia na Akademii Artylerii w ZSRR. Po jej ukończeniu, 1 czerwca 1958 roku przybył do Katedry Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego jako starszy wykładowca a następnie adiunkt. w latach 1966 - 1967 ukończył roczny kurs w Wyższej Artyleryjskiej Inżynierskiej Szkole w Kijowie ZSRR.

19 października 1979 przeszedł do dalszej służby w Studium Wojskowym Politechniki Częstochowskiej.

4 listopada 1987 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, złotym Krzyżem Zasługi.

Zdzisław WRZEŚNIAK¹⁵⁵

Pułkownik Zdzisław Wrześniak urodził się dnia 7 lutego 1929 roku

Służbę wojskową rozpoczął 27 września 1948 roku w Oficerskiej Szkole Piechoty nr 2. Po jej ukończeniu 7 lipca 1950 roku, przez rok, był dowódcą plutonu Kursu Doskonalenia Podoficerów Zawodowych w Przemyślu. Następnie 2 października 1951 rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego. Od 24 listopada 1944 roku był Szefem Sztabu 77 pułku piechoty 21 Dywizji Piechoty.

5 listopada 1955 roku rozpoczął trzydziestoletnią służbę w Akademii Sztabu Generalnego. Najpierw jako wykładowca taktyki ogólnej a od 26.07.1957 jako wykładowca taktyki OPL. 19.04.1969 roku przeszedł do katedry OTK, w której od 20 października 1982 został zastępcą szefa katedry. 28 listopada 1983 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Działania bojowe związków taktycznych i oddziałów wojsk Obrony Powietrznej Kraju, wojsk lotniczych i wojsk Obrony Przeciwlotniczej frontu we współdziałaniu z siłami obrony terytorialnej w czasie wzrostu zagrożenia i w początkowym czasie wojny - praca zbiorowa" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

5 listopada 1985 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Józef ZABŁOTNI¹⁵⁶

Pułkownik Józef Zabłotni urodził się 9 września 1926 roku

Służbę wojskową rozpoczął 26 kwietnia 1947 roku w 86 pułku artylerii przeciwlotniczej jako kanonier. 19 września został skierowany do Oficerskiej Szkoły Artylerii w Toruniu do 5-tej baterii artylerii przeciwlotniczej i po roku studiów wraz z bateria przeniósł się do nowoutworzonej Oficerskiej Szkoły Artylerii Przeciwlotniczej w Koszalinie. Po jej ukończeniu 13 września 1949 roku pozostał w szkole i przez sześć lat był dowódcą plutonu szkolnego i starszym wykładowcą.

22 listopada 1955 roku przeszedł do Akademii Sztabu Generalnego do Katedry Artylerii, gdzie był wykładowcą teorii strzelań OPL. 13 listopada 1958 roku przeszedł do Katedry Obrony Przeciwlotniczej, gdzie kolejno był: starszym wykładowcą obrony przeciwlotniczej, adiunktem, docentem i zastępcą szefa katedry. 5 lipca 1968 roku obronił rozprawę doktorską na temat "Zwalczanie przez artylerię przeciwlotniczą małego i średniego kalibru samolotów działających na małych wysokościach z dużymi prędkościami" i otrzymał stopień doktora nauk wojskowych.

11 października 1982 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem Komisji Edukacji Narodowej.

¹⁵⁴ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1840/94/2516

¹⁵⁵ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/4116

¹⁵⁶ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/4141

Michał ZAKRZEWSKI¹⁵⁷

Pułkownik Michał Zakrzewski urodził się dnia 7 lipca 1924 roku w Baranowiczach (obecnie Białoruś). W roku 1931 zaczął uczęszczać do szkoły i do roku 1939 ukończył dwie klasy gimnazjum ogólnokształcącego, w latach 1939- 1941 ukończył 7 i 8 klasę szkoły średniej według programu szkół Związku Radzieckiego. Po zajęciu terytorium Białorusi przez wojska Niemieckie rozpoczął pracę w charakterze robotnika kolejowego i pracował tam do chwili powołania do wojska, czyli do 26 lutego 1945 roku. Po zmobilizowaniu odbywał służbę wojskową w 1 zapasowym pułku a następnie w batalionie szkolnym 14 pułku piechoty 6 Dywizji Piechoty I Armii Wojska Polskiego. biorąc udział w walkach w ofensywie Odra-Łaba jako szeregowy - za co otrzymał podziękowanie od Generała Roli - Żymierskiego. Po zakończeniu wojny pozostał w straży okupacyjnej w rejonie Zwardonia. 1 listopada 1945 roku wstąpił do Oficerskiej Szkoły Artylerii w Toruniu, którą ukończył 8 września 1947, a następnie pełnił prawie wszystkich stanowiska w jednostkach liniowych, Był dowódcą plutonu i pomocnikiem komendanta sekcji podoficerskiej ds. wyszkolenia w 86 pułku artylerii przeciwlotniczej, szefem sztabu 89 pułku przeciwlotniczego oraz zastępcą dowódcy pułku do spraw liniowych i dowódcą 85 pułku artylerii przeciwlotniczej. Wszystkie te jednostki były oddziałami 13 Dywizji Artylerii Przeciwlotniczej.

1 października 1957 rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego, które ukończył w roku 1961 w wyniku bardzo dobrym. Następnie pracował w Katedrze Obrony przeciwlotniczej na stanowisku starszego wykładowcy i adiunkta. 18 marca 1966 roku pracą na temat "Maskowanie zasadniczych obiektów komunikacji lądowej przed rozpoznaniem powietrznym" obronił rozprawę doktorską i uzyskał stopień doktora nauk wojskowych.

10 września 1976 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: medalem Za Berlin, medalem Za Odrę Nysę i Bałtyk, medalem Za Zwycięstwo i Wolność, radzieckim medalem Za Zdobycie Berlina, radzieckim medalem Za Zwycięstwo Nad Niemcami, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi.

Zygmunt ZAREMBA¹⁵⁸

Pułkownik Zygmunt Zaremba urodził się 15 kwietnia 1927 roku

Służbę wojskową rozpoczął 19 października 1948 roku w Szkole podoficerskiej 86 pułku artylerii przeciwlotniczej jako elew. Następnie był tam szefem kompanii i dowódcą dział w tym pułku. 22. stycznia 1950 roku odszedł do rezerwy

Ponownie rozpoczął służbę wojskową 12 czerwca 1951 na Kursie Chorążych w Oficerskiej Szkole Artylerii Przeciwlotniczej. Po jej ukończeniu 23 listopada 1951 roku objął obowiązki dowódcy plutonu w 5 bat. wojsk kolejowych (brak danych czy bat oznacza baterie przeciwlotniczą tych wojsk czy batalion). Po rocznym pobycie w wojskach kolejowych przeszedł do 65 pułku artylerii przeciwlotniczej na stanowisko dowódcy baterii, następnie 25 maja 1954 roku do 16 dywizjonu artylerii przeciwlotniczej na stanowisko pomocnika szefa sztabu ds. operacyjnych, a 18 maja 1955 roku został szefem Sztabu 95 pułku artylerii przeciwlotniczej.

12 października 1955 przeszedł do Akademii Sztabu Generalnego i był tam wykładowcą katedry taktyki Fakultetu Artylerii. 3 listopada 1958 został wykładowcą taktyki obrony przeciwlotniczej w Katedrze Obrony Przeciwlotniczej, a rok później, 1 października 1959 roku rozpoczął studia w Akademii Sztabu Generalnego w grupie przeciwlotniczej. Po ukończeniu studiów pozostał w katedrze na stanowisku adiunkta a następnie dowódcy kursów Katedry Obrony Przeciwlotniczej.

2 grudnia 1978 roku odszedł do Wydziału Organizacji i Koordynacji Szkolenia ASG.

18 listopada 1981 roku odszedł do rezerwy.

Podczas pełnienia służby wojskowej był wielokrotnie wyróżniony między innymi: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i złotym Krzyżem Zasługi .

¹⁵⁷ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/4162

¹⁵⁸ Podstawa – Centralne Archiwum Wojskowe – Teczka Akt Personalnych 1783/90/4182

Bogdan ZBRODOWSKI¹⁵⁹

Pułkownik Bogdan Zdrodowski urodził się 2 kwietnia 1950 roku w Ostródzie, w rodzinie inteligenckiej. Uzyskał stopień zawodowy technika jako absolwent Technikum Elektrycznego w 1969 roku. Następnie wstąpił do Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Obrony Przeciwlotniczej w Koszalinie, którą ukończył z wyróżnieniem w 1973 roku. Podczas studiów aktywnie uczestniczył w pracach koła naukowego studentów oraz wychowaniu młodzieży w ramach Związku Harcerstwa Polskiego. Był inicjatorem i propagatorem współpracy patronackiej WSOWOPL z domami dziecka. W 1973 roku po mianowaniu na stopień oficerski rozpoczął służbę w 13 pułku artylerii przeciwlotniczej w Elblągu na stanowisku dowódcy plutonu przyrządów, a po roku wyznaczony na stanowisko dowódcy baterii artylerii S-60. Systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe i poszerza wiedzę taktyczną. Jako finalista Pierwszej Ogólnopolskiej Olimpiady Taktycznej WP w drodze wyróżnienia został skierowany na studia w Akademii Sztabu Generalnego, które rozpoczął w 1976 r. na kierunku obrony przeciwlotniczej Wydziału Wojsk Lądowych.

Podczas studiów aktywnie uczestniczył w pracach naukowych Katedry OPL i koła naukowego słuchaczy. Studia kończy z oceną bardzo dobrą w 1979 roku w stopniu kapitana. Uzyskiwane wysokie wyniki oraz posiadane predyspozycje naukowe stały się podstawą złożonej propozycji podjęcia dalszej służby w Akademii Sztabu Generalnego.

W latach 1979 - 1980, w ramach praktyki, pełni służbę na stanowisku starszego oficera operacyjnego 55 pułku rakiet przeciwlotniczych w Szczecinie - Podjuchach oraz szefa sztabu 83 pułku rakiet przeciwlotniczych w Koszalinie.

Od 1979 roku będąc pracownikiem naukowo-dydaktycznym - początkowo Akademii Sztabu Generalnego, a następnie Akademii Obrony Narodowej - przeszedł wszystkie szczeble działalności naukowej: starszego asystenta, adiunkta, docenta i profesora akademickiego oraz dydaktycznej i organizacyjnej: kierownika zespołów naukowych, kierownika taktycznego grup studentów, kierownika zakładu, szefa katedry i prodziekana wydziału. W 1985 roku uzyskuje stopień naukowy doktora, a w 1990 roku doktora habilitowanego nauk wojskowych. Obydwie prace promocyjne zostały wyróżnione nagrodami rektorskimi.

W dotychczasowej służbie, nauce i dydaktyce wojskowej stworzył znaczący dorobek w postaci ponad stu pięćdziesięciu opracowań zwartych, ekspertyz, recenzji, podręczników i skryptów akademickich, artykułów w wydawnictwach krajowych i zagranicznych. Wypromował kilkudziesięciu oficerów dyplomowanych, kilkunastu doktorów nauk wojskowych, zorganizował kilkanaście konferencji i seminariów naukowych, w tym międzynarodowych. Zainicjował i zorganizował międzynarodową współpracę pomiędzy Akademią Obrony Narodowej a zespołem doradców Ministra Obrony Wielkiej Brytanii oraz Akademią Obrony Narodowej a czeską Akademią Wojskową w Brnie i słowacką Akademią Wojskową w Liptowskim Mikolaszu, w zakresie problematyki obrony powietrznej. Obecnie jest prodziekanem Wydziału Strategiczno – Obronnego Akademii Obrony Narodowej.

¹⁵⁹ Podstawa – wywiad z Panem Bogdanem Zdrodowskim

Wykaz absolwentów ASG i AON specjalności obrona przeciwlotnicza

Rocznik 1953/1956

por.	Folcik Zygmunt	por.	Kotański Zbigniew
por.	Chłystek (Chelmiński) Wiesław	por.	Niemiec Marian
por.	Gozdecki Czesław	kpt.	Pawełko Józef
kpt.	Hawryszczak Marian	por.	Sokalski Zygmunt
por.	Jakimczyk Jerzy	ppłk	Dac Józef wieczorowe
por.	Kochan Stanisław		

Rocznik 1954/1957

gen. bryg.	Czubryt – Borkowski Czesław	por.	Wiesław Liwski
	wieczorowe	por.	Władysław Misztal
por.	Kazimierz Sałas	por.	Henryk Mikusek
kpt.	Zygmunt Banasiak	por.	Czesław Pabiak
kpt.	Tadeusz Kwaśnicki	por.	Józef Ruciński
por.	Roman Dziarski		

Rocznik 1955/1959

kpt.	Kłoda Henryk	kpt.	Urbański Henryk
ppłk	Lasocki Sylwester	por.	Cieślak Władysław
ppłk	Sołtysik Tadeusz	kpt.	Czerwiec Józef
kpt.	Komocki Kazimierz	kpt.	Jaroń Kazimierz
kpt.	Pawlata Stanisław	kpt.	Mirowski Tadeusz
kpt.	Sokołowski Paweł	kpt.	Niedek Witold

Rocznik 1956/1960

mjr	Nowak Edward	kpt.	Łajdecki Stanisław
mjr	Domański Stanisław	kpt.	Nowak Zbigniew
mjr	Łabiński Roman	kpt.	Paluch Zbigniew
mjr	Włosek Waclaw	kpt.	Podobas Zdzisław
mjr	Namedyński Stanisław	kpt.	Sołtysiak Henryk
kpt.	Głowacki Czesław	kpt.	Węgrzyn Józef
kpt.	Hruszwicki Antoni	kpt.	Chudy Waclaw
kpt.	Hrycykiewicz Władysław	kpt.	Pieszczyński Florian

Rocznik 1957/1961

Mjr	Raszkievicz Jerzy	mjr	Zakrzewski Michał
kpt.	Bukowski Zygmunt	kpt.	Adamczyk Stefan
kpt.	Lassota Edward	kpt.	Chłopek Henryk
kpt.	Lewandowski Zbigniew	kpt.	Halama Karol
kpt.	Malanda Jan	kpt.	Książek Henryk
kpt.	Mrówczyński Stanisław	kpt.	Kupiec Michał
kpt.	Olejniki Tadeusz	kpt.	Strzyżakowski Tadeusz
kpt.	Samson Władysław		

Rocznik 1958

W roku 1958 nie było naboru przeciwlotników

Rocznik 1959/1963

mjr	Zduński Albin	kpt.	Boliński Józef
mjr	Humenny Michał	kpt.	Putowski Jerzy
mjr	Kowalczyk Mieczysław	kpt.	Kęsik Jerzy
mjr	Gwardiak Bolesław	kpt.	Szymczyk Piotr
mjr	Lis Kazimierz	kpt.	Zaremba Zygmunt
kpt.	Błaszczec Ryszard	plk	Dębniak Stanisław

Rocznik 1960/1964

Pplk	Sliwa Stanisław	kpt.	Dyrda Waław
ppłk	Świtała Zdzisław	kpt.	Łuka Michał
mjr	Khal Stanisław	kpt.	Dańko Władysław
kpt.	Szewczykowski Mieczysław	kpt.	Olkiewicz Mieczysław
kpt.	Barnacki Feliks	kpt.	Piękosz Marian
kpt.	Baczek Ryszard	kpt.	Wezgraj Marian

Rocznik 1961/1965

ppłk	Łazarczyk Jan	kpt.	Wieczerek Marian
ppłk	Wasąg Mieczysław	kpt.	Banach Józef
mjr	Jarmal Jerzy	kpt.	Dyrka Józef
kpt.	Pałasz Stanisław	kpt.	Górny Stefan
kpt.	Siemaszko Tadeusz	kpt.	Lutkowski Marian

Rocznik 1962/1966

ppłk	Kościuk Stanisław	kpt.	Jeż Józef
mjr	Sempławski Andrzej	kpt.	Olszewski Wiesław
kpt.	Cendrowski Jerzy	kpt.	Obrał Józef
kpt.	Gawron Zbigniew	kpt.	Pietrzyk Bolesław
kpt.	Gawrysiak Jan	kpt.	Niewiałkowski Adam
kpt.	Górny Witold		

Rocznik 1963/1966

mjr	Gruszka Edward	kpt.	Bartuś Mieczysław
mjr	Kukuła Franciszek	kpt.	Lisicki Ryszard
mjr	Manturewicz Jerzy	kpt.	Poławski Stanisław
mjr	Szymański Kazimierz	kpt.	Rakowski Tadeusz
kpt.	Szczupak Władysław		

Rocznik 1964/1967

mjr	Lubicz Franciszek	mjr	Siwiec Zenon
mjr	Łukasik Eugeniusz	kpt.	Wierzchowski Józef
kpt.	Sekuła Wieńczysław		

Rocznik 1965

Nie było naboru do akademii

Rocznik 1966/1969

ppłk	Kucharczyk Henryk	mjr	Kaczorowski Krzysztof
ppłk	Tomaszczuk Leon	mjr	Iwasiuta Bartłomiej

Rocznik 1967/1970

kpt.	Durak Jerzy	kpt.	Kalinowski Stanisław
mjr	Jagodziński Hieronim	mjr	Milczewski Henryk

Rocznik 1968/1971

por.	Cajler Zdzisław	kpt.	Kraško Bazyli
kpt.	Dudek Tadeusz	mjr	Lewalski Zdzisław
kpt.	Furs Jan	kpt.	Orłowski Jan
kpt.	Gajewski Stefan	mjr	Stobierski Władysław
por.	Głowacki Jerzy	kpt.	Szulecki Jan
mjr	Korczak Jan	mjr	Wawrzecki Czesław

Rocznik 1969/1972

por.	Józefowski Stefan	kpt.	Ogonowski Ryszard
mjr	Krawisz Stanisław	kpt.	Sobczyk Józef
kpt.	Krupinski Jerzy	kpt.	Sowa Ryszard
kpt.	Liczaj Janusz	kpt.	Wiloch Józef
kpt.	Mazurkiewicz Stanisław	kpt.	Wiśniewski Wojciech
kpt.	Milewski Tadeusz		

Rocznik 1970/1973

kpt.	Bociuk Norbert	mjr	Pado Józef
mjr	Borowik Bazyli	mjr	Puchalski Ryszard
mjr	Gulewicz Kazimierz	kpt.	Stepaniak Antoni
kpt.	Kasiński Ryszard	kpt.	Zielinski Zdzisław
kpt.	Kondracki Krzysztof	kpt.	Żmijewski Jerzy

Rocznik 1971/1974

kpt.	Adamski Zbigniew	kpt.	Majka Michał
mjr	Chojka Stefan	mjr	Niwiński Ryszard
kpt.	Jauer Tadeusz	mjr	Pypczyński Tadeusz
kpt.	Korzecki Kazimierz	kpt.	Rodek Janusz
kpt.	Kulik Jan	kpt.	Szymczak Michał

Rocznik 1972/1975

kpt.	Bęben Karol	kpt.	Niemyjski Zdzisław
kpt.	Ciesielski Boduen	por.	Ostrokólski Andrzej
kpt.	Durawa Antoni	mjr	Puchalski Ryszard
kpt.	Gadzała Józef	kpt.	Stępień Ireneusz
mjr	Kotlicki Stanisław	kpt.	Wiewiórka Janusz
kpt.	Mazurowski Ryszard		

Rocznik 1973/1976

kpt.	Czepielik Stanisław	kpt.	Panek Zbigniew
kpt.	Dyminski Wiesław	kpt.	Stoinski Czesław
kpt.	Kolarz Gustaw	kpt.	Wilczek Waldemar
por.	Konder Bogdan	kpt.	Lenkiewicz Józef
por.	Kunicki Wojciech		

Rocznik 1974/1977

kpt.	Francuz Stefan	por.	Stecki Władysław
kpt.	Kopij Stefan	mjr	Styszko Adam
kpt.	Kowalczyk Zdzisław	kpt.	Szmulew Jan
kpt.	Kromolicki Jacek	mjr	Tomczyk Wiesław
kpt.	Militowski Andrzej	kpt.	Efenberg Bogdan
kpt.	Motyka Antoni	kpt.	Brześniowski Zdzisław
kpt.	Sabaj Kazimierz		

Rocznik 1975/1978

kpt. Benedykciuk Marian
kmdr ppor. Fajks Jerzy
kpt. Ferek Adam
kpt. Kołodziejski Lech

kpt. Matuszak Andrzej
kpt. Nosal Stanisław
por. Potyrański Kazimierz
kpt. Ksobiech Antoni

Rocznik 1976/1979

kpt. Bereska Wiesław
kpt. Czerniakowski Janusz
kpt. Dziuba Tadeusz
kpt. Ginda Karol
kpt. Gonera Wiesław
kpt. Janiszewski Ryszard

kpt. Kołando Tadeusz
kpt. Lutelmowski Wojciech
kpt. Piechowski Zdzisław
kpt. Wojciechowski Adam
por. Zdrodowski Bogdan

Rocznik 1977/1980

kpt. Andrzejczak Zbigniew
kpt. Ciesiołka Leszek
kpt. Dziubek Roman
kpt. Kokociński Stefan
kpt. Nowak Jan

kpt. Pachla Jerzy
kpt. Pryjomski Czesław
kpt. Rynowski Jerzy
por. Siuda Jerzy
kpt. Skulski Zdzisław

Rocznik 1978/1981

kpt. Bąk Stanisław
kpt. Domaszewski Krzysztof
kpt. Jankowiak Ryszard
kpt. Niski Grzegorz

kpt. Tomaszewski Jerzy
mjr Wierzbicki Andrzej
kpt. Zielniewicz Jerzy

Rocznik 1979/1982

kpt. Agaciak Andrzej
ppłk Bardzik Julian /19kurs zaoczny
kpt. Debniak Waldemar
kpt. Janiszewski Jerzy
kpt. Kowalewski Marian
kpt. Cupryn Zygmunt

kpt. Mruk Krzysztof
kpt. Sadko Mieczysław
kpt. Terek Stanisław
kpt. Wojciechowski Marian
kpt. Wolniarski Jerzy

Rocznik 1980/1983

kpt. Czyż Kazimierz
kpt. Gierymski Andrzej
kpt. Grabczak Waldemar
kpt. Karaś Henryk
kpt. Kuriata Ryszard
kpt. Ratajski Zdzisław

kpt. Rochmankowski Mirosław
mjr Rodzeń Marian
kpt. Szlechta Jerzy
kpt. Walczak Janusz
kpt. Wojciechowicz Antoni
kpt. Żmijewski Jan

Rocznik 1981/1984

kpt. Fertykowski Adam
mjr. Łokociejewski Jan
mjr. Olech Jan
mjr. Piejko Jan
kpt. Rosinski Mieczysław

kpt. Puszczyk Stanisław
kpt. Skorupski Zdzisław
kpt. Szczęsny Lech
kpt. Wolski Wiesław

Rocznik 1982/1985

mjr Rudnicki Kazimierz
kpt. Andruszkiewicz Marek
kpt. Dobija Krzysztof
kpt. Glaza Jerzy

kpt. Howard Jan
mjr. Józwiak Romuald
mjr. Kowalczuk Jan
kpt. Sztandara Janusz

Rocznik 1983

nie było oficerów wojsk obrony przeciwlotniczej

Rocznik 1984/1987

mjr Zielenienko Wiktor¹⁶⁰
 kpt. Lasota Tadeusz
 kpt. Rola Andrzej
 kpt. Olszanowski Zbigniew
 mjr Matejczyk Zbigniew

mjr Jackiewicz Michał
 mjr Makowski Andrzej
 kpt. Kisielnicki Józef
 mjr Gorczycki Eugeniusz

Rocznik 1985/1988

ppłk Śliwiński Paweł
 mjr Golec Tadeusz
 mjr Kulik Duson
 mjr Wąs Jan
 mjr Długowolski Antoni

kpt. Racinowski Józef
 kpt. Bartkiewicz Andrzej
 kpt. Derlukiewicz Andrzej
 kpt. Satko Jan

Rocznik 1986/1989

kpt. Glen Andrzej - z wyróżnieniem
 kpt. Misztal Marek
 kpt. Kołodziejczyk Mirosław
 kpt. Krawczak Krzysztof

mjr Kudryk Kazimierz
 kpt. Pertko Leszek
 kpt. Tabor Ryszard
 mjr Wódz Krzysztof

Rocznik 1987/1990

mjr Strachota Mieczysław
 kpt. Bargieł Adam
 kpt. Nakonieczny Edward
 kpt. Kulczak Andrzej
 kpt. Łosiński Andrzej

kpt. Rosa Henryk
 kpt. Ruszlewski Mirosław
 kpt. Rutkowski Mirosław
 kpt. Szczepaniak Zbigniew
 por. Mruk Wiesław

Rocznik 1988/1991 I promocja AON

kpt. Adamiec Jerzy
 kpt. Babinowski Waldemar
 kpt. Czarniewski Kazimierz
 kpt. Cichocki Kazimierz

kpt. Hawrot Waldemar
 kpt. Rudnicki Zbigniew
 kpt. Wałęza Michał

Rocznik 1989/1992

ppłk Rybakowski Eugeniusz
 mjr Kretkowski Ryszard
 mjr Rosłonec Piotr
 kpt. Cendrowski Leszek
 kpt. Mleczko Tadeusz

kpt. Banasik Mirosław
 kpt. Kowalski Sławomir
 kpt. Koziół Jerzy
 kpt. Halama Adam

Rocznik 1990/1992

kpt. Kolinski Dariusz
 kpt. Ostapko Jerzy

kpt. Śmietana Marek

Rocznik 1991/1993

kpt. Dereń Leszek
 kpt. Kantypowicz Jan

kpt. Wójcik Janusz

Rocznik 1992/1994

kpt. Kopyra Cezary
 kpt. Zielinski Andrzej

kpt. Banach Zbigniew
 kpt. Cieslik Roman

Rocznik 1993/1995

kpt. Wojciechowski Sławomir
 kpt. Majowicz Mirosław
 kpt. Bartosewicz Bartłomiej

kpt. Czyżowski Józef
 kpt. Kaczorowski Adam
 kpt. Zaręba Grzegorz

¹⁶⁰ Oficer armii radzieckiej

cd . Rocznik 1993/1995

kpt. Burhard Janusz
 kpt. Pałubiak Jerzy
 kpt. Wadiak Mirosław

kpt. Kozłowski Dariusz
 kpt. Koryzma Stanisław
 kpt. Jurkiewicz Wojciech

Rocznik 1994/1996

kpt. Gałęcki Krzysztof
 kpt. Gołojuch Jarosław
 kpt. Krojec Ryszard
 kpt. Musiał Bogusław
 kpt. Radde Rajmund

kpt. Rejmna Mariusz
 kpt. Sudoł Tadeusz
 kpt. Szmidtka Tadeusz
 kpt. Bątruk Zenon
 kpt. Korus Marek

Rocznik 1995/1997

kpt. Grzeszczyk Jacek
 kpt. Krawczak Krzysztof
 kpt. Leśniewski Marek

kpt. Malec Mieczysław
 kpt. Piekarczyński Andrzej

Rocznik 1996/1998

kpt. Dobroń Dariusz
 kpt. Kulas Mirosław
 kpt. Mikołajun Jacek
 kpt. Pruski Zbigniew
 kpt. Radomyski Adam

kpt. Tomaszewski Tomasz
 por. Marynowski Dariusz
 por. Mentel Jerzy
 por. Żywica Roman

Rocznik 1997/1999

kpt. Kałamarz Witold
 kpt. Żyłka Dariusz
 kpt. Markiewicz Jarosław
 kpt. Czyżak Bogdan

kpt. Krawczyk Krzysztof
 kpt. Mroczkowski Maciej
 kpt. Kojło Sławomir

Rocznik 1998/2000

kpt. mar. Ćwiklik Krzysztof
 kpt. Bałęcki Jarosław
 kpt. Lużyńczyk Adam

kpt. Janowski Cezary
 kpt. Kowalczyk Andrzej
 kpt. Klajda Dariusz

Rocznik 1999/2001

kpt. mar. Bubel Roman
 kpt. Miechowicz Mariusz
 kpt. Dudkiewicz Dariusz
 kpt. Bikowski Andrzej
 kpt. Kędziora Ireneusz

kpt. Sławiczek Andrzej
 kpt. Piechocki Krzysztof
 kpt. Węgrzyn Waldemar
 por. Krzysztofik Dariusz

Rocznik 2000/2002

kpt. Karwiński Dariusz
 kpt. Kierdelewicz Tomasz
 kpt. Kopczewski Adam
 kpt. Kosowski Robert

kpt. Sabaj Janusz
 kpt. Zieliński Robert
 kpt. Godlewski Dariusz
 kpt. Adamiak Artur

Rocznik 2001/2003

kpt. Tarunt Tomasz
 kpt. Baranowski Tomasz
 kpt. Bródka Piotr
 kpt. Cieśla Sławomir
 kpt. Gatz Arkadiusz
 kpt. Monkiewicz Krzysztof

kpt. Nagrabski Krzysztof
 kpt. Wasyliuk Paweł
 kpt. Wiśniewski Robert
 kpt. Wojtak Krzysztof
 kpt. Zientalak Przemysław

Rocznik 2002/2004

kpr. Kudraj Radosław
 por. Ryczkowski Robert

por. Sójka Wojciech

Wykaz profesorów, docentów, doktorów habilitowanych i doktorów

Profesorowie

Józef DAC
Stanisław PIURO - po odejściu z katedry
Czesław GOZDECKI - po odejściu z katedry

Docenci

Włodzimierz KOSTRZEWSKI	Zygmunt BANASIAK
Władysław MASTEJ	Wiktor BUKOWSKI
Zbigniew PALUCH	Zbigniew PALUCH
Stanisław PIURO	Antoni PRZENICZNY
Józef ZABŁOTNI	Bogdan ZDRODOWSKI
Tadeusz MIROWSKI	Marian KOWALEWSKI

Doktorzy habilitowani

Bogdan ZDRODOWSKI	Andrzej GLEN
Marian KOWALEWSKI	Ryszard KURIATA – po odejściu z zakładu
Czesław GOZDECKI	

Doktorzy

Józef BANACH	Władysław MASTEJ
Zygmunt BANASIAK	Tadeusz MILEWSKI
Karol BĘBEN	Tadeusz MIROWSKI
Wiktor BUKOWSKI	Edward NOWAK
Jan Krzysztof DOMASZEWSKI	Zbigniew PALUCH
Andrzej GLEN	Edmund PIĄTKOWSKI
Czesław GOZDECKI	Stanisław PIURO
Adam HALAMA	Antoni PRZENICZNY
Włodzimierz KOSTRZEWSKI	Adam RADOWSKI
Kazimierz KORZECKI	Stanisław RUTECKI
Marian KOWALEWSKI	Tadeusz SZMIDTKA
Eugeniusz KOWALSKI	Zdzisław ŚWITAŁA
Jerzy KOZIOL	Zdzisław WRZEŚNIAK
Ryszard KURIATA	Józef ZABŁOTNI
Jerzy KWIATKOWSKI	Michał ZAKRZEWSKI
Stefan MAKOWSKI	Bogdan ZDRODOWSKI

Rozkaz personalny Komendanta ASG Nr.099 z 24.08.1957 roku

Rembertów, dnia 24 sierpnia 1957 r.

ROZKAZ PERSONALNY Komendanta ASG Nr.099

W związku z przeformowaniem Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K. Świerczewskiego na etat Nr 20/435 stwierdzam, że niżej wymienieni oficerowie zatwierdzeni są rozkazami personalnymi Ministra Obrony Narodowej i Szefa Sztab Generalnego, na stanowiska służbowe

Oficerom którzy nie zatwierdzeni są jeszcze na stanowiska służbowe, do czasu ukazania się pozostałych rozkazów personalnych Ministra Obrony Narodowej — powierzam czasowe pełnienie obowiązków służbowych /czpo/.

KATEDRA OBRONY Przeciwlotniczej w/g etatu Nr 20/435

1. płk. SZAMOTULSKI Jan s. Jana – czpo / Szef Katedry Obrony Przeciwlotniczej

Podstawa: Decyzja Komendanta ASG.

2. mjr. OWSIANECKI Franciszek, s. Michała – czpo / st. wykładowca opl. Katedry Obrony Przeciwlotniczej /Uposażenie zachować zgodnie z R-zem Nr 59/MON z dnia 31.05.57/

Podstawa: Decyzja Komendanta ASG.

3. mjr. KWAŚNIAK Władysław s. Mikołaja – czpo / st. wykładowca opl. Katedry Obrony Przeciwlotniczej /Uposażenie zachować zgodnie -z R-zem Nr 59/MON z dnia 31.05.57r./

Podstawa: Decyzja Komendanta ASG

4. mjr. MASTEJ Władysław s. Józefa - st. wykładowca taktyki art. opl. Katedry Obrony Przeciwlotniczej

Podstawa Decyzja Komendanta ASG

5. mjr. PIÓRO¹⁶¹ Stanisław s. Jana -wykładowca opl. Katedry Obrony Przeciwlotnicze

j

Podstawa: Rz Pers. Nr .021 z dnia 25.07.57r.- Szefa Szt. Gen.

6 kpt. KAZIMIEROWSKI¹⁶² Daniel s. Jana - wykładowca opl. Katedry Obrony Przeciwlotniczej

Podstawa Rz Pers. Nr 021 z dnia 25.07.57r.- Szefa Szt. Gen.

7. kpt. KOSMAŁA Tadeusz s. Piotra - wykładowca opl. Katedry Obrony Przeciwlotniczej

Podstawa Rz Pers. Nr 021 z dnia 25.07.57r.- Szefa Szt. Gen.

8. kpt. WRZEŚNIAK Zdzisław - Józef - s. Józefa – wykładowca opl. Katedry Obrony przeciwlotniczej

Podstawa: Rz Pers. Nr 021 z dnia 25.07.57r.- Szefa Szt. Gen

Komendant Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K.Świerczewskiego – Mieczysław BIEN – gen. bryg.

Zastępca Komendanta Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K. Świerczewskiego d/s politycznych – Józef URBANOWICZ – płk

¹⁶¹ W rozkazie jest błędnie wpisane nazwisko Pana PIURO

¹⁶² W rozkazie jest błędnie wpisane nazwisko Pana KAŻMIEROWSKI

Rozkaz personalny komendanta ASG WP Nr 088 z 24.10.1958 roku

Rembertów, dnia 24.10.1958 r.

ROZKAZ PERSONALNY Nr 088

W związku z przejściem Fakultetu Wojsk Lotniczych Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K. Świerczewskiego na etat Nr 20/476 niżej wymienieni oficerowie do czasu ukazania się Rozkazów Personalnych Ministra Obrony Narodowej czasowo powierzam pełnienie obowiązków służbowych /czpo/:

z dniem 1.11.1958 r

25. płk SZAMOTULSKI Janowi s. Jana- powierzam czpo Szefa Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

26. ppłk KOSTRZEWSKI Włodzimierzowi s. Bronisława - powierzam czpo Zcy Szefa Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

27. ppłk MAKOWSKI Stanisławowi s. Pawła - powierzam czpo Zcy Szefa Katedry Obrony Przeciwlotniczej d/s teorii strzelania Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

28. mjr OWSIANIECKI Franciszkowi s. Michała- powierzam czpo St. Wykładowcy OPL Kierownika grupy Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

29. mjr BUKOWSKI Wiktorowi s. Bernarda - powierzam czpo St. Wykładowcy Kat. Taktyki Art. Plot. – kierownika grupy Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

30. mjr MASTEJ Władysławowi s. Józefa - powierzam czpo St. Wykładowcy Kat. Taktyki Art. Plot. – kierownika grupy Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

31. ppłk TRZCIŃSKI Eugeniuszowi s. Stanisława – powierzam czpo St. Wykładowcy OPL Katedry Obrony Przeciwlotniczej-Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

32. NEDWIDEK Kazimierzowi s. Stanisława – powierzam czpo St. Wykładowcy Techniki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych Obrony Przeciwlotniczej. /z zachowaniem dotychczas pobieranego uposażenia/

33. kpt BZASZCZEĆ Ryszardowi s. Jana – powierzam czpo .St. Wykładowcy Teorii Strzelania Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG..

34. kpt ZABŁOTI Józefowi s. Ignacego - powierzam czpo St. Wykładowcy Teorii. Strzelania Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

35. mjr PIURO Stanisławowi s. Jana- powierzam czpo Wykładowcy Opl Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG

36. mjr KAZIMIERZOWSKI¹⁶³ Daniel s. Jana - powierzam czpo Wykładowcy Opl Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

¹⁶³ W rozkazie jest błędnie wpisane nazwisko Pana KAŻMIEROWSKI

37. kpt. SOKALSKI Zygmuntowi s. Konrada – powierzam czpo Wykładowcy Taktyki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

38. kpt. GOZDECKI Czesław s. Feliksa - powierzam czpo Wykładowcy Taktyki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

39. kpt. HAWRYSZCZAK Marianowi -s. Jana- powierzam czpo Wykładowcy Taktyki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

40. kpt. WÓJCIK Marian s. Michała - powierzam czpo Wykładowcy Taktyki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG

41. kpt. ZAREMBA Zygmuntowi s. Mariana - powierzam czpo Wykładowcy Taktyki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K. Świerczewskiego

42. kpt. SZYMCZAK Piotr s. Stefana – powierzam czpo Wykładowcy Taktyki Art. Plot. Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

43. kpt. FOLCIK Zygmuntowi s. Wojciecha - powierzam czpo Wykładowcy Teorii Strzelania Katedry Obrony Przeciwlotniczej Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG

44. kpt. CZARNOOKI Tadeuszowi s. Zygmunta - powierzam czpo Wykładowcy Teorii Strzelania. Katedry Obrony Przeciwlotniczej – Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

45. mjr KOWALCZYK Mieczysławowi s. Mariana - powierzam czpo Kierownika Gabinetu Katedry Obrony Przeciwlotniczej – Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej ASG.

Komendant Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K. Świerczewskiego – Mieczysław BIEN – gen. bryg.

Zastępca Komendanta Akademii Sztabu Generalnego im. gen. br. K. Świerczewskiego d/s politycznych – Józef URBANOWICZ – płk

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie utworzenia AON

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 maja 1990 r. w sprawie utworzenia Akademii Obrony Narodowej i Wyższej Szkoły Oficerskiej Inżynierii Wojskowej oraz zniesienia Wojskowej Akademii Politycznej

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym (Dz. U. 1987 r. Nr 27 poz. 156) zarządza się co następuje:

§ 1.

1 Z dniem 1 października 1990 r.

1) tworzy się:

a) Akademię Obrony Narodowej.

b) Wyższą Szkołę Oficerską Inżynierii Wojskowej im. gen Jakuba Jasińskiego;

2) znosi się Wojskową Akademię Polityczną im. Feliksa Dzierżyńskiego.

2. Utworzone szkoły:

1) wymienionej w ust 1 w pkt 1 pod lit. a) następuje poprzez przekształcenie Akademii Sztabu Generalnego Wojska Polskiego im. gen. Karola Świerczewskiego.

2) wymienionej w ust 1 w pkt 1 pod lit. b) następuje poprzez połączenie Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Inżynieryjnych im. gen Jakuba Jasińskiego z Wyższą Szkołą Oficerską Wojsk Chemicznych im Stanisława Zinji;

§ 2.

1. Zadaniem Akademii Obrony Narodowej jest:

1) kształcenie wysoko kwalifikowanych kadr dowódczych, sztabowych, specjalistycznych oraz naukowych i dydaktycznych na potrzeby Sił Zbrojnych

2) przygotowanie kadr administracji państwowej i gospodarczej do wykonywania specjalistycznych zadań w dziedzinie obronności

3) prowadzenie działalności naukowo – badawczej w dziedzinie nauk wojskowych oraz humanistycznych i ekonomicznych.

2. Zadaniem Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Inżynieryjnych im. gen Jakuba Jasińskiego jest prowadzenie

1) działalności dydaktycznej o kierunku techniczno – dowódczym, kształcenie i wychowanie kadry specjalistów wojskowych przygotowanych do objęcia w Siłach Zbrojnych stanowisk wymagających wyższego wykształcenia zawodowego.

§ 3.

W § 1 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 1967 r. w sprawie utworzenia wyższych szkół oficerskich (Dz. U. Nr 15 poz. 85 i z 1971 r. Nr 8 poz. 83) skreśla się pkt. 5 i 7.

Wyciąg z etatów ASG i AON

Etat ASG 20/86 od 19.08.1947 do 1948¹⁶⁴

19 sierpnia 1947 r. wydany został rozkaz organizacyjny nr 0203/Org. o przeniesieniu ASG z tymczasowego etatu nr 20/85 na etat nr 20/86.

Etat ASG 20/96 od 19.04.1948 do 1949¹⁶⁵

19 kwietnia 1948 r. wydany został rozkaz szefa Sztabu Generalnego dotyczący przejścia ASG na etat nr 20/98 - powołanie katedr specjalistycznych w uczelni

Etat ASG 20/139 od 13.03.1949 do 1950¹⁶⁶

28 maja 1949 r. wydany został rozkaz organizacyjny MON nr 0111/Org. o przeniesieniu akademii na etat nr 20/139

W Katedrze Artylerii wymienionych jest etat szefa katedry, trzech starszych wykładowców i trzech wykładowców. Wszystkie etaty są etatami artylerii naziemnej.

Etat ASG 20/194 od 05.05.1950 do 29.08.1952¹⁶⁷

Rozkazem organizacyjnym nr 0114/org z dnia 5 10 1950 roku wprowadzono etat nr 20/194.

W Katedrze Artylerii został po raz pierwszy wprowadzony etat wykładowca artylerii przeciwlotniczej – ppłk – (1 etat)

Etat ASG 20/274 od 29.08.1952 do 25.06.1953¹⁶⁸

29 sierpnia 1952 r. zgodnie z rozkazem MON nr 068/Org. akademia przeszła na etat nr 20/274

W katedrze Artylerii wymieniony został starszy wykładowca artylerii przeciwlotniczej – płk – (1 etat)

¹⁶⁴ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/86 obowiązuje od 19.08.1947 nr archiwum CAW MON 1544/73/937

¹⁶⁵ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/96 obowiązuje od 19.04. 1948 nr archiwum CAW MON 1544/73/1092

¹⁶⁶ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/139 obowiązuje od 13.03. 1949 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/1319

¹⁶⁷ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/194 obowiązuje od 05.05. 1950 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/1798

¹⁶⁸ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/274 obowiązuje od 29.08. 1952 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2031

Etat ASG 20/288 od 04.07.1953 do 28.07.1954¹⁶⁹

25 czerwca 1953 r. wydany został rozkaz MON nr 046 polecający przejście akademii z dniem 1 lipca 1953 r. na etat nr 20/285.

Utworzono pięć fakultetów: ogólnowojskowy, rozpoznawczy, artylerii, wojsk pancernych i zmechanizowanych oraz wojsk lotniczych.

W Fakultecie Artylerii – etat nr 20/288 odnotowano pierwsze w historii akademii etatowe wzmianki odnośnie obrony przeciwlotniczej. W etacie tym wymieniono etaty:

- starszego wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy pułkownik
- wykładowcy taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy podpułkownik
- dwa etaty starszy laborant - mechanik (stopień etatowy ogniomistrz nadterminowy) – specjalność obrona przeciwlotnicza

W etacie Pracowni Sprzętu i Uzbrojenia Katedry Taktyki Artylerii wprowadzono armatę ćwiczebną (nie będąca na etacie wojennym) – 85 mm armatę przeciwlotniczą.

Etat ASG 20/328 od 28.07.1954 do 29.08.1955¹⁷⁰

28 lipca 1954 r. rozkaz MON nr 038/Org. polecający przejście akademii na etat nr 20/324

W etacie Fakultetu Artylerii nr 20/328 wymieniono specjalności i sprzęt związane z obroną przeciwlotniczą:

- Katedra Taktyki Artylerii

- z-ca szefa katedry (płk doc. kandydat nauk wojsk.)
- starszy wykładowca (płk doc. kandydat nauk wojsk.)
- wykładowca (ppłk)
- wykładowca (ppłk)

- Katedra Strzelania

¹⁶⁹ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat 20/285 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2247

Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat 20/290 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2252

Etat Fakultetu Artylerii ASG - Etat 20/288 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2250

Etat Fakultetu Ogólnowojskowego ASG - Etat 20/286 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2248

Etat Fakultetu Rozpoznawczego ASG - Etat 20/287 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2249

Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat 20/289 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2251

¹⁷⁰ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/324 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2526

Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/330 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2532

Etat Fakultetu Artylerii ASG - Etat ASG 20/328 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2530

Etat Fakultetu Ogólnowojskowego ASG - Etat ASG 20/326 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2528

Etat Fakultetu Operacyjnego ASG - Etat ASG 20/325 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2527

Etat Fakultetu Rozpoznawczego ASG - Etat ASG 20/327 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2529

Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat ASG 20/329 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2531

- z-ca szefa katedry (jednocześnie starszy wykładowca teorii strzelania artylerii plot (płk doc. kandydat nauk wojsk.)
- starszy wykładowca teorii strzelania artylerii plot (ppłk)
- starszy wykładowca teorii strzelania artylerii plot (ppłk)
- **Katedra Techniki Wojskowej**
- starszy wykładowca sprzętu artylerii plot (płk doc. kandydat nauk technicznych)
- starszy wykładowca radiolokacji (płk doc. kandydat nauk technicznych)
- a) Pracownia sprzętu i amunicji artyleryjskiej**
- starszy laborant sprzętu artylerii plot. (por technik)
- starszy laborant przyrządów do kietowania ogniem artylerii przeciwlotniczej (por technik)
- kierownik stacji radiolokacyjnej (mjr inż.)
- laborant mechanik (starszy ogniomistrz nadterminowy)
- Uzbrojenie**
- 85 mm armata przeciwlotnicza
- 85 mm armata przeciwlotnicza
- stacja radiolokacyjna SON-4
- stacja radiolokacyjna P-8

Etat 20/357 od 29.08.1955 do 13.09.1956¹⁷¹

29 sierpnia 1955 r. rozkazem MON nr 042/Org. akademia przeszła na etat nr 20/353 a fakultet artylerii na etat 20/357 w obu tych etatach powołano na stanowiska dydaktyczne specjalistów artylerii przeciwlotniczej.

Akademia Sztabu Generalnego wg etatu 20/353

W Akademii Sztabu Generalnego istniało kilka katedr ogólnoakademickich wśród nich Katedra Sztuki Operacyjnej i Taktyki Wyższych Związków Operacyjnych w której wprowadzono trzy etaty dla specjalistów obrony przeciwlotniczej:

- Zastępca szefa Katedry do spraw OPLot – płk doc. kandydat nauk wojskowych – jeden etat
- Starszy wykładowca OPLot – płk doc. kandydat nauk wojskowych – dwa etaty

Fakultet Artylerii wg Etatu 20/357

W Fakultecie Artylerii specjaliści obrony przeciwlotniczej rozmieszczeni byli w poszczególnych katedrach.

Katedra Artylerii (7 etatów)

¹⁷¹ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/353 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2986
 Etat Fakultet Artylerii - Etat ASG 20/357 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2990
 Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/359 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2992
 Etat Fakultetu Ogólnowojskowego ASG - Etat ASG 20/355 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2988
 Etat Fakultetu Operacyjnego ASG - Etat ASG 20/354 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2987
 Etat Fakultetu Rozpoznawczego ASG - Etat ASG 20/356 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2989
 Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat ASG 20/358 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/2991

- zastępca szefa katedry – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk

Katedra strzelań artylerii (4 etaty)

- zastępca szefa katedry – starszy wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk

Katedra techniki artylerii (1 etat)

- starszy wykładowca budowy sprzętu i przyrządów artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.

Pracownia sprzętu i amunicji artyleryjskiej (1 etat)

- - starszy laborant artylerii przeciwlotniczej - stopień etatowy – por. tech.

Uzbrojenie i wyposażenie:

- armata przeciwlotnicza 85 mm – 1 szt.
- armata przeciwlotnicza 57 mm – 1 szt.
- armata przeciwlotnicza 37 mm – 1 szt.
- ZPU-4 – 1 szt.
- ZPU-2 – 1 szt.
- WKM – 1 szt.
- Dalmierz 4m DJA – 1 szt.
- Dalmierz 3m – 1 szt

Pracownia sprzętu radiolokacji (1 etat)

- - kierownik stacji – stopień etatowy – major tech.

Uzbrojenie i wyposażenie:

- Radiolokacyjna artyleryjska stacja - SON 4
- Radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania – P-8

Etat ASG 20/414 od 13.09.1956 do 03.07.1957¹⁷²

Rozkazem organizacyjnym nr 033/org z 13 września 1956 roku wprowadzono etat Akademii Sztabu Generalnego Nr 20/411 oraz etaty poszczególnych fakultetów akademii

¹⁷² Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/411 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/3756

Etat Fakultet Ogólnowojskowy ASG - Etat ASG 20/412 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/3757

Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat ASG 20/413 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/3758

Etat Fakultet Artylerii ASG - Etat ASG 20/414 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/3759

Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/415 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/3760

W etacie ASG

W Katedrze Taktyki Ogólnej i Sztuko Operacyjnej wprowadzono :

- Kierownik grupy OPLot – płk doc. kandydat nauk wojskowych – jeden etat
- Starszy wykładowca OPLot – płk doc. kandydat nauk wojskowych – jeden etat

Jednak szybko wprowadzono poprawkę do etatu gdyż w październiku Komendant Akademii wyznaczył na stanowiska w Katedrze czterech specjalistów z zakresu obrony przeciwlotniczej (w posiadanej wersji etatu w CAW zmiana ta nie została uwzględniona.

ppłk Jan Szamotulski – Kierownik Grupy OPLot
ppłk Sławomir Spasiuk – starszy wykładowca OPLot
mjr Franciszek Owsianecki – starszy wykładowca OPLot;
kpt. Daniel Kaźmierowski – wykładowca OPLot.

W Fakultecie Artylerii powołano na etaty oraz przewidziano następujące uzbrojenie i wyposażenie:

Katedra Taktyki Artylerii (12 etatów)

- zastępca szefa katedry ds. artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca – stopień etatowy – ppłk
- kierownik gabinetu taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk

Katedra Strzelań Artylerii (6 etatów)

- zastępca szefa katedry ds. strzelań przeciwlotniczych – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
- starszy wykładowca strzelania i kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
- wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk
- wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk
- kierownik gabinetu strzelania i kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk
- laborant – stopień etatowy – kpt.

Katedra Techniki Artylerii (3 etaty)

- zastępca szefa katedry - starszy wykładowca sprzętu i przyrządów artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.
- starszy wykładowca radiolokacji – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.
- wykładowca radiolokacji – stopień etatowy – ppłk inż.

Laboratorium Techniki Artylerii

a. Pracownia sprzętu i amunicji artyleryjskiej (1 etat)

- starszy laborant sprzętu artylerii przeciwlotniczej - stopień etatowy – kpt. tech.

b. Pracownia sprzętu radiolokacji (2 etaty)

- kierownik gabinetu i stacji radiolokacyjnych - stopień etatowy – ppłk. inż.

- dowódca stacji radiolokacyjnej - starszy laborant gabinetu radiotechniki i radiolokacji
- stopień etatowy – kpt. inż.

Uzbrojenie

- 85 mm armata przeciwlotnicza wz. 39
- 100 mm armata przeciwlotnicza KS19
- 130 mm armata przeciwlotnicza KS 30
- 57 mm armata przeciwlotnicza S-60
- 37 mm armata przeciwlotnicza wz. 39
- wielkokalibrowy karabin maszynowy ZPU-4
- wielkokalibrowy karabin maszynowy ZU-2

Wyposażenie

- Dalmierz 4 metry
- Dalmierz 3 metry
- Dalmierz 1 metr (dwie sztuki)
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-4 z przystawką SPP
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-9
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-30
- Radiolokacyjna stacja wstępnego poszukiwania MOST-2
- Radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania P-8
- Radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania P-10
- Urządzenie radiolokacyjne NRZ-1

Etat 20/435 od 03.07.1957 do 15.09.1958¹⁷³

Rozkaz organizacyjny nr 055/org z 3 lipca 1957 roku można uznać za rozkaz powołujący do życia Katedrę Obrony Przeciwlotniczej.

Etat ASG

Katedry Ogólnoakademickie

4/ Katedra Obrony Przeciwlotniczej

- Szef Katedry- płk doc kandydat nauk wojskowych jeden etat
- Starszy wykładowca obrony przeciwlotniczej - płk doc kandydat nauk wojskowych trzy etaty
- Starszy wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej - płk doc kandydat nauk wojskowych jeden etat
- Starszy wykładowca lotnictwa myśliwskiego - płk jeden etat
- Starszy wykładowca radiolokacji - płk jeden etat
- Wykładowca obrony przeciwlotniczej - ppłk cztery etaty
- Laborant kreślarz jeden etat

Fakultet Artylerii 20/437

Rozkazem organizacyjnym nr 055/org z 3 lipca 1957 roku w Fakultecie Artylerii powołano na etaty oraz przewidziano następujące uzbrojenie i wyposażenie:

Katedra Taktyki Artylerii (11 etatów)

¹⁷³ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/435 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/4057

Etat Fakultet Artylerii - Etat ASG 20/437 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/4059

Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/438 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1544/73/4060

- zastępca szefa katedry ds. artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
 - starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
 - starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
 - starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
 - starszy wykładowca – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - kierownik gabinetu taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk
- Katedra Strzelań Artylerii (5 etatów)**
- zastępca szefa katedry ds. strzelań przeciwlotniczych – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
 - starszy wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - wykładowca – stopień etatowy – ppłk
 - wykładowca teorii strzelań artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk

Katedra Techniki Artylerii (1 etat)

- zastępca szefa katedry - starszy wykładowca sprzętu i przyrządów artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.
- starszy wykładowca radiolokacji – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk techn.

Laboratorium Techniki artylerii

a. Pracownia sprzętu i amunicji artyleryjskiej (2 etaty)

- starszy laborant sprzętu artylerii przeciwlotniczej - stopień etatowy – kpt. tech.
- starszy laborant przyrządów do kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej - stopień etatowy – kpt. tech.

b. Pracownia sprzętu radiolokacji

- kierownik gabinetu i stacji radiolokacyjnych - stopień etatowy – ppłk. tech.
- dowódca stacji radiolokacyjnej - starszy laborant gabinetu radiotechniki i radiolokacji - stopień etatowy – kpt. tech.
- Starszy operator - stopień etatowy – starszy sierżant nadterminowy

Uzbrojenie

- 85 mm armata przeciwlotnicza
- 100 mm armata przeciwlotnicza
- 57 mm armata przeciwlotnicza
- 37 mm armata przeciwlotnicza
- 12,7 mm przeciwlotniczy karabin maszynowy PKM-4
- 12,7 mm przeciwlotniczy karabin maszynowy PKM-2

Wyposażenie

- Dalmierz 4 metry
- Dalmierz 3 metry
- Dalmierz 1 metr (dwie sztuki)
- Przyrząd centralny PAUZO – 3
- Przyrząd centralny PAUZO – 5

- Przyrząd centralny PAUZO – 6
- Przyrząd centralny PAUZO – 7
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-4 z przystawką SPP
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-9
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-30
- Radiolokacyjna stacja wstępnego poszukiwania MOST-2
- Radiolokacyjna stacja wykrywania i naprowadzania P-10
- Urządzenie radiolokacyjne NRZ-1
 - Ponadto:
- 7,62 mm pistolet TT – wszyscy
- do strzelań szkolnych
 - 7,62 mm karabinek -9 szt.;
 - 7,62 mm pistolet TT – 100 szt.;
 - 7,62 mm pistolet maszynowy PM-K – 9 szt..
- luneta przeciwlotnicza BJ
- luneta przeciwlotnicza TZK z przystawką
- reflektor Z-15-11
- Przyrządy do obliczeń artyleryjskich i kreślarskie (dla całego fakultetu)
 - krąg artyleryjski 150 szt.;
 - krąg artyleryjski AK-3 150 szt.;
 - współrzędnik wz. 32 150 szt.;
 - współrzędnik wz. 34 150 szt.;
 - ćwierć kątomierz 100 szt.;
 - przybornik kreślarski
 - mały 40 szt.;
 - duży 40 szt.;
 - cyrkiel połowy 150 szt.;
 - suwak logarytmiczny
 - artyleryjski 65 szt.;
 - 250 mm 65 szt.;
 - 500 mm 65 szt.;
 - cyrkiel proporcjonalny 2 szt.;
 - lupa ręczna
 - x 3 10 szt.;
 - x 5 10 szt.;
 - x 8 10 szt.;
 - x 20 10 szt.;
 - linijka celownicza
 - linijka dowódcy 150 szt.;
 - krzywomierz 150 szt.;
 - stolik ogniowy 56 szt.;
 - teczka polowa 5 szt..

Etat ASG 20/476 od 15.09.1958 do 02.07.1961¹⁷⁴

15 września 1958 r. Szef Sztabu Generalnego polecił przejść akademii z etatu nr 20/435 na etat nr 20/473. Z jednoczesnym przejściem Fakultetu Wojsk Lotniczych na etat Fakultetu Wojsk Lotniczych i Obrony Przeciwlotniczej nr 20/476.

W fakultecie tym powołano na etaty oraz przewidziano następujące uzbrojenie i wyposażenie:

Katedra Taktyki Wojsk Lotniczych

- Zastępca szefa katedry ds. lotnictwa myśliwskiego i OPL¹⁷⁵ – etat ten jednak zlikwidowano 18 sierpnia 1959 roku.

Katedra Obrony Przeciwlotniczej (24 etaty)

1. Szef katedry – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
2. zastępca szefa katedry – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
3. zastępca szefa katedry ds. teorii strzelań – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk.
4. starszy wykładowca OPL – kierownik grupy – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
5. starszy wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej – kierownik grupy – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk (trzy etaty)
6. starszy wykładowca OPL – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
7. starszy wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk
8. starszy wykładowca teorii strzelań – stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk (dwa etaty)
9. wykładowca OPL – stopień etatowy – ppłk adiunkt kand. nauk wojsk (dwa etaty)
10. wykładowca taktyki artylerii przeciwlotniczej – stopień etatowy – ppłk adiunkt kand. nauk wojsk (sześć etatów)
11. wykładowca teorii strzelań – stopień etatowy – ppłk adiunkt kand. nauk wojsk (dwa etaty)
12. kierownik gabinetu – stopień etatowy – ppłk
13. starszy laborant – stopień etatowy – plutonowy

Pierwsze zmiany w etacie Fakultetu były w dniu 18 sierpnia 1958 roku wówczas w **Katedrze Przedmiotów Specjalnych** wprowadzono etat dowódcy stacji radiolokacyjnej (stopień etatowy kpt.) jednocześnie do katedry przeniesiono stacje radiolokacyjne P-8 i P10.

W wyniku poprawek w etacie z 15 listopada 1959 roku na pozycji sześć zamiast jednego etatu starszy wykładowca OPL (stopień etatowy – płk doc. kand. nauk wojsk) wprowadzono cztery etaty starszy wykładowca OPL (stopień etatowy – płk), co dało razem 27 etatów w katedrze.

Ważnym podkreślenia jest że pomimo przeniesienia specjalistów obrony przeciwlotniczej z Fakultetu Artylerii do Fakultetu Wojsk Lotniczych i OPL w Fakulcie artylerii pozostało następujące uzbrojenie :

- 85 mm armata przeciwlotnicza wz. 39
- 57 mm armata przeciwlotnicza S-60
- 37 mm armata przeciwlotnicza wz. 39
- Dalmierz 4 metry

¹⁷⁴ Etat Fakultet Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej - Etat ASG 20/476 obowiązuje od 15.09. 1958 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1678/84/208

¹⁷⁵ Należy tutaj podkreślić, że pod pojęciem OPL w tamtych latach rozumiano zwalczanie środków napadu powietrznego przez środki naziemne, znajdujące się w strukturach zarówno Wojsk Lądowych jak i Wojsk Lotniczych.

- Dalmierz 1 metr (dwie sztuki)
- Przyrząd centralny PAUZO – 3
- Przyrząd centralny PAUZO – 6 - 60
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-4 z przystawką SPP
- Radiolokacyjna stacja artyleryjska SON-9
- Reflektor Z-15-11
- Luneta przeciwlotnicza BI
- Luneta przeciwlotnicza TZK z przystawką.

Etat ASG 20/491 od 02.07.1960 do 1968¹⁷⁶

Rozkazem z 2 lipca 1960 - Szef Sztabu Generalnego polecił akademii przejść z etatu 20/ 473 na etat nr 20/491

Ustalono następujący etat Katedry Obrony Przeciwlotniczej

Szef katedry – profesor zwyczajny – gen. bryg. (1 etat)

Zastępca szefa katedry – profesor nadzwyczajny – płk (2 etaty)

Zastępca szefa katedry ds. kursów - płk (1 etat)

Docent – płk (2 etaty)

Adiunkt – kierownik grupy – płk (4 etaty)

Adiunkt – płk (7 etatów)

Starszy asystent - ppłk (8 etatów)

Asystent – kierownik gabinetu – ppłk (1 etat)

Laborant – pracownik cywilny (1 etat)

Maszynistka – pracownik cywilny (1 etat)

W kolejnych latach liczba etatów adiunkt – kierownik grupy była zmniejszana ze względu na skrócenie okresu studiów z trzech i pół do trzech i likwidacje kursów WKDO, jednocześnie zwiększała się liczba etatów adiunktów do ogólnie dawało tę samą liczbę 26 etatów wojskowych i 2 pracowników cywilnych.

Jednocześnie etatem tym wprowadzono na uzbrojenie :

100 mm armata plot KS-19	– 1 szt.
85 mm armata plot	– 1 szt.
57 mm armata plot ZSU-57-2	– 1 szt.
57 mm armata plot S-60	– 2 szt.
57 mm armata	– 1 szt.
Dalmierz 4m	– 1 szt.
Dalmierz 1m ZD	– 1 szt.
Dalmierz 1m ZDN	– 1 szt.
Przyrząd centralny PAUZO-3	– 1 szt.
Przyrząd centralny PAUZO-6-60	– 1 szt.

¹⁷⁶ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/491 obowiązuje od 02.07. 1960 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1678/84/818

Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/491 obowiązuje od 15.01. 1965 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1678/84/1463

Etat ASG 74/011 od 24.07.1968 do 1977¹⁷⁷

Rozkazem organizacyjnym z 24 lipca 1968 Akademia Sztabu Generalnego przeszła na etat 74/011

W Katedrze Obrony Przeciwlotniczej określono następujące etaty:

Szef katedry – docent – gen. bryg. (1 etat)

Zastępca Szefa katedry – docent – płk (1 etat)

Dowódca kursu – płk (1 etat)

Docent – płk (2 etaty)

Starszy wykładowca – płk (4 etaty)

Adiunkt – płk (8 etatów)

Starszy asystent – ppłk (1 etat)

Kierownik gabinetu – kpt.-mjr (1 etat)

Starszy laborant – pracownik cywilny (1 etat)

Razem 19 etatów oficerskich i 1 etat pracownika cywilnego.

Tym samym etatem w należnościach znalazły się trzy wozy dowodzenia OPL REKIN-2 (dwie sztuki) i REKIN-3 (jedna sztuka).

Etat ASG 74/064 od 16.08.1977 do 1990¹⁷⁸

Rozkazem organizacyjnym z 16 sierpnia 1977 Akademia Sztabu Generalnego przeszła na etat 74/064

W Katedrze Taktyki Wojsk Obrony Przeciwlotniczej określono tylko dwa etaty:

Szef katedry – gen. bryg. (1 etat)

Zastępca Szefa katedry – płk (1 etat)

Pozostali pracownicy byli przydzielani do katedry według decyzji komendanta akademii z puli personelu dydaktyczno – naukowego. Do personelu tego zaliczeni byli:

- profesorowie i docenci;
- starsi wykładowcy;
- adiunkci;
- wykładowcy;
- starsi asystenci.

Tym samym etatem w należnościach znalazły się trzy wozy dowodzenia OPL REKIN-2 (dwie sztuki) i REKIN-3 (jedna sztuka).

Etat AON od 9.04.1990

Rozkazem 093/org z 9 kwietnia 1990 rozpoczęto przeorganizowywanie Akademii Sztabu Generalnego na Akademię Obrony Narodowej

W etacie Akademii Obrony Narodowej określono kluczowe etaty akademii oraz ogólna liczbę etatów dydaktycznych. Do zasadniczych zmian należało połączenie dwóch katedr: Katedry Obrony Przeciwlotniczej z Wydziału Wojsk Lądowych z Katedrą Wojsk Obrony Powietrznej Kraju Wydziału Wojsk Lotniczych. Nowo utworzona katedra nosiła nazwę Katedry Wojsk Obrony Powietrznej. W etacie wymieniony był tylko szef katedry,

¹⁷⁷ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 74/011 obowiązuje od 24.07. 1968 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1791/90/292

Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 74/011 obowiązuje od 20.07. 1972 nr biblioteczny archiwum CAW MON 1791/90/1425

¹⁷⁸ Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 74/064 obowiązuje od 16.08. 1978 nr biblioteczny archiwum IC MON 1608/89/141

pozostali pracownicy do katedry przydzielani byli rozkazem komendanta akademii spośród oficerów przynależnych do jednego zespołu:

- zespołu pracowników naukowo dydaktycznych ZPND (profesorowie zwyczajni, profesorowie nadzwyczajni, adiunkci, asystenci);
- zespołu pracowników dydaktycznych ZPD (starsi wykładowcy);
- zespołu pracowników naukowych ZPN (profesorowie nadzwyczajni, adiunkci, asystenci);
- zespołu pracowników pomocniczych ZPP.

Od 1990 roku rokrocznie na początku roku akademickiego ukazuje się rozkaz komendanta Akademii Obrony Narodowej o podziale oficerów z ZPND, ZPN ZPD i ZPP do katedr. Jednocześnie powierzane im są nieetatowe obowiązki np. w latach 1990 – 2001 w Katedrze Wojsk Obrony Powietrznej jednemu z adiunktów powierzano obowiązki Kierownika Zakładu Obrony Przeciwlotniczej - nieetatowego a od 2001 Kierownika Zespołu Obrony Przeciwlotniczej – również nieetatowego.

Bibliografia

1. Album dyplomów 1950 – 1960, archiwum IC MON 1703/00/237
2. Album dyplomów 1955 – 1977, archiwum IC MON 1703/00/238
3. Album dyplomów 1960 – 1973, archiwum IC MON 1703/00/239
4. Album dyplomów 1973 – 1981, archiwum IC MON 1703/00/240
5. Album dyplomów 1977 – 1984, archiwum IC MON 1703/00/241
6. Album dyplomów 1982 – 1990, archiwum IC MON 1703/00/242
7. Album dyplomów 1983 – 1990, archiwum IC MON 1703/00/243
8. Baszak Jerzy, Biedrzycki Marian, Akademia Sztabu Generalnego WP im gen. broni Karola Świerczewskiego 1947 – 1967 – rozprawa doktorska. ASG Warszawa 1983.
9. Dekret z dnia 22 października 1947 r. o utworzeniu Akademii Sztabu Generalnego. Dz.U. 1947 nr 65 poz. 379
10. Dekret z dnia 3 kwietnia 1948 r. o nazwie Akademii Sztabu Generalnego. Dz.U. 1948 nr 18 poz. 127
11. Dowódcy pułków artylerii przeciwlotniczej wojsk lądowych 1924 1994. Słownik biograficzny – opracowanie wstępne. Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Obrony Przeciwlotniczej im Romualda Trauguta. Koszalin 1994
12. Etat Akademii Obrony Narodowej - Etat AON 74/102 obowiązuje od 1.10.1990
13. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat 20/285 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2247
14. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/139 obowiązuje od 13.03. 1949 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/1319
15. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/194 obowiązuje od 05.05. 1950 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/1798
16. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/274 obowiązuje od 29.08. 1952 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2031
17. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/324 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2526
18. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/353 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2986
19. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/411 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/3756
20. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/435 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/4057
21. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/491 obowiązuje od 02.07. 1960 nr biblioteczny CAW MON 1678/84/818
22. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/491 obowiązuje od 15.01. 1965 nr biblioteczny CAW MON 1678/84/1463
23. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/86 obowiązuje od 19.08.1947 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/937
24. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 20/96 obowiązuje od 19.04. 1948 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/1092

25. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 74/011 obowiązuje od 24.07. 1968 nr biblioteczny CAW MON 1791/90/292
26. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 74/011 obowiązuje od 20.07. 1972 nr biblioteczny CAW MON 1791/90/1425
27. Etat Akademii Sztabu Generalnego - Etat ASG 74/064 obowiązuje od 16.08. 1978 nr biblioteczny Arch archiwum IC MON 1608/89/141
28. Etat Fakultet Artylerii - Etat ASG 20/357 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2990
29. Etat Fakultet Artylerii - Etat ASG 20/437 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/4059
30. Etat Fakultet Artylerii ASG - Etat ASG 20/414 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/3759
31. Etat Fakultet Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej - Etat ASG 20/476 obowiązuje od 15.09. 1958 nr biblioteczny CAW MON 1678/84/208
32. Etat Fakultet Ogólnowojskowy ASG - Etat ASG 20/412 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/3757
33. Etat Fakultet Ogólnowojskowy ASG - Etat ASG 20/436 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/4058
34. Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat 20/290 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2252
35. Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/330 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2532
36. Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/359 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2992
37. Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/415 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/3760
38. Etat Fakultet Wojsk Lotniczych ASG - Etat ASG 20/438 obowiązuje od 03.07. 1957 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/4060
39. Etat Fakultetu Artylerii ASG - Etat 20/288 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2250
40. Etat Fakultetu Artylerii ASG - Etat ASG 20/328 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2530
41. Etat Fakultetu Ogólnowojskowego ASG - Etat 20/286 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2248
42. Etat Fakultetu Ogólnowojskowego ASG - Etat ASG 20/326 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2528
43. Etat Fakultetu Ogólnowojskowego ASG - Etat ASG 20/355 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2988
44. Etat Fakultetu Operacyjnego ASG - Etat ASG 20/325 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2527
45. Etat Fakultetu Operacyjnego ASG - Etat ASG 20/354 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2987
46. Etat Fakultetu Rozpoznawczego ASG - Etat 20/287 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2249

47. Etat Fakultetu Rozpoznawczego ASG - Etat ASG 20/327 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2529
48. Etat Fakultetu Rozpoznawczego ASG - Etat ASG 20/356 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2989
49. Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat 20/289 obowiązuje od 25.06. 1953 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2251
50. Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat ASG 20/329 obowiązuje od 28.07. 1954 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2531
51. Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat ASG 20/358 obowiązuje od 29.08. 1955 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/2991
52. Etat Fakultetu Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych ASG - Etat ASG 20/413 obowiązuje od 13.09. 1956 nr biblioteczny CAW MON 1544/73/3758
53. Kronika ASG WP 1947-1957, archiwum IC MON 604/92/1
54. Kronika ASG WP 1957-1962, archiwum IC MON 604/92/5
55. Kronika ASG WP 1962-1975, archiwum IC MON 604/92/11
56. Kronika ASG WP 1975-1980, archiwum IC MON 604/92/20
57. Kronika ASG WP 1981-1985, archiwum IC MON 604/92/61
58. Kronika ASG WP 1986-1990, archiwum IC MON 603/92/1
59. Książka ewidencji dyplomów stopni naukowych, archiwum IC MON 886/94/2
60. Księga absolwentów 1959 -1961, archiwum IC MON 1703/00/244
61. Księga postępów kursów OPL 1953 – 1956, archiwum IC MON 1703/00/32
62. Księga postępów słuchaczy ASG WP 1950 - 1981, archiwum IC MON 1703/00/29
63. Księga słuchaczy którzy nie ukończyli ASG 1950-1980, archiwum IC MON 1703/00/249
64. PALUCH Zbigniew, SOKOŁOWSKI Paweł, ZAREMBA Zygmunt, SZYMAŃSKI Kazimierz, Zarys dziejów katedry taktyki wojsk obrony przeciwlotniczej 1958 – 1980, - kronika Katedry TWOPL Warszawa 1980
65. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1990, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
66. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1991, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
67. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1992, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
68. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1993, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
69. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1994, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
70. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1995, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
71. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1996, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
72. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1997, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
73. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1998, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON

74. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 1999, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
75. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 2000, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
76. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 2001, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
77. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 2002, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
78. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 2003, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
79. Rozkazy Dienne Komendanta Akademii Obrony Narodowej 2004, Wydział Ochrony Informacji Niejawnych AON
80. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1950 – 1952, archiwum IC MON 563/92/
81. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1953, archiwum IC MON 563/92/20
82. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1954, archiwum IC MON 563/92/26
83. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1955, archiwum IC MON 563/92/31
84. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1956, archiwum IC MON 563/92/37
85. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1956, archiwum IC MON 563/92/39
86. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1957, archiwum IC MON 563/92/44
87. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1957, archiwum IC MON 563/92/47
88. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1958, archiwum IC MON 563/92/54
89. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1958, archiwum IC MON 563/92/56
90. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1959, archiwum IC MON 563/92/60
91. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1960, archiwum IC MON 563/92/63
92. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1961, archiwum IC MON 563/92/69
93. Rozkazy personalne Komendanta ASG 1961, archiwum IC MON 563/92/74
94. Struktura organizacyjna ASG 1947-69, archiwum IC MON 1703/00/341
95. Struktura organizacyjna ASG 1950, archiwum IC MON 1703/00/342
96. Struktura organizacyjna ASG 1964, archiwum IC MON 1703/00/343
97. Struktura organizacyjna ASG 1967, archiwum IC MON 1703/00/344
98. Struktura organizacyjna ASG 1967-68, archiwum IC MON 1703/00/345
99. Struktura organizacyjna ASG 1968-69, archiwum IC MON 1703/00/346
100. Struktura organizacyjna ASG 1977, archiwum IC MON 1703/00/347
101. Struktura organizacyjna ASG 1977-85, archiwum IC MON 1703/00/348
102. Struktura organizacyjna ASG 1979, archiwum IC MON 1703/00/349
103. Struktura organizacyjna ASG 1981, archiwum IC MON 1703/00/350
104. Struktura organizacyjna ASG 1983, archiwum IC MON 1703/00/351
105. Struktura organizacyjna ASG 1985, archiwum IC MON 1703/00/352
106. Struktura organizacyjna ASG 1987, archiwum IC MON 1703/00/353
107. Teczka Akt Personalnych Antoni PRZENICZNY, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/2987
108. Teczka Akt Personalnych Czesław GOZDECKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1849/95/687

109. Teczka Akt Personalnych Daniel KAŻMIEROWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/948
110. Teczka Akt Personalnych Edmund PIĄTKOWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1849/95/1786
111. Teczka Akt Personalnych Edward GRUSZKA, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/682
112. Teczka Akt Personalnych Eugeniusz KOWALSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1912/02/639
113. Teczka Akt Personalnych Eugeniusz TRZCIŃSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1643/79/739
114. Teczka Akt Personalnych Franciszek OWSIANECKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/2701
115. Teczka Akt Personalnych Henryk KOPIJ Archiwum Wku Warszawa Praga Południe 141/N
116. Teczka Akt Personalnych Jan NOWICKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1662/82/402
117. Teczka Akt Personalnych Jan SZAMOTULSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1663/82/860
118. Teczka Akt Personalnych Józef BANACH, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/134
119. Teczka Akt Personalnych Józef BRYCH Archiwum Wojsk Lądowych nr 01/91/69
120. Teczka Akt Personalnych Józef DAC, Centralne Archiwum Wojskowe 1409/68/46
121. Teczka Akt Personalnych Józef ZABŁOTNI, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/4141
122. Teczka Akt Personalnych Kazimierz JARONŃ , Centralne Archiwum Wojskowe 1849/95p875
123. Teczka Akt Personalnych Kazimierz KOMOCKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/1019
124. Teczka Akt Personalnych Kazimierz NEDWIDEK, Centralne Archiwum Wojskowe 1624/78/209
125. Teczka Akt Personalnych Kazimierz SZYMAŃSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/3718
126. Teczka Akt Personalnych Marian HAWRYSZCZAK , Centralne Archiwum Wojskowe 1662/82/177
127. Teczka Akt Personalnych Marian WÓJCIK, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/2516
128. Teczka Akt Personalnych Michał ZAKRZEWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/4162
129. Teczka Akt Personalnych Mieczysław KOWALCZYK, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/1691
130. Teczka Akt Personalnych Paweł SOKOŁOWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1662/82/539
131. Teczka Akt Personalnych Piotr SZYMCZYK Archiwum Wojsk Lądowych nr 138/91/978

132. Teczka Akt Personalnych Rafał WALERYCH, Centralne Archiwum Wojskowe 1643/79/760
133. Teczka Akt Personalnych Ryszard BŁASZCZĘC , Centralne Archiwum Wojskowe 1643/79/410
134. Teczka Akt Personalnych Stanisław KALINOWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1912/02/518
135. Teczka Akt Personalnych Stanisław PIURO, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/1766
136. Teczka Akt Personalnych Stanisław RUTECKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1912/02/1134
137. Teczka Akt Personalnych Stefan MAKOWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1679/84/432
138. Teczka Akt Personalnych Tadeusz MILEWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1921/03/438
139. Teczka Akt Personalnych Tadeusz MIROWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1849/95p1526
140. Teczka Akt Personalnych Tadeusz Piotr CZARNOCKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/363
141. Teczka Akt Personalnych Tadeusz SIEMASZKO, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/3284
142. Teczka Akt Personalnych Wiktor BUKOWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/410
143. Teczka Akt Personalnych Witold GÓRNY, Centralne Archiwum Wojskowe 1849/95/703
144. Teczka Akt Personalnych Władysław MASTEJ, Centralne Archiwum Wojskowe 1979/84/449
145. Teczka Akt Personalnych Włodzimierz BOJKO, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/322
146. Teczka Akt Personalnych Włodzimierz KOSTRZEWSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1562/79/193
147. Teczka Akt Personalnych Zbigniew PALUCH, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/2731
148. Teczka Akt Personalnych Zdzisław WRZEŚNIAK, Centralne Archiwum Wojskowe 1643/79/760
149. Teczka Akt Personalnych Zygmunt BANASIAK, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/139
150. Teczka Akt Personalnych Zygmunt FOCIK, Archiwum Wojsk Lądowych nr 01/91/234
151. Teczka Akt Personalnych Zygmunt SOKALSKI, Centralne Archiwum Wojskowe 1840/94/2070
152. Teczka Akt Personalnych Zygmunt ZAREMBA, Centralne Archiwum Wojskowe 1783/90/4182
153. Ustawa z dnia 22 marca 1951 r. o Akademii Sztabu Generalnego imienia Generała Broni Karola Świerczewskiego. Dz.U. 1951 nr 17 poz. 134

154. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2003 r. o utworzeniu Akademii Obrony Narodowej.
Dz.U. 2003 nr 56 poz. 496
155. Wojska Obrony Przeciwlotniczej Wojsk Lądowych, historia tradycje i współczesność. Wydawnictwo WM Bydgoszcz 2000
156. Wykaz obronionych prac doktorskich i habilitacyjnych w ASG WP, archiwum IC MON 886/94/1
157. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego, OPL 1961 -1962, archiwum IC MON 1703/00/100
158. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego, OPL 1961 -1962, archiwum IC MON 1703/00/101
159. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego, OPL 1962 -1963, archiwum IC MON 1703/00/104
160. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego, OPL 1962 -1963, archiwum IC MON 1703/00/105
161. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego, OPL 1963 -1964, archiwum IC MON 1703/00/106
162. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego, OPL, art. 1960 -1961, archiwum IC MON 1703/00/93
163. Wykaz ocen kurs kwatermistrzowskiego,, OPL 1962 -1963, archiwum IC MON 1703/00/102
164. Wykaz ocen OPL 1958 -1960, archiwum IC MON 1703/00/87
165. Wykaz ocen OPL 1959 -1960, archiwum IC MON 1703/00/88
166. Wykaz ocen OPL 1959 -1960, archiwum IC MON 1703/00/89
167. Wykaz ocen OPL 1959 -1960, archiwum IC MON 1703/00/90
168. Wykaz ocen OPL 1959 -1960, archiwum IC MON 1703/00/91
169. Wykaz ocen OPL 1959 -1960, archiwum IC MON 1703/00/92